

FLYVEVÅBNET

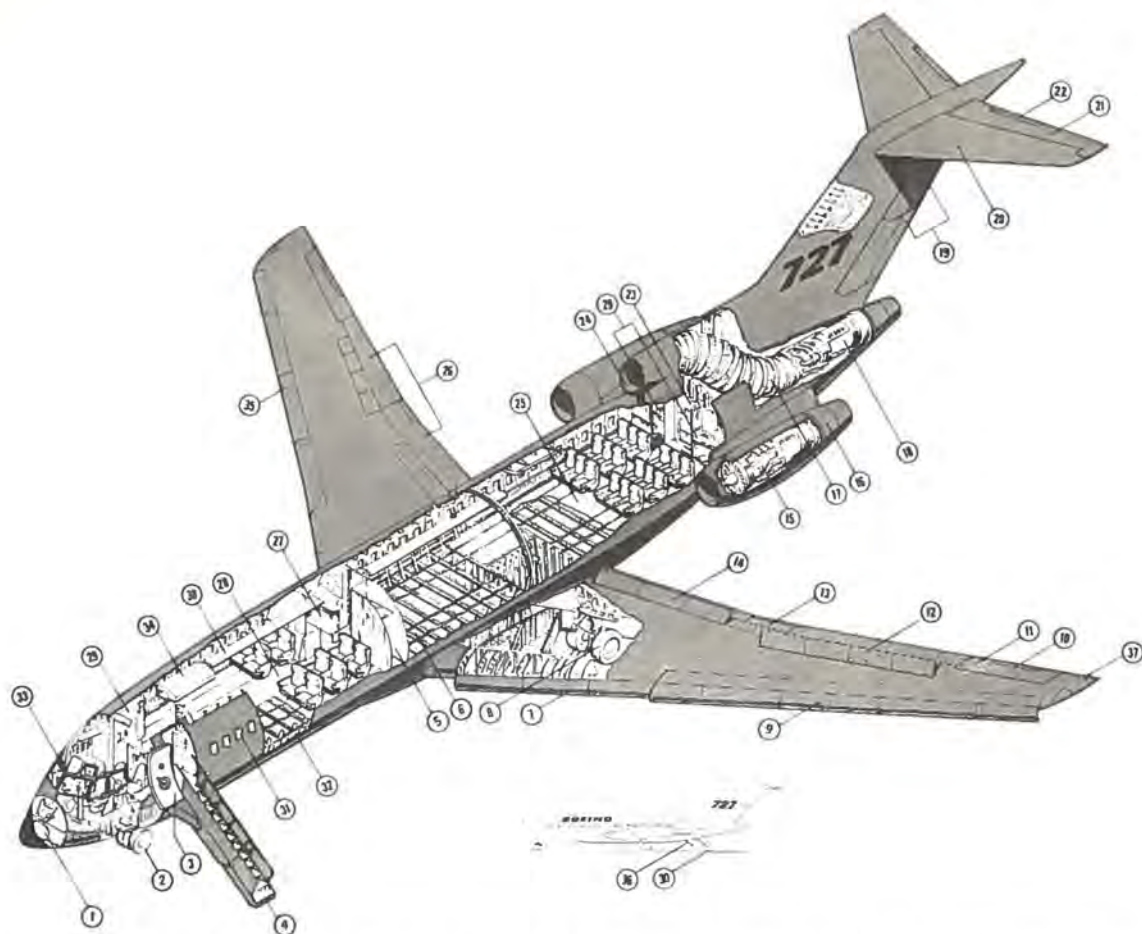

FLYVEVÅBNETS BIBLIOTEK

8. ÅRGANG

Nr. 1

1962

Enkeltheder om den nye Boeing 727 til kortere ruter.

Her er nævnt de karakteristiske enkeltheder, som vil bidrage til at gøre den alsidige Boeing 727 til en enestående jetliner indenfor sit område.

American Airlines, Eastern Air Lines, Lufthansa og United Air Lines har allerede bestilt 117 Boeing 727, hvis levering skal påbegyndes i slutningen af 1963.

1. Vejr-radar
2. Indtrækeligt næsehjul (dobbelthjul med bremses)
3. Forreste indgangsdør for passagerer
4. Trappe for passagerer (skydes ind under gulvet)
5. Garderobe
6. Midtersektion af vinge med gummi-brændstoftanke
7. Krueger-flap
8. Indklappeligt landingsstel (med dobbelthjul, som sælges indefter)
9. Forkant-slats
10. Klap til påvirkning af krængningsror
11. Yderste krængningsror for lav flyvehastighed
12. Luftbremses og spoilers til krængningsror
13. Inderste krængningsror for stor flyvehastighed
14. Luftbremses for manøvrering på jorden
15. Pratt & Whitney JT8D turbofan-motor (650 kg reaktionskraft)
16. Reserveringsanordning med dækningslem
17. Luftindtagskanal for midter-motor
18. Midter-motor
19. Dobbelte sideror med hver sin servo-styring
20. Bevægeligt haleplan
21. Højderor
22. Klap til påvirkning af højderor
23. Bageste indgangsdør for passagerer (åbner indadtil)
24. Luftindtag for midter-motor
25. Turistklasse (seks sæder i hver række)
26. Tredelte slottede flaps med stor opdrift
27. Dobbelt midtskibs-pantry
28. Første klasse (fire sæder i hver række)
29. Toilet (et forude, to agterude)
30. Agterste indbyggede passagertrappe
31. Vinduer med tre lag acrylplastik (50 cm mellemrum)
32. »Brud-sikker« delvis skalkonstruktion af krop, beklædt med en aluminiumslegering.
33. Forerrum
34. Opbevaring af redningsflåder
35. Vingeforkant og motor-luftindtag afises med varm luft tappet fra motorerne
36. Indtrækelig haleslæber
37. Hurtigtømning af brændstof
38. Luftfordelingssystem fra loft (Vægsystem ikke vist)

BOEING 727

FLYVEVÅBNET

NR. 1

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Forud for sin tid
- Betænkning fra bladudvalget
- Flyvetillægssagen
- Luftforsvaret i et integreret NATO-FORSVAR
- Verden rundt

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — end-sige flyvevåbnet — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Tidsskriftets redaktion:

Sølyst Allé 11, Brøndby Str.
Tlf. 73 04 01, postgiro 98025

Ansvarshavende redaktør:

Kaptajn H. G. P. Jensen

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri
(S. Valbjørn)

Forud for sin tid!

Som det fremgår andet steds i bladet giver det såkaldte „Mikkelsen-udvalg“'s behandling af flyvertillægs-sagen grundlag for alvorlig bekymring for flyvevåbnets hele fremtid.

Flyvertillægget har sin oprindelse i normeringsloven af 1921-22. Det fremgår klart, både af krigsministeriets indstilling og af bemærkningerne m. v., at dette tillæg ifølge sagens hele natur — berunder ikke mindst hensynet til, at „ledelsen (kan) føle sig ganske frit stillet med hensyn til at anvende personellet i overensstemmelse med den enkeltes særlige uddannelse, evner og anlæg“ — b o r udbetales som et fast månedligt tillæg „og altså måtte komme til udbetaling også på sådanne dage, hvor vedkommende på anden måde anvendes til tjeneste ved flyvevæsenet og ballonparken“.

Dette rigtige princip har under skiftende udformninger i senere tjenestemandsløve m. v. været uantastet. Tillæggets karakter af ekstra indtægt for særlig uddannelse og tjeneste er endog understreget ved en administrativ bestemmelse i 1949, om at flyvertillægget under sygdom kunne udbetales i indtil 60 dage indenfor 12 på hinanden følgende måneder.

Når man derfor med de nu foreslåede regler forlader dette hævdvundne princip så eftertrykkeligt, at det betyder en årlig i n d t æ g t s n e d g a n g på ca. 3.500 kr. for alle de piloter, som gennem dygtighed, arbejdsomhed, særlige evner og anlæg m. v. har gjort sig således bemærket i tjenesten, at kommandomyndighederne har fundet det bedst stemmende med tjenestens tarv at betragte dem de ofte meget betydningsfulde stillinger i stabene, i den tekniske tjeneste, i uddannelsesarbejdet, m. fl. steder uden for den daglige flyvetjeneste, så er det klart, at dette må give stof til alvorlig eftertanke.

Det er ikke nok, at der synes mulighed for at dette forhold ikke rammer det nuværende slægtled. — Man er forud for sin tid, hvis man tror, at flyvevåbnet i sin nuværende form har udspillet sin rolle, når det nuværende personel i de betragtede årsklasser om få år falder for aldersgrænsen.

For de unge, der i dag vil påbegynde uddannelsen til linieofficer i flyvevåbnet ser fremtiden således ud:

I stedet for et flyvetillæg på ca. 5.500 kr. årligt vil

han i fremtiden maximalt få knap 6.000 årligt, dog kun i de unge år, mens han forretter eskadrilletjeneste.

Når han efter nogle års forløb på grund af særlige evner og dygtighed bliver udtaget til stabsuddannelse og -tjeneste, bliver han „belønnet“ med et tillæg på 1300-2000 kr. i forhold til det nuværende på ca. 5.500 kr. — Ved deltagelse i beordret flyvning som pilot kan han ganske vist på enkelte dage i månedens løb opnå fra 16.50—33.00 kr. for „hvert kalenderdøgn, hvori sådan flyvning foretages“ — afhængig af, om han deltager i flyvning udenfor eller i flyvevåbnets kampenbeder. Men da hans primære tjeneste i stabe m. v. ikke levner megen tid til flyvning, er det højst begrænset, hvad der kan opnås ad den vej.

Folk, der tror, at man på dette grundlag kan rekruttere den fysiske, psykiske og intelligensmæssigt bedste del af den danske ungdom til en livsstilling, synes ikke at være i besiddelse af tilstrækkelige forudsætninger for at kunne bedømme disse forhold og dermed heller ikke konsekvensen af de virkninger, det kan få for tilgangen af det linieofficersperso-

nel, der dog vel fremover stadig skal betragtes som grundstammen for det personel, der skal virke operativt i flyvevåbnet.

Som andet sted i bladet anført, må man med den største betænkelighed se i øjnene, at flyveinteresserede ungdom fortrinsvis eller udelukkende vil melde sig til reserveofficerernes rækker og ikke melde sig til den uddannelse, der kræves for at blive fast officer med den begrundelse, at hvad man opnår af økonomiske fordele ved uddannelse og avancement, sætter man til ved afkortning af flyvertillægget.

Det synes som om de, der har udarbejdet disse bestemmelser ikke er fulgt med tiden og således ikke endnu har opdaget, at for de unge af i dag er det lønnen, der tæller, og ikke snore eller stjerner.

Det er beklageligt, at også officersgerningen af de yngre generationer ikke mere betragtes som et kald — men sådan er det. Det er ikke officerernes skyld — udviklingen har ført det med sig — samfundet har lært dem det — politikerne har deres væsentlige andel deri. — Nu ikke at ville tage konsekvensen deraf er lidet sømmeligt og lidet klogt.

Alfred Raffel A/S

Vodroffsvej 46 Telefon Luna *2343

FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op
Tal med os om en
»Spar-i-skat-konto«

BETÆNKNING

fra bladudvalget

På repræsentantskabsmødet den 14. april 1961 blev det besluttet at nedsætte et udvalg med opgave at

„udarbejde forslag til bladets fremtidige drift, økonomi, form og indhold samt udarbejde bladets vedtægter“.

Dette bladudvalg har derefter på nogle møder behandlet mundtlige indlæg, som dets medlemmer — dels ud fra egne betragtninger og dels ud fra meninger fremsat over for dem af flere af deres respektive lokalafdelingers medlemmer — er fremkommet med til den situation, der i organisationen er opstået efter den tidligere fremsatte medlemskritik af bladet FLYVEVÅBNET.

I udvalget er man inden for et flertal enige om at kunne karakterisere status for bladet således:

BLADETS STATUS

Interessen for bladet.

Det har vist sig, at interessen blandt OFO's medlemmer for FLYVEVÅBNET har været stadig dalende, dels grundet i den svingende udsendeshyppighed, dels i bladets mangel på virkeligt interessevækkende stof i såvel faglig som organisationsmæssig henseende. Denne mangel kan efter udvalgets opfattelse igen føres tilbage til en svigtende støtte til bladet blandt OFO's medlemmer samt til den kendsgerning, at redaktionen ikke har vist sig tilstrækkelig funderet og dynamisk.

Det kan tilføjes, at det er bladudvalgets indtryk, at et flertal af OFO's medlemmer betragter bladet som et for kostbart, til dels udadrettet informationsmedium for bestyrelsens meddelelser om organisationens aktivitet og over-

flødigt som organ for forsinkede betragtninger vedrørende tildragelser på det samlede tjenstemandsområde. Som fly-fagligt tidsskrift mangler det aktualitet.

Bladets navn.

Bladudvalget anser navnet FLYVEVÅBNET og brugen af værnsmærket for uheldigt. Navnet anses som forpligtende og samtidig egnet til at skabe forviklinger såvel i skrift som i tale. Værnsmærkets brug uden den obligatoriske undertekst: „Flyvevåbnets mærke“ — forekommer at være i strid med gældende bestemmelser.

Bladets økonomiske format.

Regnskabet for et normal-år, hvori der udgives 10 numre, vil ud fra det foreliggende regnskabsmateriale kunne skønnes at udvise en omsætning på ca. 30.000 kr.

Efter det for udvalget foreliggende udgør det placerbare oplag:

til medlemmer	ca. 220 ekspl.
til abonnenter	ca. 150 ekspl.
gratis til annoncører,	
interesserede m. fl.	ca. 180 ekspl.
I alt	ca. 550 ekspl.
ud af det samlede oplag på 600 eksemplarer.	

Sammenholdt med OFO's årsregnskab, der efter kontingentforhøjelsen vil omsætte ca. kr. 26.000,—, rejser bladets regnskabstal tvivl om berettigelsen af at opretholde et medlemsblad af så stort et økonomisk format.

Annoncer.

Selv om annoncering i alle former for tryksager er en naturlig og økonomisk set velkommen foreteelse, må det erindres, at optagelse af større annoncer, der gerne tegnes i serier

for flere numre ad gangen, medfører ufravigelige forpligtelser til regelmæssig, præcis udgivelse, fast oplagstal og vedligeholdelse af standard i udstyr.

Abonnenter.

Ligeså velkomment et stort antal interesse-rede abonnenter er for ethvert blad, ligeså byrdefuldt er et lille antal, som det vort blad for tiden opererer med. Udover de samme forpligtelser som nævnt ved annoncering, stiller abonnenter berettiget krav til virkeligt læseværdigt stof af flyfaglig karakter, medens egentligt medlemsstof ikke kan have deres interesse. Den indtægt, som bladets abonnenter repræsenterer, kan ikke siges at stå i rimeligt forhold til den bremse, som de lægger på medlemmernes lyst til at diskutere rent organisationsfaglige modsætningsforhold.

Redaktion og medarbejdere.

Den i 1961 særdeles mærkbare nedgang i bladets udgivelsesfrekvens illustrerer bedre

end andre argumenter, at ledelsen af et blad af „Flyvevåbnet“'s standard kræver en redaktør, der har tilstrækkelig tid til sin rådighed. Det med hver enkelt udgivelse forbundne kolossale arbejde for at udføre en tidsskriftsredaktions mangeartede funktioner kan *ikke* i det lange løb bestrides af en officer, der har sin dag rigelig besat med tjenstlige opgaver. At det indtil nu har kunnet bestrides af et enkelt medlem med en beskeden assistance af nogle få udpegede medarbejdere, fortjener absolut anerkendelse.

Redaktørens vederlagsfrie, fritidsberøvende indsats står i skærende modsætning til annonceredaktørens betydelig lettere, erhvervsmæssige indsats, der i 1960 indbragte ham ca. kr. 8.000,—.

Resume.

Hovedårsagerne til bladsituationen idag kan fastslås at være en for spinkelt funderet redaktion samt manglende interesse og støtte fra organisationens medlemmer.

RADIO

PARTS ^{1/2}

SKT. KNUDSVEJ 13
KBHVN. V.

TELEFON:
HILDA 31 11

RADIO - RADAR - TV

Elektrotekniske artikler en gros

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762ab
Aalborg

S. Burchardt

SLAGTERMESTER

STATIONSVEJ 22 BALLERUP

Ballerup

Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

JYDSK ILT-&ACETYLENGASFABRIK ^{1/2}

Horsens . Telefon 2 47 11

Ud fra den foranstående redegørelse for status fremsætter bladudvalget følgende forslag til organisationens bestyrelse for den fremtidige informationsvirksomhed i OFO:

Idet det forudsættes, at det ikke vil være muligt at tilvejebringe et tilstrækkeligt solidt grundlag for en effektiv redaktions- og blad-økonomisk virksomhed foreslås det, at udgivelse af bladet „FLYVEVÅBNET“ bringes til ophør på det snarligst mulige tidspunkt.

I erkendelse af nødvendigheden af, at der som bindeled mellem bestyrelse og medlemmer findes et organ, hvori OFO's aktivitet efter formålsparagraffen bringes til medlemmernes kundskab, og hvori medlemmerne kan have mulighed for at fremsætte deres meninger i organisationsspørgsmål, foreslås det, at der i fortsættelse af bladet „FLYVEVÅBNET“ — efter dets indgang — udgives et rent medlemsblad på følgende grundlag:

Drift.

Bladet forestås af en blandt medlemmerne udpeget redaktør, der bistås af et passende stort redaktionsudvalg, hvori der bl. a. sidder en repræsentant for hver lokalafdeling. Det drives som et hovedsagelig indadrettet informationsorgan for medlemmer. Det bør ikke være bundet af faste (for hyppige) udgivelsesdatoer, men blot udkomme, når der foreligger en passende stofmængde, idet der dog af hensyn til aktualitet skal tilstræbes udsendt mindst 6 numre pr. kalenderår fordelt med 3 pr. halvår. Medlemsbladet skal stå uafhængigt af uvedkommende interesser og der bør derfor ikke optages annoncer. Bladet bør alene tilgå medlemmer og en mindre, sluttet kreds af myndigheder, beslægtede personelorganisationer og et fåtal af forsvarsinteresserede enkeltpersoner, herunder militærmedarbejdere ved aviser og tidsskrifter.

Redaktøren vederlægges med et mindre beløb pr. år som betaling for det informationsansvar, han påtager sig. Medhjælp til manuelle bladfunktioner bør baseres på OFO's løn-

nede medhjælp til øvrige organisationsfunktioner. Artikler og andet stof til bladet kan honoreres med mindre beløb, at skattehensyn fortrinsvis med gavekort/gavechecks til en fagboghandel, eksempelvis kr. 25,— for mindre og kr. 50,— for større bidrag, der har krævet en selvstændig arbejdsindsats af indsenderen. Illustrationstegninger skal kunne erhverves mod honorar.

Bladet distribueres til medlemmer og modtagere i FLV gennem lokalafdelingerne og pr. post til „udenværns“-modtagere.

Økonomi.

Der fastsættes forud for hvert år af bestyrelsen et beløb for organisationens maximale udgift til medlemsinformation. Beløbet beregnes i forhold til det øvrige budget, idet det tilstræbes, at bladudgiften ikke overstiger 20 pct. af kontingentindtægten. Da bladindtægter ikke vil forekomme, og blivende pengeværdier ikke skabes ved driften, vil informationsvirksomheden ikke behøve selvstændigt regnskab. Bladudgiften posteres dog selvstændigt i organisationens årsregnskab.

Form.

Bladet bør fremstå i et format nær standardformat A 4, således at artikler kan bringes i 2-spaltet opsætning i en behagelig læseopstilling — fjernt fra den normale opstilling af tjenstlige, skriftlige udfærdigelser. Det bør trykkes i bogtryk, og den i bladet „FLYVEVÅBNET“ gennemførte høje trykkestandard bør tilstræbes bibeholdt i det nye blad. Derimod bør papirkvalitet og pladsudnyttelse bringes i overensstemmelse med fornuftig økonomi.

Indhold.

Betinget af nødvendigheden af at holde redaktionsarbejdet på et rimeligt og overkommeligt niveau må indholdet fortrinsvis være indadrettet medlemsorientering og menings-tilkendegivelse fra medlemmer suppleret med kommentarer til forekommende problemer og hændelser af fælles interesse.

Redaktionen bør bestræbe sig på at aktivere medlemmerne gennem bladet og ved direkte opfordringer gennem redaktionsudvalget til at tage del i organisationens interesser på alle felter, gerne gennem positiv kritik og ved fremsættelse af forslag.

Personelbekendtgørelser og hyldest af enkeltpersoner i særlige anliggender bør være undtagelsen.

Indholdet bør som helhed være præget af saglighed, men samtidig præsenteret på en så tilpas veloplagt, åben og positiv facon, at det

saglige ikke stivner i formaliteter. Illustrationer bør anvendes i passende udstrækning.

Bladets navn bør først vedtages, efter at bladet har været udgivet i nogle numre, og medlemmerne har haft lejlighed til at stille forslag, eventuelt formet som navngivningskonkurrence. Til en start kan bladet kaldes: **OFO-ORIENTERING** el. lign.

*P. Stilling H. G. P. Jensen D. Thestrup
K. Abildskov E. Bæk
S. A. Møller
J. Skjøth*

Bestyrelsen kan i henhold til ovenstående betænkning, for hvilken den takker, foreslå følgende bearbejdede

1. I henhold til § 33 i organisationens lov udgiver denne et medlemsblad.

2. Hovedformålet med udgivelsen af bladet er at skabe kontakt mellem bestyrelsen og medlemmerne i forhold og hændelser, der hidrører fra organisationens virksomhed efter lovens formålsparagraf.

3. Bestyrelsen udpeger en redaktør blandt organisationens medlemmer, normalt for 2 år ad gangen. Han er ansvarlig overfor presseloven. Han har adgang til at overvære bestyrelses- og repræsentantskabsmøder og har fri adgang til organisationens arkiv.

4. Organisationens faste, lønnede medhjælp assisterer redaktøren i varetagelsen af medbladudgivelsen forbundne funktioner.

5. Bestyrelsen er ansvarlig over for repræsentantskab og medlemmer for, at bladet holder en standard i form, linie og tone, der er organisationen værdig. Formanden meddeler redaktøren fornøden vejledning om bestyrelsens synspunkter herom.

6. Bestyrelsen nedsætter et stående bladudvalg på 6 medlemmer, hvori indgår blandt andre kassereren, der bistår redaktøren i tilveje-

bringelse af bladstof. Bladudvalgets medlemmer, der udpeges efter reglerne i lovens § 3 — normalt 2 år ad gangen — vælges så vidt muligt under hensyntagen til ligelig repræsentation fra alle afdelinger. Bestyrelsens sekretær er fast medlem af bladudvalget. Da bladets formål er information til medlemmerne kan organisationens formand forlange sådanne meddelelser givet prioritet.

7. Bladet udsendes vederlagsfrit til medlemmer og til en af bestyrelsen bestemt række af myndigheder, beslægtede organisationer samt til forsvarsinteresserede enkeltpersoner og grupper. Dersom omstændighederne gør det hensigtsmæssigt kan der tegnes annoncer i bladet samt evt. abonneres på dette.

8. Udgivelsesfrekvensen er månedlig, idet dog månederne juli og august kan udgå.

Bladets økonomiske status forelægges bestyrelsen normalt hvert kvartal.

9. Bestyrelsen fastsætter årligt honorar til redaktøren for hans samlede arbejde for bladet. Indsendte artikler, der er baseret på et selvstændigt arbejde, kan honoreres med mindre beløb. Redaktøren kan erhverve stof eller illustrationer til bladet fra tilgængelige kilder for beløb, der står i rimeligt forhold til gennemsnitsudgiften for et nummer af medlemsbladet.

10. Bladets kasserer varetager alle pengeekspeditioner forbundet med bladvirksomheden. Redaktøren attesterer regnskaber, og organisationens formand meddeler udgiftsordre. Bladets driftsregnskab skal figurere separat i organisationens regnskab.

11. Nærværende vedtægter og eventuelle rettelser godkendes af repræsentantskabet.

Overgangsbestemmelser.

1. Så længe omslag haves fortsætter formatet og navnet.

2. Annoncer, der er tegnede, fortsætter til deres udløb.

3. Annonceredaktionens virksomhed standses snarest muligt.

4. Bladets sideantal varieres efter stofmængden, og der udgives bladnr. i januar, februar og marts i hidtidigt oplag.

I løbet af denne periode tages stilling til bladets format, ligesom bladets fremtidige navn søges fundet evt. gennem forslag modtaget fra medlemmer.

FLYVETILLÆGSSAGEN

OFO bestyrelse ved formanden, oberst K. van Wylich-Muxoll fremsætter i dette indlæg nogle meget væsentlige retningslinier for løsningen af denne vigtige sag, som er blevet ulykkeligt forkludret ikke mindst af den årsag, at flyvevåbnets flyvende personel end ikke har haft plads i „Mikkelsen-udvalget“.

Flyvetillæget!

Det er en almindelig opfattelse, at det forslag, som er fremsat for udbetaling af flyvetillæg, på flere afgørende punkter giver udtryk for, at de, der har foreslået det, er ganske ukendte med de vilkår og krav, hvormed dette flyvertillæg erhverves.

OFO skal ikke komme nærmere ind på, hvorfor dette tillæg ydes, idet FLK overfor ministeriet for år tilbage, har gjort rede herfor, men blot nævne, at det naturligtvis bl. a. gives på grund af den risiko, der er forbundet med militærflyvningen, ligesom det er en kompensation for de merudgifter, der er nødvendige, for at opretholde den ydeevne, der kræves på grund af den øgede belastning, en stadig flyverindsats udgør, på en pilots fysiske og psykiske konstitution.

Alle der oppebærer flyvertillæg, kan være enige om, at det er en logisk tanke, at opdele det i *en fast ydelse*, som alle, der har en rime-

lig flyver- eller navigatoruddannelse og erfaring, oppebærer; samt *en særlig ydelse* til den, del af personallet, der udfører den faktiske flyvning.

Man skal ikke her komme ind på disse ydelsers størrelse i konkrete tal, men fremkomme med visse principper, der efter piloternes opfattelse bør være grundlag og basis for dette flyvertillægs fastsættelse og udbetaling.

For det første, kan det ikke godtages, at der gøres forskel på flyvertillæget afhængig af, hvorvidt en pilot gør tjeneste i en propellereskadrille eller en jeteskadrille. Under jeteskadriller hører naturligvis endvidere træningsfligter og stationsfligter med jettfly.

Det må vist stå klart for enhver med blot den ringeste flyveindsigt, at der i princippet ingen forskel er på *operativ* flyvning, uanset om den ydes i propellerfly eller jettfly — eksempelvis Kongoflyvning, Grønlandsflyvninger

og SAR-flyvninger med både Catalina og Helikopter. Vi ved alle, at mange af disse flyvninger finder sted i marginalt vejr med en førsteklases indsats af de pågældende besætninger. Tilhører man en *operativ* eskadrille, er forholdene ens, uanset om man flyver jet eller med lodret eller vandret profil.

For det andet kan det ikke godtages, at udbetaling af fuldt flyvertillæg er afhængig af, hvorvidt den pågældende er tilkommanderet en eskadrille eller ej. Kriteriet *må være aktiv pilotstatus*.

Det kan under ingen omstændigheder godtages, at flyvertillæggets størrelse er en funktion af fløjne gange eller fløjne timer pr. måned. Kriteriet *er aktiv status*. Herunder hører f. eks. testpiloter, FTK piloter, piloter på FOS o. l.

Det kan ikke godtages, at en pilots årsindtægt uden egen skyld kan variere ganske anseeligt afhængig af, hvorvidt den pågældende oppebærer fuldt flyvertillæg eller ej. Kriteriet *må være*, at en pilot, som i en årrække har været på *aktiv status*, ikke uden videre kan afskæres fra flyvertillæg, men *må oppebære* dette en rimelig tid herefter, f. eks. halvdelen af den tid, i hvilken han har haft aktiv status.

Såfremt den del af flyvertillægget, der ydes for selve flyvningen, ikke kan gøres skattefrit, *må det være af en sådan størrelse*, at dette forhold er taget i betragtning ved dets fastsættelse, ligesom der *må indebæres dækning* for en forsikringssum på 140.000 kr.

Endelig *må det som en sidste betingelse kræves*, at alt personel, der har været underkastet den gamle ordning, selv træffer afgørelse om, hvorvidt det vil bibeholde denne eller overgå til ny.

Det *må endelig heller ikke glemmes*, at deltagelse i flyvning er en frivillig sag, og at denne aktive deltagelse i flyvning af en vis procentdel af Flyvevåbnets tjenestemænd er uomgængelig nødvendig for Flyvevåbnets beståen.

Ønsker myndigheder udenfor Flyvevåbnet, myndigheder som ganske og aldeles mangler forudsætninger for forståelse for de vilkår, hvorunder denne frivillige tjeneste ydes, egenrådigt at diktere disse bestemmelser, står der kun en ting tilbage for Flyvevåbnets tjenestemandspiloter, nemlig at lade dem fastsætte disse betingelser og vilkår, men forinden gøre dem ganske klart, at på de vilkår, som er skitseret risikeres, at ingen ansvarsbevidst tjenestemandspilot på længere sigt fremover ønsker at deltage i flyvning.

LUFTFORSVARET I ET INTEGRERET NATO-FORSVAR

Er vi i færd med at få vor målsætning i vrangstruppen? - Nogle strøttanker af en »ikke stridende«

Fra „Norsk Luftmilitært Tidsskrift“ bringer vi dette indlæg. Uanset om de fremsatte betragtninger dækker vore forhold eller ej, bør de kunne vække eftertanke hos dem, der mener, at vi ikke har brug for et organ, hvori dette og andre tilsvarende problemer kan sættes under fri og åben debat.

Er luftforsvarets totale målsætning i det nationale og allierede forsvarsystem realistisk? Jeg antager, at dette spørgsmål er en ganganger i vore topchefers hjerner, måske særlig, når planlægningsdirektiverne skal signeres og distribueres.

Står vor målsætning i et rigtigt forhold til nuværende og forventede recurser, og er prioriteringerne holdbare?

Fra en yngre officer med en gennemsnits erfarings- og uddannelsesmæssig baggrund, med et relativt begrænset ansvarsområde og med en begrænset adgang til statistik og prognoser kan det måske virke ærgerrigt og udfordrende at driste sig til at beskæftige tankerne med, endsige skrive om slige „chefproblemer“ — men tiden er måske moden for, at også officerer, som ikke peger sig ud til ledende stillinger søger at indstille sig mentalt på de aktuelle væsentlige problemer i forsvarsgrenen og også gives forståelsen af, at det er ønskeligt fra chefsynspunkt, at hele officerskorpset lever med. Som Mao har udtrykt det: „Policy“ bør være et fortroligt begreb for alle niveauer.

Der er grund til at tro, at stabstjenesten og de eksekutive virksomheder ville nyde godt af en sådan mentalitet, idet dette givetvis vil vir-

ke med til, at „skyklapper“ ville falde i papirkurvene.

Tilbage til artiklens titel — Luftforsvaret i et integreret NATO-forsvar. — Baseret på vore forventede økonomiske og personelmæssige recurser — koncentrerer vi vore anstrengelser om felter, hvor vi kan yde væsentlige bidrag til NATO-forsvaret eller gør vi af politisk-taktiske hensyn som Vej- og Jernbanemyndighederne har vist tendenser til, nemlig spreder knappe bevillinger over en række projekter/områder („klatning“) uden at få noget virkelig op til ønsket standard? Jeg vil her ile med at presicere, at disse spørgsmål ikke er udslag af nogen form for mistillid eller sur kritik overfor centrale myndigheder, men snarere tanker man gør sig „på kammerset“ under behandling af konkrete opgaver, i mit tilfælde investeringer indenfor bygge- og anlægssektionen.

Ved en vurdering af vore (Luftforsvarets) bidrag til NATO-forsvaret, vil det vel være naturligt at tage fire hovedopgaver med, efter min mening følgende:

- 1 Luftoperationer (air defence, taktiske, foto, maritime og transport/kommunikations),
- 2 Kontrol og varslings,
- 3 Luftværnsartilleri- og baseforsvar,

- 4 Logistik (her menes det allierede begreb Logistics omfattende forsyningstjeneste, basetjeneste, transport etc.) og forvaltning.

Har vi midler til at varetage de her nævnte opgaver i militært ønskelig udstrækning? Man skulle ikke behøve særlig statistik for at tvivle på muligheden for dette. Det kan måske slå en, at det eneste rigtige/mulige da er en efter forholdene hårdhændet militær prioritering uden sidestykke. Ved at følge lidt med i norsk militærpolitik vil man imidlertid indse, at prioriteringen primært vil være baseret på politiske hensyn bl. a. norsk base- og A-våbenpolitik.

Realistisk set vil vi da sandsynligvis være tvunget til at godtage beredskabsmæssig set ufuldstændige og talmæssig set for få eskadriller, et K og V-system, som i overskuelig fremtid næppe vil være bemanded op til operative krav for døgndrift, et LVA-forsvar af symbolsk værdi og et forsyningsapparat af fredsmæssig karakter.

Med denne problemstilling vil en militært holdbar prioritering og udarbejdelse af realistiske planlægningsdirektiver på forhånd blive noget nær umulig — al vor virksomhed må ventes at blive halvgod og utilstrækkelig. Er der da andre veje at gå bortset fra „at hestehandle“ med de foreliggende behov eller at gøre som bøgen? Ja, der kan være andre muligheder, men da må vi gå på akkord med bevillings- og personelkrævende virksomheder, som operativt set ikke giver profit i relation til indsatsen. En vurdering her er selvsagt behæftet med komplekser af problemer og kræver en delvis mental omstilling. I en nøddeskal bliver problemstillingen sådan, *forudsat at vi ønsker at gøre vort for et integreret NATO-forsvar*: Inden for hvilke områder kan vi yde vore væsentligste attributer til NATO-forsvaret og hvilke virksomheder kan vi med mindst mulig beredskabsmæssig/operativ risiko gå i gang med?

For en holdbar chefmæssig vurdering af disse forhold kræves der en større stab med ad-

gang til statistik og operationsanalyser, men har vi ikke umiddelbart en række indikationer ved at se på kortet og angive specifikke (allierede) krav til (kup) beredskab?

Jeg tænker her på landets beliggenhed og udstrækning samt allierede krav til varslings. Det kan ved et rask blik således være besnærende at sætte K og V-systemet øverst på en liste, hvor en officer i Luftforsvaret skulle være programforpligtet til at sætte fly og flyvirksomhed. Et fuldt bemanded og teknisk set moderne varslingsystem repræsenterer efter min mening vort vigtigste bidrag til et allieret luftforsvar.

Hvad kan vi gøre for yderligere at øge effektivisere radarkæden? Først må man vurdere en række andre faktorer, som efter min mening i første omgang ikke omfatter fly og flyvere, men det uomtvistelige behov for den plads som kræves for at drive enhver luftmilitær virksomhed og som består af basesystemet, den forsyningsmæssige støtte og sikringen heraf. Disse opgaver kan kun drives af nationale afdelinger i h. t. vore politiske forudsætninger. Men, hvis vi også skal flyve, så er vi vel lige langt med prioriteringen?

Vel — nu risikerer jeg vel at blive anklaget for kætteri — *må luftforsvaret flyve?*

Står vore procentvise investeringer i drift, vedligeholdelse og materiel i rimeligt forhold til det antal sorties, vi kan producere i krig og i relation til de operative behov for „missions“ (jfr. landets udstrækning og geografisk beliggenhed — naboskab)? Næppe.

Da ser jeg kun en udvej (groft forenklet):

Vi (luftforsvaret) må påtage os en effektiv varslings- (og kontrol) tjeneste inkl. bemanning af operationscentraler (TAOC — MAOC m. v.), drive baserne og forsyningstjenesten (Logistics) samt holde en rimelig LVA- og jordforsvarsberedskab inkl. sikring af K og V-systemet og flyvepladserne. Dette mod at vore større allierede „øremærker“, helst stationerer et rimeligt antal flyafdelinger i Norge. Ved at koncentrere vore økonomiske

og personelmæssige resourcer om „stationstjeneste“ kan vi måske opnå en reel gevinst af vore anstrengelser og slippe det stadigt tilbeholdende symptom — at tage midt på træet.

Der vil selvsagt blive indvendt, at vi med en sådan politik ikke kan holde nogen form for minimumsberedskab med fly på grund af vor basepolitik. Endvidere vil en reduktion/udtynding af flyafdelingerne medføre en vis beredskabsmæssig svækkelse, hvis der kan tænkes en isoleret konflikt Norge/Sovjet, hvor de større NATO-magter måtte nøle med at udløse en total krig, m. a. o. et alternativ, hvor devisen „en for alle — alle for en“ ikke er en militær og politisk realitet.

Hvis der foreligger en sådan mulighed kan man måske sige, at spørgsmålet om et integreret NATO-fultforsvar ikke repræsenterer et nationalt behov i det hele taget. Men da må vel vor planlægning i alle tilfælde omlægges? — jfr. bl. a. det nuværende forsyningsystem (kanaler). Jeg aner for øvrigt en anden hovedindvending — nemlig hvordan skal vi rekruttere et lederskab med luftmilitær indstilling i et luftforsvar, som ikke flyver? Med fare for igen at starte en diskussion om nødvendigheden af flyveruddannelse for en chef i luftforsvaret.

Er det ikke egentlig et spørgsmål om militær (ud)dannelse, indoktrinering og alsidig tjenesteerfaring?

Vel, tilbage til de nationale beredskabsmæssige betæneligheder — en nærmere analyse af det nuværende flyberedskab (kapacitet) vil måske ikke give særlig positive data? Og, har vi ikke sagt, i hvert fald foreløbig, nej til yderligere raketopsætninger med sandsynlig begrundelse i bevilgnings- og personelmangel og vistnok også m. h. t. operativ værdi?

Jeg ser det sådan, at skal vort beskedne luftforsvar kunne give afgørende udslag på vægtskålen ved forsvaret af nord-flanken, må vi være villige til alvorligt at vurdere/anvende radikale løsninger og søge ud over vante forestillinger og til og med måske forlade de

NATO-fly under øvelse

principper, som vi hidtil har betragtet som selvfølgelige. Selvsagt uden at dette at være radikal i sig selv er noget mål.

Der må således kræves koncentration om de opgaver, som vi kan blive i stand til at løse tilfredsstillende inden for rammen af det forventede bevillingsniveau i årene som kommer. Disse opgaver omfatter efter min mening:

- 1 Forsvarlig drift af K og V-systemet og det operative kommandosystem for øvrigt.
- 2 Base/Forsyningsorganisationen inkl. forvaltningstjenesten.
- 3 Et minimums LVA- og bakkeforsvar inkl. vagthold og sikring.

Tor A. Jenssen
kaptajn.

VERDEN RUNDT

NEW YORK. Et automatisk system, der kan bringe rumfartøjer og førstetrins missilraketter ind fra atmosfæren til sikker landing, er blevet udviklet af General Electric.

Det automatiske landingssystem består af en elektronregnemaskine og et radiosignalsystem, der ved hjælp af radar skaber det, teknikerne kalder et „vindue“ eller en kanal i atmosfæren for missilets bane. Vinduet eller kanalen vil blive 11,5 km højt og næsten 100 km bredt, og i 800 km's afstand vil den direkte kontakt blive etableret mellem landingssystemet og rumskibet.

De oplysninger, der indsamles ved hjælp af radar, bliver afleveret direkte til elektronregnemaskinen, som derefter er i stand til at udregne den mest sikre landingsplan. Derved undgår man den stærke varmepåvirkning, der normalt ville få rumskibet til at brænde op ved en fart på 16.000 km i timen ved indflyvningen i atmosfæren.

Elektronregnemaskinen vil afgive en styrekommando, der ved hjælp af radar afgives til rumskibets autopilot, og landingssystemet vil blive ved med at udstede ordrer, indtil rumskibet er kommet ned på en fart af ca. 115 km i timen.

Den store fordel ved dette system er, siger lederen af General Electric's afdeling for forsværssystemer, at man anvender et udstyr, man allerede har i produktion, så man undgår de store udgifter til forskning og udvikling af systemet.

BLOMSTER OMBORD. I fremtiden vil førsteklasse-loungen på samtlige DC8-jets på

SAS's langruter være udsmykket med friske blomster. De er anbragt i særlige, japanske kurve og skiftes ud i Los Angeles, Tokio, Johannesburg og Buenos Aires.

CANNES. FORSIGTIG OPTIMISME kom til udtryk under den store ASTA-kongres i Cannes, hvor over 2000 rejsebureaufolk og turisk-eksperter fra hele kloden samledes for at trække linierne op for den kommende sæson. Især blandt de amerikanske deltagere var der enighed om, at 1962 bliver det hidtil største rejseår, hvis den internationale politiske situation bliver mindre spændt i løbet af de næste måneder.

BEIRUT. De norske og danske afløsningsstyrker fra Gaza vil blive fløjet hjem fra tjeneste i canadiskbyggede Caribou maskiner og store Comet 4C jetmaskiner. Den første etape af turen foregår med tre Caribou maskiner, der kræver meget kort start- og landingsbane og endog kan lande i ørkensandet.

Der kan transporteres ialt 98 soldater med de tre Caribou maskiner fra Gaza til Beirut, og det er lige hvad en Comet 4C kan transportere non-stop herfra til Oslo eller København. Med disse to maskintyper vil man derfor kunne gennemføre en hurtig udskiftning af mandskabet. Turen fra Beirut til Skandinavien varer knap fem timer.

Comet maskinerne tilhører Middle East Airlines flåde på fire af denne type. Transporterne til og fra Skandinavien kan gennemføres mellem ture efter den ordinære fartplan til London og andre europæiske byer samt til Teheran, Karachi, Bombay og Aden.

LONDON. Den første indisk-byggede Avro 748 har været i luften for første gang, meddelelser Hawker Siddeley Aviation. Prøveflyvningerne ved Kampur foretoges med indisk personel.

I 1959 blev der sluttet aftale mellem det indiske forsvarsministerium og Hawker Siddeley og bygning af Avro maskiner på licens. Den første maskine er bygget af komponenter leveret fra de engelske fabrikker, hvor man for øjeblikket har maskinen i fuld produktion. Senere er det meningen også at fremstille maskinernes enkelte dele i Indien.

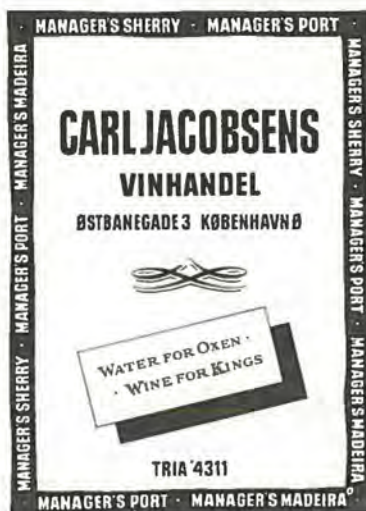
KØBENHAVN. Sabena har indsat en hurtig ugentlig Caravelle Jet Continental forbindelse Bruxelles, Madrid, Lissabon, Tenerife.

Herved er det belgiske luftfartsselskab det første selskab, som beflyver De Kanariske Øer med rene Jetfly, hvorved flyvetiden til disse yndede ferieøer yderligere nedsættes.

Man vil i denne forbindelse erindre, at Sabena ligeledes var det første ikke spanske selskab, som for knap eet år siden åbnede 3 ugentlige ruter med Super DC 6 B. — Disse 3 ugentlige propelflyruter fortsætter uændret, og Sabena får således nu op til 4 ugentlige afgange til såvel Las Palmas som Teneniffe.

NEW YORK. General Electric er ved at udvikle en „elektrisk profet“, som vil være i stand til at forudsige fejl i jetmotorer og nøjagtigt påvise, hvor årsagerne til dårlig funktion af motorerne findes. Det er den amerikanske regering, der har overdraget selskabet denne opgave med 0,25 mill. Dollars kontrakt.

Den „elektriske profet“ vil få stor betydning for både luftvåben og luftfartsselskaber, og man regner med, at den vil kunne overflødiggøre de tidsbestemte hovedeftersyn af motorerne. Med de nuværende instrumenter kan man kun konstatere motorens øjeblikkelige funktion, men ikke forudsige eventuelle fejl.

JENS JENSENS EFTF.
VINHANDEL
Grundlagt 1813
ST. SCT. HANSGADE 1 · VIBORG

VIRGINIA ROSE

i den fikse pose
-en herlig shagtabak
Poul Petersen · Tobaksfabriker
HORSENS

LONDON. Efter en række konventionelle starter og landinger har den nye Hawker P. 1127 jager foretaget vertikale starter med efterfølgende horizontal flyvning. Den vertikale start gennemføres ved vending af luftstrømmen fra maskinens Bristol Siddeley Pegasus jetmotor, og udstødningen rettes derefter bagud for at gennemføre den horizontale flyvning.

Regeringerne i Vesttyskland og England har oplyst, at de har planer om i fællesskab at ville udvikle en letvægtjager på basis af de principper, man har taget i anvendelse ved konstruktionen af P. 1127.

NEW YORK. Der er sluttet aftale mellem den italienske regering og General Electric om bygning af J179 jetmotorer på licens i Italien. Motorene skal anvendes i Starfighter F-104 jagere, der nu er indført i de fleste luftstyrker under NATO.

Tidligere har BMW i Vesttyskland og den belgiske Fabrique Nationale d'Armes de Guerre — FN — fået lignende licensaftaler, i Italien bliver det Fiat Fabrikerne, der skal samle og bygge motorerne, og der er foreløbig bestilt for 3 mill. Dollars komponenter til dem hos General Electric.

Amerikanske flyvemaskiner med J-79 motorer har i løbet af to år sat 18 internationalt anerkendte verdensrekorder i hastighed, højdeflyvning og stigeevne.

NEW YORK. General Electric har fået typecertifikat for en ny udgave af USA's mest anvendte jetmotor CJ-805-23B — det er den civile version af J-79 motoren. Med denne type er trykkraften blevet forøget med yderligere 8,2 pct. Den skal anvendes i Convairs Coronado maskiner, der er købt af SAS og Swissair samt i de Caraveller, der for nylig blev købt af Transworld Airlines.

C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

Chr. Olsen & Meilgaard Mortensen

VODROFFS TVÆRGADE 6 . TELEFON HILDA 3778

- ✱ Centralvarmeanlæg
- ✱ Fabriksanlæg
- ✱ Højtryksledninger
- ✱ Strålevarmeanlæg
- ✱ Sprinkleranlæg

SPRINKLERAFDELING: BREDGADE 20 . CENTRAL 7720 . (TIDLIGERE C. M. HESS)

FLYVEVÅBNET

8. ÅRGANG

Nr. 2

1962

C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

TAGE OLSEN A/S

Civilingeniør M. A. ING. F.

*Præcisions-måleinstrumenter fra førende
amerikanske, engelske og tyske fabrikker*

Vesterbrogade 6 D . Telefon Palæ 1343
København V

For ædel Pønst

**WEILES
WINE**

Vinhandlere siden 1822

P. WEILE & SØN . AALBORG

O. F. ASP A/S
FARVE- & LAKFABRIK

JENS JENSENS EFTF.

VINHANDEL

Grundlagt 1813

ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

VIRGINIA ROSE

- en herlig
shagtabak

Poul Petersen . Tobaksfabriker
HORSENS

FLYVEVÅBNET

NR. 2

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Ny redaktion
- OFO til åben debat
- OFO kommentar
- Lev af naturen
- Referat af det årlige repræsentantskabsmøde

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionen — end-sige flyvevåbnet — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Kaptajn E. Willemoes Jørgensen
Jonstruplejren, Ballerup

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o.l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri
(S. Valbjørn)

Ny redaktion...

Som meddelt andet sted i bladet har Oberstløjtnant H. G. P. Jensen på grund af manglende tid, ønsket at fratræde som bladet ansvarshavende redaktør.

Bestyrelsen har derfor i henhold til bladets vedtægter udpeget OFO's tidligere sekretær Kaptajn E. W. Jørgensen som redaktør.

Samtidig har bestyrelsen til det i vedtægternes pkt 6 omtalte udvalg udpeget følgende medlemmer:

Kaptajn K. Abildskov (ALB), kaptajn H. L. Laesen (KAR), kaptajnløjtnant E. P. Schneider (SKR), kaptajn A. H. Dolleris, oberstløjtnant F. S. Andersen (VED) og kasereren, kaptajnløjtnant F. V. Lind.

Som afløser for kaptajn E. W. Jørgensen har bestyrelsen udpeget kaptajnløjtnant B. V. Larsen (VED) som sekretær.

Under sekretærens tjenesterejse til midten af juli d. å. varetages sekretærens arbejde af kaptajn E. W. Jørgensen, Jonstruplejren pr. Ballerup.

RADIO **PARTS** ^{1/2}

SKT. KNUDSVEJ 13
KBHVN. V. TELEFON:
HILDA 31 11

RADIO - RADAR - TV

Elektrotekniske artikler en gros

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab
Aalborg

S. Burchardt
SLACTERMESTER
STATIONSVEJ 22 BALLERUP

Ballerup
Blomsterforretning
Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

JYDSK ILT-& ACETYLENGASFABRIK ^{1/2}

Horsens . Telefon 2 47 11

MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT

CARL JACOBSENS
VINHANDEL
ØSTBANEGADE 3 KØBENHAVN Ø

WATER FOR OXEN ·
WINE FOR KINGS

TRIA 4311

MANAGER'S SHERRY · MANAGER'S PORT · MANAGER'S MADEIRA

FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op
Tal med os om en
»Spar-i-skat-konto«

OFO til åben debat

Jeg mener, at baggrunden for OFO's virksomhed som talerør for linieofficererne i FLV bør sættes under debat iblandt medlemmerne. For mit eget vedkommende har spørgsmålet beskæftiget mig igennem nogen tid, idet jeg har overvejet at stille mig uden for OFO.

Det er nødvendigt først at drøfte visse principper i forholdet arbejdsgiver—arbejder, idet jo dette forhold er det egentlige grundlag for personelsammenslutninger, de såkaldte funktionær- eller fagforeninger.

Jeg forventer ikke bred tilslutning til min principielle opfattelse, men kendskabet hertil (og anerkendelse af synspunkter, som er afvigende fra ens egne ideer) er forudsætningen for en *søber debat*. Debattørerne vil også herigennem få et klarere indtryk af min modstand mod OFO's standpunkt og fremgangsmåde i behandlingen af den aktuelle sag vedr. flyvetillægsspørgsmålet. Der er principielt tre muligheder for etablering af konstellationen arbejdsgiver—arbejder.

1. Arbejdsgiveren køber et antal mennesker, som derved kommer til at tilhøre arbejdsgiveren, idet han får hånd- og halsret over »sine« arbejderne. Konstellationen karakteriseres ved den menneskenedværdigende slave-tilværelse.

2. Arbejdsgiveren ansætter et antal arbejdere. Arbejderne danner en funktionærforening, som efterhånden får (tiltager sig) medbestemmelsesret m. h. t. arbejdsgiverens dispositioner. Da funktionærforeningen, — som på sædvanlig demokratisk måde har misforstået arbejderne ansættelsesforhold, og som, hvad forudseenhed og især perspektiv angår, er næsten på højde med fædrene til husmandstanken — ofte tager standpunkt og handler ud fra snævertsynede interesser, opstår begrebet »massernes pression«. Funktionærforeningen, som føler sig betydningsfuld derved, at mange holder

sammen (en misforstået Musketer-opfattelse), tvinger gennem forskellige trusler arbejdsgiveren til at drive »sin« forretning efter massernes subjektive opfattelse af forholdet arbejder — produktion. Resultatet er ofte karakteriseret ved utilfredshed — middelmådighed. Konstellationen arbejdsgiver—arbejder som helhed karakteriseres ved det absolut uhæderlige pres, som funktionærforeningen — baseret på et absolut uhæderligt princip, om at en arbejder skal lønnes efter behov og ikke efter arbejdsindsats og evner — udøver på arbejdsgiveren. Funktionærforeningen siges at have fagforeningsmentalitet.

3. Arbejdsgiveren ansætter et antal arbejdere. Arbejderne danner en sammenslutning, et talerør, som godt kan kaldes en funktionærforening. Den fornuftige og demokratisk indstillede arbejdsgiver hører funktionærforeningens synspunkter i vigtige spørgsmål vedr. ansættelsesforhold m. v. Den forstående arbejdsgiver tager i videst muligt omfang hensyn til de fremsatte synspunkter. Funktionærforeningen, som består af demokratisk indstillede borgere, baserer sin principielle opfattelse på, at en arbejder i et frit land frit kan vælge sit arbejde hos den arbejdsgiver, som vil give ham en fornuftig og menneskelig behandling, et passende ansvar og en løn efter indsatsen. Arbejdsgiveren er på sin side frit stillet m. h. t. ansættelse af medarbejdere (arbejdere), ligesom han naturligvis frit kan sende de arbejdere bort, som præsterer en for ringe arbejdsindsats. Han forstår, at personelpåplejen har den allerstørste betydning, hvorfor han ikke tøver med at tage arbejderne (funktionærforeningen, talerøret) med på råd uden dog herved at miste perspektivet for virksomhedens indsats (arbejdsresultatet). Lønniveauet fastsætter arbejdsgiveren (arbejderne kan tages med på råd) under hensyn til medarbejdernes ansvarsbyrde og arbejdsindsats samt efter det almin-

delige lønniveau (politisk økonomisk bestemt). Nogle arbejdere vil også på denne arbejdsplads være utilfredse (»vi har behov for mere«), men de vil frit kunne vælge et andet arbejdssted, hvor forholdene passer dem bedre. Konstellationen arbejdsgiver—arbejder er karakteriseret ved en hæderlig gensidig respekt baseret på, at en fri mand sælger sin arbejdskraft (hjerne, muskler) til en anden fri mand og modtager sin fortjente betaling herfor.

Menneskematerialet (såvel arbejdsgiver som arbejder) er ensartet i de to sidst nævnte tilfælde. Der er således i den sidstnævnte konstellation ikke tale om superidealistiske menneskeegenskaber, som ikke findes i dag, men måske nok om en lidt anden opfattelse af demokrati end vi er vænnet til. Personligt mener jeg, at OFO's stilling i relation til vor arbejdsgiver, Flyvevåbnet, (Regeringen, Samfundet) bør være baseret på den idé, at OFO som talerør for linieofficererne skal og bør kunne fremkomme med medlemmernes synspunkter over for FLK (eller i enkelte tilfælde, da ansættelsesforholdet kan siges at være dobbeltsidet, over for et af regeringen udpeget forhandlingsudvalg). OFO skal kun anvende en hæderlig, saglig og mådeholden argumentation (og de bedst egnede argumentatorer), og vor arbejdsgiver bør retfærdigvis høre OFO's synspunkter, men må iøvrigt være frit stillet m. h. t. den endelige stillingtagen uden nogen form for pres fra organisationens side. Den enkelte arbejder (linieofficer) kan herefter vurdere, om arbejdsgiverens stillingtagen til det aktuelle problem harmonerer med hans opfattelse. Hvis dette ikke er tilfældet, må han gøre op med sig selv, om han alligevel accepterer de arbejds- og ansættelsesforhold, som FLV nu byder. Svaret herpå må være bestemmende for, om han fortsat vil blive i FLV, som i så fald har krav på en uformindsket arbejdsindsats, eller om han foretrækker at finde et nyt job. En linieofficer har i sin tid frit kunnet vælge sit arbejde, og han er et frit menneske, som har ret til at søge et nyt job, hvis en nøgtern vurdering og en konsekvent

indstilling nødvendiggør dette. Konsekvens i stedet for påstået idealisme eller slet skjult »falden-til-ro-på-pension«-indstilling.

Hvilken konstellation arbejdsgiver—arbejder anser OFO's bestyrelse for den rigtige?

OFO har i den aktuelle debat om flyvetillægsspørgsmålet indtaget et standpunkt og fulgt en fremgangsmåde, som jeg ikke kan give min tilslutning.

Jævnfør min principielle indstilling mener jeg, at det er korrekt, at OFO som talerør for linieofficererne har fået lejlighed til at fremkomme med sine synspunkter over for FLV og det såkaldte Mikkelsen-udvalg. Jeg erkender samtidig det utopiske i, at OFO's standpunkt dækkede samtlige medlemmers opfattelse. Jeg accepterer her det demokratiske princip om flertallets opfattelse (men har dog i mit sind en tvivl om, hvorvidt OFO's standpunkt faktisk dækker flertallets opfattelse).

Jeg mener, at OFO's synspunkter i god tid, forinden nedsættelsen af udvalget, burde have været forelagt FLK og senere det omtalte udvalg af en meget erfaren jet-pilot, som ud fra personlig erfaring kunne have fortalt udvalgsmedlemmerne, at det ville være rigtigt at lade risikomomentet indgå blandt de faktorer, der bør begrunde et fremtidigt flyvertillæg. Jeg ved, at den opfattelse er i strid med OFO's.

Nu foreligger betænkningen fra Mikkelsen-udvalget. Personligt mener jeg, at betænkningen og dens forslag (bortset fra en passus, som muliggør en gentagelse af en uretfærdig forskelsbehandling af personel på linie med »kostgrænse-sagen«) er acceptabel. Det må jo nemlig bemærkes, at den nuværende ordning m. h. t. flyvertillægget tænkes videreført for de piloter, som er i FLV i øjeblikket (forudsat at de ønsker det). Nye piloter vil ved ansættelsen kende de nye lønvilkår og vil frit kunne vælge, om de ønsker ansættelse under disse vilkår eller ej.

Hvad har OFO-medlemmernes reaktion været? Desværre et koordineret »massernes-pres-

sion«-dokument, som ikke er ganske hæderligt. Det hedder f. eks.:

»Da OFO's muligheder som organisation i ovennævnte spørgsmål må anses for udtømte, må medlemmerne ved henvendelse til deres folketingsmænd søge at klargøre vor indstilling til dette spørgsmål.« Jeg er uenig heri. OFO's opgave har været at klargøre »vor« indstilling over for FLK og Mikkelsen-udvalget. Hvad enten denne opgave er løst godt eller dårligt, må sagen for vort vedkommende være afsluttet. Hvert medlem må tage konsekvensen af sin stilling til den nye lov, som bliver resultatet af betænkningen. Udtryk som »Vi må kræve . . .« og »Det må forlanges . . .« forekommer i nævnte dokument, som fagforeningsmæssigt proklamerer: »Da aktiv flyvning altid har været baseret på frivillig basis, må det forlanges, at det personel, som går aktivt ind for denne ganske specielle tjeneste igennem en årrække får vilkår, der står i et rimeligt forhold til den indsats, der ydes«. Den logiske konsekvens er ganske klar: dersom det personel, som går ind for denne ganske specielle tjeneste, mener, at de lønvilkår, som arbejdsgiveren har fastsat for den præsterede indsats er uacceptable og i strid med de lønvilkår, hvorunder ansættelsen i sin tid fandt sted, bør det pågældende personel søge et andet job, dersom det skønner, at de øvrige ansættelsesforhold ikke indeholder tilstrækkelige kompensationsmomenter for de givne lønvilkår. Fri mænd sælger deres arbejdsindsats i et frit land. Fri os fra fagforeningernes massepression.

J. Michaelsen.

OFO kommentar!

Når »OFO« skal svare på et stillet spørgsmål om eet valg ud af 3 givne muligheder, er det ikke ensbetydende med, at de opstillede muligheder er de eneste, eller at de er udtømmende formulerede. Sagen er ikke så lige til som af indsenderen formodet.

Når der er tale om en »sober« debat, er det nødvendigt at definere udtrykket »OFO« som værende dens bestyrelse, hvilket også fremgår af det af indsenderen stillede spørgsmål: »Hvilken konstellation arbejdsgiver—arbejder anser OFO's bestyrelse for den rigtige?« Men så kan det ikke nytte, at indsenderen henter sit stof fra en skrivelse fra et enkelt tilfældigt medlem af organisationen uden officielt ansvar (en skrivelse, som iøvrigt efter aftale med ophavsmanden skulle have været tilbagekaldt af samme og derfor ikke bør offentliggøres) og kalder det »OFO-medlemmernes reaktion«, der karakteriseres som værende »ikke ganske hæderlig«, — det er »grove løjer«.

I soberhedens interesse må det nævnes, at indlægget samtidig med indsenderens ærlige ønske om værdighed og idealisme er en dokumentation af hans manglende viden om de faktiske forhold såvel hvad angår status for de forhandlingsberettigede organisationer, OFO's formålsparagraf, »Mikkelsensagen« i sin helhed og flyvetillægssagen i særdeleshed.

Det ville have været gavnligt, om indsenderen havde overværet bestyrelsens redegørelse for »Mikkelsensagen«, som blev givet hans afdeling ved mødet i Karup den 23. november 1961. Dette er nemlig det eneste virkelige kendskab, indsenderen kunne have haft til det standpunkt, OFO har indtaget og den fremgangsmåde, OFO har fulgt i den — som indsenderen kalder det — aktuelle debat om flyvetillægsspørgsmålet, og som han altså ikke kan tilslutte sig. Når indsenderen nu alligevel i næstsidste afsnit af sin skrivelse erklærer, at han alligevel finder »Mikkelsenbetænkningen« og dens forslag acceptable, særlig på baggrund af valgfriheden mellem de gamle og de foreslåede flyvetillægsregler — en valgfrihed, som udleukkende skyldes OFO —, så er det hele dog lidt svært at forstå!

Det er kedeligt, når indsenderen i sit sind har en tvivl om, »hvorvidt OFO's standpunkt« (som det kaldes) »faktisk dækker flertallets opfattelse«, men bestyrelsen har kun mulighed

for gennem dens medlemmer og disses kontakt med deres afdelinger, at holde sig underrettet om opfattelser, og af disse er det svært at få nogle frem, medens det er aktuelt og nyttigt — det er først bagefter, de kommer.

Med hensyn til de velmente råd i 3. sidste afsnit må følgende bemærkes:

1. Det er ikke OFO, der i sådanne sager bestemmer tidspunkter, ej heller nedsættelse af udvalg, hvorfor det ikke altid er muligt at være »i god tid«.

2. Ifølge forhandlingsreglerne skal OFO ikke forelægge Flyverkommandoen noget, men dette har dog og i allerhøjeste grad været tilfældet i denne sag.

3. OFO var som antagelig bekendt ikke medlem af udvalget, men kun repræsenteret i et underudvalg, der imidlertid uden varsel opførte sine møder uden opnåelse af forslag til enighed. At »risikomomentet« indgik kraftigt ved forskellige forslag stillet af FLK og OFO er temmelig overflødigt at bemærke, og indsenderen må endelig ikke tro, at nogen anden ville være i stand til at ændre det indtrufne.

OFO har da også i overensstemmelse med FLK skriftligt foreslået Ministeriet, at dette moment fik sin kompensation ved at lade flyvetid eller tjenestetid som flyver tælle dobbelt i pensionsgivende øjemed, og også herom er medlemmerne orienteret. Indsenderens sidste sætning i omhandlede afsnit er derfor ligeledes uforståelig.

Med hensyn til besvarelsen af indsenderens konkrete spørgsmål »konstellationen arbejdsgiver—arbejder« er dette uhyre let, da OFO

simpelthen ikke selv kan vælge. I henhold til forhandlingsbestemmelserne kan OFO fremføre sine synspunkter (i almindelig organisationstale kaldet krav), men den endelige afgørelse ligger suverænt hos arbejdsgiveren. Der kan således ifølge sagens natur ikke være tale om »massernes-pression«, men det gør forhandlingerne hurtigere, når »masserne« kan være repræsenteret af nogle få. Eftersom der forefindes en »forhandlingsberettiget« organisation, kan man altså heller ikke henføre forholdet til kategori 1.

Konklusion: OFO må altså høre til en modificeret kategori 3, ligesom organisationen arbejder under mottoet: »Saglighed og rimelighed«.

Endelig må der gøres opmærksom på, at det ikke er OFO's opgave at skabe forhold, der tager sigte på, at medlemmerne begynder at overveje, om de skal forlade deres arbejdsgiver, men at det tværtimod er dens opgave at sikre også fremtidige medlemmer, hvorfor mange af problemerne også må ses på noget længere sigt.

Hvorvidt indsenderen vil stille sig udenfor OFO eller ej, må jo til syvende og sidst blive hans egen sag. Spørgsmålet er så, om han ud fra sine etiske principper moralsk kan forsvare at tage del i de goder, hans kolleger skaffer ham ved kontante ofre og et ulønnet, stort fritidsarbejde, der muligvis kan karakteriseres som interessant, men morsomt?

— bestemt ikke!

K. v. Wylich-Muxoll
formand.

Lev af naturen

Fra »Norsk Luftmilitært Tidsskrift« har vi lånt denne artikel, som giver mange gode råd og anvisninger med hensyn til, hvorledes man bedst kan overleve i naturen.

I en tid, hvor der lægges så stor vægt på undvigelses- og overlevelsesevelser, har vi fundet, at artiklen må have interesse for en stor del af FLYVEVÅBNETS læsere.

Det hedder sig, at mennesket er den dyremæssige art, som har den største tilpasningsevne. Næsten overalt på jorden har menneskearten fundet levevilkår, fra troperne til polaregnene, i vådt og i tørt klima, i højder fra under havets niveau til 5000 meter over havet, i karrige ørkenstrøg og goldt tundralandskab såvel som i rige jordbrugsegne. Menneskets fremdriftsvilje og intelligens har skabt bedre og bedre kår for efterslægtene. Spørgsmålet er nu, om det civiliserede nutidsmenneske har fået for gode kår og for magelige livsvilkår. Kunne vi gå tilbage til vore forfædres udviklingstrin, lad os sige til den yngre jernalder eller broncealderen og leve af naturen, eller er vi blevet for forfinede?

Vi ser, at stadig flere af os søger til naturen i vore ferier. Det er der, vi finder ro for sindet og den bedste afkobling. Ser vi på bagagen til nutidens naturvenner, finder vi, at kriteriet for sportsudstyret er, at også det skal give så magelige vilkår som muligt. Telt, sovepose,

kogeapparater, fiskeudstyr skal være så fint og kostbart som muligt. Snart er der ikke en mand, som har moralsk mod til at vandre i fjældet med en slunken og falmet rygsæk, klædt i gamle klæder, som skal slides ud og med en birkegren til fiskestang.

Som en udfordring til dette sportssnobberi har jeg gået og tumlet med planer om at starte en ny sportsgren: at leve af naturen med minimum af udstyr. Derfor har jeg valgt dette emne til en artikel. Alle læsere kan få nytte af artiklen. Flypersonalet kan møde problemet »survival« som følge af flyuheld i øde områder, og i en krigssituation kan vi alle blive isoleret i ødemarken med vor afdeling.

Forudsætninger

Vi tænker os, at *du* er havnet på fjældet lige under trægrænsen et sted i Norge. Faunaen består af alle typiske norske højlandsarter inkluderet rensdyr, og floraen består af de arter, vi sædvanligvis finder i Norge mellem 700 og

1000 meters højde. Den største art er et-par-tre meter høj birk. Af udstyr har du fået med dig det tøj, du sædvanligvis ville have med dig i fjeldet om sommeren, en solid kniv og et begrænset forråd af tændstikker. Med dette udstyr skal du klare dig i et år uden at have samkvem med eller hjælp fra omverdenen. Din helbredstilstand er god.

Generelt.

Moral, helbred. Det, som først og fremmest er afgørende for, om du kan klare dig et år på fjeldet under de givne forudsætninger er viljen og helbredet, og disse to faktorer er meget nært samemknnyttet. Helbredstilstanden har en stor indvirkning på selvopholdelsesdriften, viljen til at stå det igennem og omvendt. Du må i det daglige liv altid tænke på at holde helbredet i orden og ikke tage nogle ukalkulerede chancer, hvis helbredstilstanden er involveret. Du må handle roligt, velovervejet og forsigtigt under alle forhold.

Kost, vitaminer. Kosten vil være den faktor, som har størst indvirkning på din helbredstilstand, og den største fare her er mangelsygdommen skørbug, som skyldes ensidig kost. Hvis vi ser på vore nærmeste primitive naturfolk, samerne og eskimoerne, viser det sig, at skørbug næsten ikke forekom, den gang de havde naturlhusholdning. Samerne levede næsten udelukkende af rensdyr og fisk, og de vidste, at alt, som overhovedet var spiseligt på dyret, måtte fortæres. Særlig vigtigt er det, at du får rigelig med fedt i diæten, meget mere end du er vant til. Du må aflægge din tilvante opfattelse af, at der er noget mad, som er uren, og lære dig at spise tarm- og maveindhold, ukogt hjernemasse og varmt blod af de dyr, du fanger. Derved sikrer du dig mod vitaminmangel. Rensdyret er for eksempel i stand til at fordøje renmos langt bedre end mennesket. Efter at renen har haft mosset i maven en tid, er mosset derimod fordøjeligt også for mennesker.

Der er heller ikke noget dyr, der er for uselt eller for urent til at spises. Mus og krage må du opfatte som kærkomne variationer på spisesedlen.

I den varme årstid må du samle og tilberede til opbevaring: planter, frugter og bær som vitamintilskud til vinteren. Husk, at langvarig kogning og stegning ødelægger C-vitaminerne.

Kulhydrater. Kulhydrater er ikke så vanskelige at skaffe sig, som man skulle tro. En hel del af planterne på fjeldet har underjordiske rødder med rigeligt af oplagrede kulhydrater, særlig sent om efteråret og tidlig på foråret. Kulhydrater og fedt kan erstatte hverandre indenfor vide grænser.

Salt. Et menneske har behov for 2 gram salt pr. dag. Dette får du sædvanligvis dækket automatisk gennem kosten, særlig er der rigelig med salt i ben. Den salthunger, som vil opstå under dit ophold på fjeldet, er stort set et smagsbehov, som kan døves ved brug af krydderurter.

Fangst. For at kunne skaffe dig fisk og vildt til alle årstider må du have øjne og ører åbne til enhver tid. Den bedste jæger er han, som kender vildtets vaner.

Opbevaring af madvarer. Den bedste måde at opbevare madvarer på i din situation, fordi du ikke har salt og sukker, er at tørre dem. Skær planter, fisk og kød i tynde strimler og tør dem over svag varme eller i solen. Hold fluer væk ved at placere enekviste rundt om madvarerne.

Redskaber. Du har været heldig at få en kniv med dig i fjeldet. Den må du passe godt på, du har ikke råd til at miste den. Sur en line rundt om den og bind linen til kroppen. Gnid knivsbladet ind med lidt fedt, så det ikke rustner, stik ikke kniven ind i varmen og pas på, at du ikke brækker den. Uden kniv ville du få vanskeligheder, men håbløst er det ikke. Husk, at vore forfædre klarede sig i stenalderen. Det kan også lade sig gøre, at udvinde jern af myremalm og trækul. På gamle eskimoboplads kan man finde fint forarbejdede redskaber af jade. Når smykkemagerne af i dag skal bearbejde dette hårde materiale, bruger de diamantsav. Eskimoerne klarede det ved at spænde lange styk-

ker jade til spænstige grene og spænde grene fast, så de vibrerede under rindende vand. Derefter lagde de en hård sten under jdestykket og lod strømmen udføre arbejdet for sig. På denne måde kan man også slibe hård sten, f. eks. flint, så den bliver et skarpt værktøj. Ved hjælp af kniven og ben eller hårde træmaterialer kan du lave dig nåle, fiskekroge og andre redskaber. Husk, at trævarer bliver hårdere, hvis du glaserer dem med fedt eller lignende. Lav små redskaber til at lave større redskaber med.

Kogekar. Ved at sy en pose eller sæk af skind, fylde den med vand og lægge glødende sten op i, vil du kunne koge madvarer. Hold sækken isoleret i en hokasse.

Improvisering. I det hele taget er det evnen til at improvisere og være opfindsom, som afgør, om du skal få det nogenlunde behageligt under opholdet på fjeldet.

Tøj. Tøj fordrer megen omtanke. Husk, at der ikke findes varmt og koldt tøj i sig selv, men at det er deres evne til at isolere og holde på kropsvarmen, som er afgørende. Tøjet skal være luftigt, absorberende, men alligevel isolerende. Løs klædedragten, medens du går dig svedt og varm, knap i og tag mere tøj på dig, når du sidder og hviler. Hold tøjet tørt og rent og helt. Fugtigheden leder varmen bort fra kroppen. Træk vejret gennem et stykke tøj, når du må gøre fysiske anstrengelser i streng kulde, men dæk ikke ansigtet til, det er nemlig kroppens termostat. Går du ud i vand i streng kulde, må du rulle dig i sne. Sne virker nemlig som et trækpapir. Begynd ikke at tørre dig og skifte tøj, før du har fået varmen. Det tøj, du havde på, da du kom på fjeldet, er ikke tilstrækkeligt for vinteren. Du må lave dig nyt af skind og må derfor passe på alle skindmaterialer.

Lejrplads. En sommerlejr bør ikke ligge i bunden af dale, som ofte bliver oversvømmet og kan være fugtige. Vælg et sted, hvor brisen holder insekterne borte, på toppen af en ås eller ved bredden af en lidt større indsø, på læ-

siden i forhold til den hyppigste vindretning. Om vinteren må du tage hensyn til beskyttelse mod vinden, når du skal vælge lejrplads. Undgå læsiden af bratte skrånninger, hvor sneen driver sammen og hvor sneskred kan ødelægge huset for dig. Temperaturinversioner er almindelige på fjeldet. Dvs. at temperaturen stiger med højden, og dette gør, at den kolde luft falder nedover langs dalbunden. Læg lejren oppe i skrånningen, hvor temperaturen kan være flere grader højere end i dalbunden. Det er også vigtigt at vælge lejrpladsen nær vand og brændsel. Ofte er det vanskeligt at finde den ideale lejrplads, men det er vel værd at tage sig god tid ved valg af grund til vinterhuset.

Hus. Huset må være trækfrit men godt ventileret. Det bedste er at grave det ned i bakken på en lille knold, hvor vandet ikke kan rende ind. Selv om du har dårlige redskaber, må du gøre dig umage med boligen. Når du har gravet et firkantet hul med åbning på tværs af den hyppigste vindretning, forer du det indvendigt med birkekviste og grene. Derefter lægger du et solidt tørvetag over, underdækket med never. Foran bygger du et luftigt og rummeligt bislag af tørv støttet med birkegrene. I bislaget lagrer du mad og brændsel til vinteren samt dine redskaber. Hæng alle spiselige ting, så at ikke småkryb kommer til og ødelægger dem for dig.

Døren skal gå indad, så du kan komme ud, selv om hytten sner til. Et godt ventilationsrør, som lader sig regulere, er nødvendig. Vogt dig for kulosforgiftning i for tætte huse! Ildstedet lønner det sig at mure op som en pejs i det ene hjørne. Lav pejsen af hårde sten, som du kitter sammen med ler. Hvis du kan få et regulerbart spjæld i piben, er det udmærket, så kan du bedre holde temperaturen i stenene, når pejsen først er blevet varm.

Hvis jorden ikke egner sig til gravning, kan du lave dig en tørvehytte af den type, samerne bruger med skråtstillede vægge. Den beklædes også indvendig for at hindre, at regnen trænger ind og at mudder drypper ned. Lad græs-siden af tørvene vende indad. Brug tre lag

tørv nederst og lad det blive tyndere opefter. Skorstenspipe må bygges udenfor hytten. Grav en grøft rundt om for at samle regnvandet. Når vinteren kommer, lægger du godt med sne rundt på væggene. Sneen har meget gode isolerende egenskaber. Til indbo laver du dig en briks af kviste lidt hævet over gulvet, og et bord.

Hygiejne. Vær renlig. Du må savne sæbe, men en brugbar erstatning kan laves af fedt og birkbarklud. Luden laves af en del bark og to dele vand. Sæbe laves af to dele lud og en del fedt. Kog det i en time under omrøring, afkøl under omrøring.

Sørg for regelmæssig afføring. En del af råvarerne i din naturalhusholdning virker afførende. Dette er tilfældet med f. eks. multer og rå varmt kød. Blåbær binder maven. Vandet på fjeldet, særlig rindende vand, er så rent, at du kan drikke det uden videre, men når det er lemenår, bør du koge alt vand, før du drikker det.

Ild. De få tændstikker, du har fået med dig, må du passe meget på. Brug hver enkelt, som det var din sidste. Lav en vandtæt pakning af et egnet materiale. Udtrykkene: »at gå til naboen efter ild«, »at holde ilden på arnen ved lige« stammer fra før tændstikkernes tid. Tændstikker var ikke i almindeligt brug før omkring midten af forrige århundrede. Dengang sørgede man altid for, at der var gløder i asken til optænding. Det lader sig gøre at lave varme ved friktion mellem to træstykker, det ene lader du rotere, og ved at slå gnister mellem flint og stål. På enkelte træer finder du svampelignende udvækster — disse indeholder let antændelig knusk. Dværgbirke indeholder en æterisk olie og er let antændelige, selv om de er våde. Tørre enebuske findes der også rigeligt af på fjeldet. Sørg altid for at have rigelig med tændtræ, selv på kortere ture i nærheden af lejren, du ved aldrig, hvor jagten kan bringe dig hen.

Selv over trægrænsen findes der rigeligt med brændsel, hvis du bare ved, hvad du skal

lede efter. Du bør allerede om sommeren samle rigeligt med brændsel til vinteren. Birketræ giver god varme og brænder længe. Den eneste vanskelighed er, at du kun har en kniv at hjælpe dig med, og du er interesseret i store knuder.

Tørv er også et godt brændsel. Du må lave dig en spade af birk og stikke brændetørv ud i en mose og tørre klumperne i solen. Ofte kan man også finde solide knuder i gammel tørvemose.

Til belysning samler du fedt af fisk og dyr sammen, smelter dette og sætter en væge i af et eller andet passende materiale.

Vær forsigtig med varmen — en brand kan ødelægge hele dit eksistensgrundlag. Derfor bør du også have et nøddepot med tøj, brændsel og lidt mad et stykke fra huset.

Husholdning. Økonomi. Du må vise økonomi i din husholdning og planlægge på langt sigt ved at samle forråd. Det kan være nødvendigt at frådse, også hvis du har rigelig med let fordærlige madvarer, som må spises op, før de bliver ødelagt. At gå vinteren i møde med et godt fedtlag, er en stor fordel. Det giver beskyttelse mod kulde og er godt at have at tære på, hvis fangsten slår fejl.

Madopskrifter. Mad, som skal steges på spid, bliver bedst, når du steger det helt, fugle og fisk med indmaden i. Pensle med fedt og steg over gløder, medens du roterer spiddet langsomt. Fedtet, som drypper af, samler du op og bruger til ny pensling. Du kan røge madvarer ved at hænge dem op øverst i skorstenen. Pas på, at der ikke bliver for varmt. Stegning i stengryde sker ved at grave et hul i bakken og fore det med sten — og tænde bål i gryden — varm en del sten op, til de bliver glødende. Når der kun er gløder tilbage i gryden, kaster du de varme sten op i og lægger kødet eller fisken sammen med en del krydderurten op i. Derefter sætter du en flad sten som låg på gryden og dækker godt over. Lad madvarerne ligge 3—4 timer, før du tager dem op. Du

kan bage fisk eller kød ved at lægge madvarerne i en lerklump sammen med krydderier og lægge klumpen på gløder. Råt kød smager bedst, når det er frosset og skåret i tynde skiver på tværs af fibrene.

Lutfisk laver du ved at lægge tørfisk i vand en uge, helst i rindende vand. Læg den så i lage, til den bliver passende blød, tre—fire dage. En opvarmet flad sten, smurt med fedt, er en fuldt brugbar stegepande. Pas bare på, at flammerne ikke slikker op på oversiden af stenen.

Orientering. Gør dig kendt med terrænet og studér alle typiske kendetegn fra forskellige retninger. Sæt stengader op, som leder til hytten. Lav en skitse over terrænet, så du husker retningerne. Uden kompas er du nødt til at finde andre måder at pejle verdenshjørnerne på. Sæt en lige pind lodret i bakken tidligt om morgenen. Med visse mellemrum mærker du skyggen af pinden af på bakken. Når du har en fire—fem mærker, trækker du en linie mellem punkterne, og du har retningen øst—vest. Perpendikulæren fra pinden til linien er retningen nord—syd. Skyggen er altså kortest, når solen står i syd. Om natten kan du finde nord ved hjælp af Polaris, Nordstjernen, den står temmelig nøjagtigt i nord. I overskyet vejr kan du finde syd ved at sammenligne følgende tegn, akceptér *aldrig* et af dem alene som retningsbestemmende! Myretuer er som regel bygget på sydsiden af træer og sten. Grene er frodigst på sydsiden af træerne.

Hvis vinden har stabil retning, kan du holde ret kurs ved hjælp af den, men vær opmærksom på, at den kan vende, uden at du lægger mærke til det.

Rovdyr. Stort set kan vi sige, at der ikke er nogen norsk rovdyrart, som vil angribe et menneske, hvis ikke dyret er såret, skræmt eller desperat sulten. Hvis det sidste er tilfældet, vil du sandsynligvis være i samme situation selv, og da er det jo et spørgsmål om, hvem der er farligst for hvem. Gaupe, jærv, ulv og bjørn behøver du derfor ikke frygte, men

undgå dem, hvis du kan, særlig i parringstiden og medens de har unger. Renbukken kan finde på at angribe et menneske i parringstiden — af jalousi. Undgå at blive bidt af alle dyr — særlig rovdyrene, det kan medføre sygdom. Hvis du skal spise kød af rovdyr, bør du koge det godt, det kan nemlig indeholde trikiner.

SOMMEREN OG EFTERÅRET

Nu skal vi se på din første sommer og efteråret på fjeldet.

Øjeblikkets madbehov kan du dække ved at spise bær og planter. Derefter må du skaffe dig et midlertidigt husly i form af et fremspring under en stor sten eller et vindfang af kviste og tørv. At skaffe fangstredskaber til fisk og vildt bliver din næste opgave. Fra nu af må du glemme, at du er sportsmand og kun tænke på, at du skal klare dig alene et år på fjeldet.

Fuglefangst. Gør dig kendt med omgivelserne og find ud af, hvor der er fuglereder. Hvis tilgangen er rigelig, bør du først og fremmest plyndre trækfugle- og rovfuglereder. Ryperne er stort set blivende, og det er god økonomi at have en reserve i form af levende ryper i nærheden af lejren. Når du har fundet en rede, hænger du en snare over reden og fanger de voksne fugle først, derefter tager du ungerne. Sædvanligvis er det for megen møje at fodre dem op, men krageunger kan du fodre op på affald til kombineret selskabsdyr og reserveproviant. Før rypeungerne bliver flyvedygtige, kan du dræbe dem med en to-tre meter lang snor af tynde rødder, fjeldryperne er så tamme, at selv voksne fugle lader sig fange på denne måde. Småfugle fanger du lettest med en faldlem med mad under.

Fiskeredskaber. Fuglene giver god mad, og de rå tarme vrider du sammen til en tynd og forholdsvis stærk fiske snøre. Benene, eller en sej træstump laver du fiskekroge af ved hjælp af kniven. Det er fristende at benytte kraveben af fugle til fiskekroge, de har den rigtige fa-

con, men som regel er de så sprøde, at de må kastes væk. Nu kan du lave en fiskeflue ved at surre dun og fjer på en krog, eller du kan have lidt fuglekød eller et insekt på en anden. En hov laver du bedst af en tredelt gren. Sur grenene sammen til øsefacon og spind et net af rødder til bund.

Fiske. De bedste fiskepladser er i stille loner og i kulper i bække og elve. Husk at liste dig forsigtig frem til fiskepladsen — pas på ikke at have solen i ryggen, så skyggen og silhuetten skræmmer fisken. I det klare fjeldvand kan en med erfaring se fisken, før den bider. Hvis du tror, at redskabet er svagt, kan du rykke snøren bort, før en stor fisk bider på, så den ikke ødelægger redskabet, som du har brugt så megen tid og møje for at få lavet.

Du kan også fange fisk med ruser, som du laver af grene og sætter agn ind i, eller ved hjælp af gærder, som leder fisken ind i en fælde eller en ruse.

Lav dig en gaffel af ben og træ, som du kan stikke fisk med, eller fang fisk med en snare, som du hænger i en stang.

Hvis du har rigeligt med fisk, kan du lade dem gå levende i en lille dam, til frosten kommer. Så tager du fiskene op og lader dem fryse.

Rensdyrfangst. Du må allerede fra første dag koncentrere dig om at fange rensdyr. Om sommeren er renen så tam, at den bogstavelig talt lader sig fange med hænderne, særlig unge dyr og gamle, selskabssyge bukke. Lav dig en lasso af rod fibre, så du er forberedt til enhver tid. Skulle du få øje på dyr, passer du på, at vinden ikke står fra dig og ned på dyrene. Buk dig sammen, så du ser ud som et rensdyr selv, og nærm dig roligt og målbevidst. Snig dig ikke frem bag sten og lignende. Er du heldig, tager renen dig for en kollega og akcepterer dig i flokken. På alle steder, hvor renen færdes her i landet har dine forfædre, naturfolket, jaget dem. De gravede dyregrave for renfangst på de bedste dyretræk. Disse grave er nu dækket igen som følge af en lovbestem-

melse, men de er forholdsvis lette at finde. Grav dem op eller grav nye i smalle pas, hvor renen må passere. Grav gruben så tilpas dyb, at renen ikke kan hoppe op igen, og dæk den med kviste og mos. Gør dette, så snart du får tid. Ved første regnskyl vil lugten af dig blive vasket bort, og dyregraven er klar til fangst. Læg et gærde af sten og træ, så renen ledes til at passere gruben. Naturfolk fangede også ren med pil og bue. Buen bliver stærkest og mest spændstig, hvis du laver den af ene, strenge fletter du af dyretarme. Et solidt spyd kan også være godt til dyrefangsten. Du må i det hele taget koncentrere dig om renfangsten. Rensdyret giver dig tøj og skotøj og redskaber, selv om kødet jo er hovedsagen. Af senerne får du sytråd og fiskesnøre. Skoene laver du af knæhaserne, de er næsten skrædersyede til det uden nævneværdig syning. Fyld skoene med tørt senegræs, som du banker og vrider, til det bliver blødt. Derved klarer du dig uden strømper. Af skindet laver du dig også lasso, kokekar, sovepose, rygsæk og madras. Udnyt alt, hvad du kan på renen.

Spiselige planter. De fleste oplysninger om dette emne har jeg fra bogen »Gratis Mad« af Jens Holmboe og fra konservator Berg ved Tøyen Botaniske Have.

Når vi ser tilbage på Norges mistorie, møder vi ofte fænomenet hungersnød. Hver gang høsten slog fejl, blev det barkebrødstider, og folk måtte ty til vore vilde planter for at tilfredsstille næringsbehovet. Der er ikke mange giftige planter på det norske højfjeld.

De planter, som er mest rige på stivelse, er lavarterne. Den eneste giftige af disse er den irgrønne ulvelav, som vokser på døde træstammer og gammelt træværk. Ulvelaven er ikke almindelig på højfjeldet. Lavstivelsen optages ganske godt af den menneskelige organisme. Lavene er som regel bitre i smagen. Dette fjernes ved at vaske dem ud i stærk askelud i to døgn. Derefter vandes de ud i frisk, rindende vand i to døgn. Lad laven koge mindst en halv time og sæt den til langsom afkøling f. eks. i en hokasse. Vandet stivner til gelé, som kan

bruges til syltning af bær. Lavmassen tørres, knuses og bruges til mel. Lav kan opbevares gennem længere tid, og man kan ofte finde den om vinteren på renblæste steder på fjeldet. Renlaven egner sig ikke så godt som menneskeføde, men som eksempel på, hvilken næringsværdi lavarterne har, kan jeg nævne, at et rensdyr kun behøver en håndfuld lav hver dag for at klare sig hele vinteren igennem. Du bør samle og præparere en god del lav om efteråret og for øvrigt mærke dig steder med rigelige lavforekomster, så du kan finde lav selv under sneen.

Rodstokkene og til dels også stængler og blade på flerårige urter er også rige på stivelse, særlig efterår og forår. Planterne opbevares tørrede. Løvetand er meget næringsrig. Den beske smag kan fjernes ved kogning. Brændt løvetandrod er en brugbar kaffeerstatning.

C-vitaminindholdet er størst i bær og frugter. Særlig er dette tilfældet med multebær. De øvrige bæarter lader sig som regel tørre, men multebær bør helst koges og opbevares i en skind- eller tarmpose. Tyttebær kan blandes sammen med andre bær og virker da som konserveringsmiddel. Bær kan også opbevares i pisket fedt eller i lavgelé. *Rognbær* indeholder mange vitaminer. Bærrene opbevares tørrede. Saml rigeligt ind, de er nemlig også gode »agn« for ryster om vinteren. En del planter med karakteristisk smag bør samles ind og tørres for at bruges som krydderi. Foruden at disse gør maden mere velsmagende reducerer det også salthungeren. *Enebær* indeholder store mængder sukker, og det er de blå bær, som er bedst. Tørrede enebær og brisk giver udmærket te og er også et godt krydderi. I Nord-Sverige bruges indkogt enebærlage til syltning. En kvast med ene i opbevaringsposen for kød holder fluerne og insekterne borte. Nyudsprungne *birkeblade* har mange C-vitaminer og spises bedst rå som salat. Samerne plejede at opbevare *syregræs* frosset i renmaver og brugte det som vintergrøntsager. Syre giver en frisk og næringsrig salat.

Sent om efteråret, men før kulden sætter ind, går ørreden op i bækkene og elvene for at gyde. Da er den særlig let at fange med lyster, bedst om natten ved fakkellys. Fisken er så tam, at hvis man er forsigtig, kan man fange den med hænderne. Under selve gydningen og tre uger efter er fisken af dårlig kvalitet, men alligevel brugbar til øjeblikkelig spisning. Når ny-isen lægger sig over vandene, lader det sig gøre at fange fisk på isen på grund vand, ikke dybere end ca. en halv meter.

Når efteråret kommer for alvor, må du have al din vinter-udrustning klar og brændsel og forsyninger i hus. Fælder og snarer gøres klar til vinteren, og vinterklæderne gøres i stand.

VINTEREN

Moralen. Den hårdeste årstid på fjeldet er vinteren, men har du været forudseende og skaffet forråd og desuden stemt din vilje for denne ene opgave at klare dig alene på fjeldet vinteren over, så skal det gå godt. For når mørketiden kommer, skal der tæres hårdt på moralen, og det er i grunden den, som er din største fjende på fjeldet. Du må målbevidst fortælle dig selv, at du har det godt, eller at du kunne have haft det meget værre, og når du har det værst, må du sørge for at have et eller andet tidsfordriv til afkobling.

Klædesproblemer. Hold klæderne tørre, særlig er det vigtigt med skotøjet. Børst sne af, så den ikke tøer. Pas på, så du ikke bliver »mellembar« i overgangen mellem de forskellige klædeslag, og pas på, at sneen ikke trænger ind ved halslinningen. Hold alle åbninger lukket, fjeldvinden har en enorm kølende virkning. Hold klæderne i orden. Reparer rifter så snart som muligt, husk, at eet »sting i ti', sparer ni«. Vend soveposen efter brug og luft den, så ikke kropsvarmen kondenseres og fryser til is.

Hygiejne. Lav dig sol- og snebriller, så du undgår sneblindhed. Skulle du være uforsigtig, er der kun en måde at kurere sneblindhed på. Det er at holde dig i ro i ca. tre dage i mørke. Sneblindhed virker, som om du har

øjnene fulde af små sandkorn, og alt får en mere eller mindre grå tone, du mister rumfølelsen.

Spis ikke tør sne, det kan du få frostsår i munden af. Smelt hellere lidt sne i hånden og sug fugtigheden ud. Tø vand af is, ikke af sne for at spare brændsel. Hvis du er ude i frost, må du til stadighed bevæge ansigtet og udsatte steder for at holde blodcirkulationen i gang. Skulle du få forfrysninger, mærkes dette på, at huden bliver gul-hvid, og at du bliver følelsesløs på stedet, du har frosset. Glem de gamle råd om sne og gnidning. Det, du trænger til, er varme — lidt over kropstemperatur — på det frosne sted. Gnidning ødelægger bare huden.

Fremdriftsmidler. Fremstil ski og kælke af egnet materiale, så du kan bevæge dig let i terrænet. Dette sparer kræfter og derfor også mad Desuden kan det have sin store betydning under rensdyrjagt i dyb sne, at du bevæger dig hurtigere end vildtet. Ski laver du ved at kløve kvistfri birk. Brædderne laver du ved at stikke tuppene i kogende vand en tid og sætte dem i spænd, til materialerne er tørre. Smør med fedt eller træk med skind. Gå ikke under eller på hængeskavl og steder, hvor der er skredfare. Alene er du næsten hjælpeløs i et sneskred.

Bivnak. Bliver du overrasket af snestorm, må du grave dig ned i tide, medens du endnu har kræfter i behold. Jorden stråler varme ud til omgivelserne, og sneens isolerende egenskaber holder den tilbage. Forskere har målt temperaturforskellen mellem sneoverfladen og bakken ved en snedybde på vel en fod til at være op til 44 grader celcius under en streng kuldeperiode i Alaska. Dette mikroklima kan du udnytte ved at grave din snehytte dybt ned. Pas bare på, at du har en sneblok til dør, så varmen ikke slipper ud, og god ventilation, så du undgår kulosforgiftning. Hvis du ikke har kræfter eller værktøj til at grave dig dybt ned, kan du finde hule hængeskavl ved bratte stup. Disse kræver mindre forarbejde, men er heller ikke så varme. Ved hjælp af lys og din

egen kropsvarme, kan du få det ganske hyggeligt og varmt inde i snehulen, men igen, husk ventilationen.

Fangst. Den sikreste fangst om vinteren er snarefangsten efter rype og hare. Ryper fanger du ved at lave et tæt gærde af kviste. Sørg for, at der bliver enkelte åbninger med et par meters mellemrum, store nok til at en rype kan slippe igennem. I disse åbninger hænger du dine snarer. Fæst dem til nogle smækre, godt forankrede pinde. Har du rigeligt med rognebær så strø nogle på begge sider af åbningerne. Dette giver som regel bedre fangst, men er ikke nødvendigt. Se daglig til snarerne, så ikke rovdyr stjæler din fangst og snarerne sner ned.

Harerne laver sig hårdttrampede veje i den dybe sne, og over disse hænger du snarerne. Fæst snaren til en gren på en sådan måde, at grenen svipper tilvejs med haren straks den går i snaren. Derved er du sikker på, at haren ikke spræller sig løs.

Isfiskeri. Hvis du har en mulighed for at få hul på isen, f. eks. med glødende sten, er der også en mulighed for at fiske om vinteren. Selv om det ikke giver så mange fisk, er det da et brugbart, om end lidt koldt tidsfordriv.

FORÅRET

Når foråret kommer i fjeldet, begynder du sikkert at blive utålmodig. Det må du gerne, men spis ikke dine forråd op. Husk, at vi har et norsk ord, som hedder vårknipa, og tilsvarende ord tror jeg ikke, der er mange lande, som har. Foråret i fjeldet er særlig langt, det kan strække sig over hele maj og juni. Den sidste del af foråret er der små muligheder for at få fat i mad. Til at begynde med, i parrings-tiden, er det let at fange ryper i snarer.

Når isen bliver tyndere, er det lettere at få hul, og isfiskeri byder på store muligheder. Faktum er, at fisken bider villigere end nogensinde. Dette er du nødt til at benytte dig af, for efter at isen er brudt op, slutter fisken helt med at bide, indtil insekterne begynder at

komme. Vær forsigtig, når isen begynder at revne, for da bider ørreden allerbedst.

Den eneste form for plantenæring, du kan finde om foråret, er birkeknopper. Tag nogle kviste ind i varmen og lad løvet springe ud, spis løvet som salat til ørreden.

AFSLUTNING

Endelig kommer så sommeren. Der er hus og mad under hver busk, og fisken bider viligt. Nu kan du slappe af og leve i vellevned. Du slipper for at tænke på morgendagen og har tid til at tænke og drømme. Da vågner lysterne i dig, og du begynder at drømme om den dag, du kommer ned til civilisationen igen. Der er særlig en lyst, som dominerer over alle de andre — lysten til salt. Og der er ikke måde med alle de saltretter, du agter at hugge i dig.

Du tænker tilbage på det år, som er gået. Stort set har du glemt alt slid og ubehag og

ser på stilling med selvtilfredshed. Fjeldets ro har givet dig fred i sindet, og sliddet og sund kost har givet dig godt helbred og kondition. Du er blevet en bedre jæger og fisker, men ser med respekt på alt det, som lever.

Når du så kommer tilbage til civilisationen, har du lært dig selv at sætte pris på de små ting, som du tidligere tog som en selvfølge og ikke lagde mærke til. Du har sikkert udviklet en bedre økonomisk sans og kommet til at blive mere forudseende i din fremtidsplanlægning.

Du er stolt over, at du i kraft af din viljestyrke og intelligens og ved improvisering har klaret at opholde dig et helt år på fjeldet uden hjælp udefra og med små hjælpemidler. Men kast en tanke til dine forfædre, naturfolket, som *måtte* gøre det samme under langt ugunstigere omstændigheder for at de selv og efterslægten skulle kunne leve videre under stadig bedre kår.

Også du min søn Brutus...

I sit marts-nummer af »VINGEN« har redaktøren kommenteret en artikel i »Ålborg Stiftstidende« på en måde, der ikke uden grund har vakt nogen forbavelse i de kredse, som kommentarerne var møntet på.

Vi er jo ikke inden for forsvarets personel ukendt med, at en lille del af pressen — meget lille efterhånden — nu og da fremkommer med artikler og udtalelser, der hviler på et så mangelfuldt kendskab til de faktiske forhold, at man kan få sine tvivl om den hensigt, der ligger bag de givne oplysninger.

Det må man imidlertid acceptere ud fra det gamle ord: Vil du være med i legen, må du også tage med af stegen.

Men lidt anderledes stiller det sig, når det drejer sig om et blad, der repræsenterer en organisation, hvis ledelse til daglig har mulighed for at drøfte problemer og evt uoverensstemmelser med en på saglig måde.

De i »VINGEN« fremsatte kommentarer hviler på udtalelser i et iøvrigt forsvarets personel venligsindet dagblad, som på grund af

delvis ukorrekt informering — hvilket ikke kan lægges bladet til last — måtte skrive, som det skrev.

At den pågældende avis i god tro citerer artikler, der ikke er udkommet kan imidlertid ikke undskylde en viderecitering som sket er i »VINGEN«, alene af den grund, at redaktionen af bladet vidste, at den citerede og af redaktøren kommenterede artikel ikke var udkommet og som det har vist sig ikke indeholdt noget af det, som bladets redaktion åbenbart blev stødt over.

Vi synes, at en efterlysning af en berigtigelse af de i »Ålborg Stiftstidende« givne oplysninger og på rette sted havde været på sin plads i den samarbejds ånd, som bør herske organisationer med fælles interesser imellem, således som det samme nummer af bladet refererer andetsteds.

Overskriften til dette indlæg dækker fuldt ud de følelser, der i første omgang beherskede en, der kender og værdsætter samarbejdets betydning, da man læste de helt overflødige kommentarer.

REFERAT AF DET ÅRLIGE repræsentantskabsmøde

d. 26. marts 1962 i Vedbæk

1. Formanden Oberst K van Wylich-Muxoll bød velkommen og rettede en særlig velkomst til repræsentanten for kadetterne, der for første gang deltog i OFO's repræsentantskabsmøde.

2. Efter foretaget navneoprøb, der viste, at alle repræsentanter (suppleanter) havde givet møde foreslog formanden, at man valgte KN Amled som ordstyrer.

Da ingen andre forslag blev fremsat, overtog kaptajnen hvervet og gav, efter at have konstateret mødets lovlige indvarsling og i henhold til dagsordenens pkt 1, ordet til formanden for aflæggelse af beretning.

Formanden indledte sin beretning med at omtale, at arbejdet i det forløbne år havde været temmelig omfattende. Fra den udsendte årsberetning kendte medlemmerne de store sager, der havde været behandlet, men derudover havde der naturligvis været en del mindre sager af mere rutinemæssig art.

Omtalte endvidere samarbejdet med de øvrige militære personelorganisationer, med hvem flere af de større sager var blevet forhandlet. Pegede i den forbindelse på dette samarbejdes betydning. Selvom de forhandlende organisationer ikke kunne være enige om alt — på grund af de forskellige organisationers særlige ønsker, så var der dog så mange ting, man kunne være fælles om, at særstandpunkter af hensyn til de større fællesmål nu og da måtte vige.

Formanden omtalte i den forbindelse det i OSF's blad »Vingen« optagne referat af en bladartikel og den dertil knyttede kommentar, der måtte give medlemmerne i begge organisationer det indtryk, at samarbejdet mellem de to organisationer ikke var aldeles gnidningsløst. Det refererede var kun delvis rigtigt og kommentaren lidet elskværdig og lidet stemmende med den fordragelighed, der hidtil havde hersket de to organisationer imellem.

Formanden redegjorde derefter ganske kort for den videre udvikling i sagen vedr »Særlige ydelser m. v.« og meddelte herunder, hvilken stilling han på OFO's vegne havde taget til de forskellige ydelser, som betænkningen indeholdt samt i særlig grad om de sidste forhandlinger, der havde været ført med FMN om overgangsbestemmelser. Det var formandens indtryk, at de ham fremførte synspunkter ville resultere i forbedringer for FLV personel på visse punkter, bl. a. hvad angik visse modregningsbestemmelser. Antog således som givet, at vi ikke ville komme til at modregne militærtillægget med mere end det faktisk udbetalte rådighedstillæg, at antallet af øvrige tillæg ville blive forøget udover de af de andre organisationer accepterede 70 — om end ikke til de af OFO foreslåede 7—8 pr måned, at stedtillæg næppe skulle modregnes, samt at der skulle blive mulighed for en mere retfærdig kompensation af flytteudgifter foretaget for egen regning.

Rygterne, der var sat i omløb om, at OFO havde standset eller forringet muligheden for

at afvikle overgangsbestemmelserne indenfor en rimelig fremtid, tilbageviste formanden på det bestemteste — de savnede ethvert grundlag. Tværtimod var det hans opfattelse, at OFO's modstand mod at acceptere det første udkast til overgangsbestemmelser kun kunne resultere i en for alt flyvevåbnets personel bedre ordening — og dette fandt han besynderligt, at nogen kunne have noget imod.

Om *personelloven* var der intet særligt nyt.

Den indflydelse, som den i 1961 iværksatte og gennemførte behovsanalyse skulle have haft på lovens udformning, var som bekendt ikke blevet til noget — sandsynligvis på grund af manglende tid. Lovens ordlyd og indhold forudsatte formanden medlemmerne bekendt.

OFO havde været indkaldt til forhandling med forsvarsministeren inden lovens forelæggelse. Da det nye udkast kun på uvæsentlige punkter adskilte sig fra det i forrige år udarbejdede, havde OFO blot kunnet gentage sine dengang fremførte bemærkninger. Formanden oplæste, hvad der fra OFO's side var fremført under forhandlingen og nævnte, at der herunder var drøftet betimeligheden af en ændring af aldersgrænsen for kaptajner fra 50 til 52 år.

Der kunne siges både for og imod en sådan ændring, men det var formandens opfattelse, at det for flertallet af OFO's medlemmer ville være en fordel med den højere aldersgrænse. De konjunkturer, der indtil nu havde bevirket, at flertallet af kaptajner i flyvevåbnet blev udnævnt til oberstløjtnanter, ville næppe vedvare. Hertil kom, at begrundelsen for den lavere aldersgrænse — operativ tjeneste — næppe var relevant for kaptajner, der havde nået denne alder.

Som det fremgik af lovforslaget synes 52-års aldersgrænsen da også at ville blive gennemført.

Da redaktøren af »Flyvevåbnet« skulle påbegynde tjenesterejse til udlandet i formiddag afbrød formanden her sin beretning for at gi-

ve KN H G P Jensen lejlighed til selv at give en redegørelse for bladets virksomhed og drift, idet han dog som en del af beretningen ganske kort omtalte de vanskeligheder, der havde været og som væsentlig skrev sig fra mangel på tid og meddelte derefter, at redaktøren havde ønsket at fratræde, hvilket bestyrelsen havde taget til efterretning. Formanden benyttede lejligheden til at sige kaptajn Jensen tak for det arbejde, der var udført.

KN H G P Jensen havde intet særligt at føje til det af formanden meddelte. Beklagede, at det havde voldt så meget besvær at få bladet udsendt i rette tid, men meget arbejde og mangel på stof havde været en alvorlig og næsten uoverstigelig hindring.

KL S A Møller, der sammen med kassereren havde opstillet regnskabet, der var blevet fordelt, gennemgik dette — og redaktøren konstaterede i tilslutning hertil, at bladet ikke havde kostet OFO mere end knap 3000 kroner i den tid, det havde eksisteret.

Efter nogen diskussion om bladets regnskab og nogle enkelte poster bl. a. et beløb på ca 600 kroner for hvilke, der i øjeblikket ikke forelå bilag, erklærede kaptajn Jensen sig indforstået med, at såfremt bilagene ikke kunne fremskaffes, ville han selvfølgelig stå inde for beløbet.

Dirigenten foreslog nu, at man forlod diskussionen om regnskabet for at give redaktøren lejlighed til at besvare evt spørgsmål vedr bladets virksomhed iøvrigt, da tiden var ret fremskreden.

Da ingen ønskede yderligere oplysninger, betragtede dirigenten redaktørens beretning taget til efterretning og gav ordet til formanden, der fortsatte beretningen med at omtale sagen vedr

Skat af Udkommandotillæg og meddelte herunder, at OFO, FLK og FMN hver for sig og i delvis samarbejde havde haft møder med statens ligningsdirektorat.

Som et foreløbigt resultat af de førte forhandlinger, hvor HRS Christrup havde repræsenteret OFO, mente formanden at kunne konstatere, at skat af udkommandotillæg for året 1961 sandsynligvis ville kunne reduceres til, at kun det i jan, feb og mar udbetalte ville kunne beskattes.

Formanden fastslog, at vor udkommandostatus ifgl. betænkningen var ophørt den 1 apr 1961, hvorfor vi altså ikke kunne have fået udkommandotillæg fra denne dato. Hvad vi så havde fået i stedet for, kunne der i dag kun gisnes om.

Om *opnormering og omklassificering* af tjenstemandsstillinger syntes der i første omgang ikke at kunne blive tale, idet der ikke var medtaget nogen på årets normeringslovforslag. Muligvis vil særligt forslag blive fremsat, når personelloven er vedtaget, og de indsendte behovsopgørelser er færdigbehandlede. Man havde kendskab til, at finansministeriet havde fremsendt forslag til finansministeriet om forøgelse af antallet af FL(S), KL(S) og KN(S) samt af KN.

Ministeriet havde tilskrevet OFO vedr den foreslåede *ophævelse af intendanturkorps*et med deraf følgende fordeling af int-off til værnene og en fællesværns intendanturstab. Ministeriet havde bedt om OFO's bemærkninger. Såvel Min. skrivelse som OFO's svar oplæstes.

Vedr *Flyvertillægget* kunne der ikke oplyses yderligere. Formanden betragtede dog ikke sagen som endelig afsluttet. Da han ikke kunne være tilfreds med den udformning, de nye bestemmelser havde fået, måtte det siges at være en stor fordel, at de officerer, der idag oppebar flyvertillæg, var blevet stillet frit med hensyn til at blive på den gamle status eller overgå til den ny. Formanden understregede betydningen af, at OFO og FLK i denne sag var på linie, hvilket også var tilfældet i forbindelse med et i okt 1961 indsendt forslag til ministeriet om at gøre flyvetillægget delvis pensionsgivende.

OFO havde fra ministeriet modtaget *udkast til de kundgørelser*, som skal udsendes, når *loven om særlige ydelser m. v.* er vedtaget. Formanden udtalte sin tilfredshed med det endelige resultat, som indholdet af udkastene gav udtryk for, selvom det stadig syntes som om, FLV personel — i forhold til alle andre — fik noget mindre ud af det.

Forslaget indeholdt også mange forbedringer i forhold til vor nuværende status, at medlemmerne på langt sigt ville blive økonomisk og tjenstligt bedre garderet end hidtil.

Kom i denne forbindelse påny ind på overgangsbestemmelserne, hvis indhold OFO, som tidligere omtalt først var blevet bekendt med, da betænkningen udkom, og som derfor måtte udløse den kraftige reaktion, der havde givet sig udslag i, at OFO som eneste organisation havde nægtet at acceptere det af FMN udarbejdede forslag til den administrative gennemførelse af disse bestemmelser uden at have haft tid til at gennemse og drøfte konsekvenserne.

Formanden havde haft forskellige drøftelser med CH/8 kt og også fremsat forskellige forslag til ændringer.

Sluttede dette afsnit med at oplæse sit endelige udkast i sagen. Skrivelsen ville under et mode den følgende dag med CH/8 kt blive afleveret som OFO's afsluttende indlæg i denne sag.

Resultatet af uniformskommissionens betænkning syntes stadig at skulle vente. Formanden gik ud fra som givet, at når FMN var færdig, ville resultatet blive forelagt personelorganisationerne.

Infanterisagen syntes nu nær sin afslutning, efter at ministeriet har bestemt, at inf.off nu skal indrangeres og skrevet derom til FLK samtidig med, at ministeriet har udbedt sig oplysning om til hvilke stillinger, der må kræves »pilot-status«.

Spørgsmålets endelige løsning synes dog nu påny at ville blive udskudt på grund af Nike-officerernes overførelse.

Disse officerer kræver — støttet af FOH — at der ved indrangeringerne i forbindelse med deres overførelse skal tages hensyn til datoen for tjenestemandsudnævnelse og ikke alene til deres nuværende grad.

Det synes, som der vil blive nedsat en indrangeringskommission.

Som afsluttende bemærkninger i sin beretning fremførte formanden, at alle måtte forstå, at det arbejde, der var udført indtil nu — så omfattende som det havde været — kun var lidt imod, hvad der ville komme. Han nævnte de vanskelige arbejdsvilkår, bestyrelsen havde, først og fremmest som følge af de enkelte medlemmers daglige tjeneste, der i forvejen kun levnedes sparsom fritid, men også som følge af den store afstand der var — rent geografisk — mellem bestyrelsens medlemmer.

Flere og flere sager blev lagt ud til organisationerne eller krævede organisationens medvirken.

Repræsentanterne måtte være forberedt på, at sådanne øgede krav også stillede øgede krav til bestyrelsen og til organisationens økonomi.

Opfordrede repræsentanterne til i god tid at komme med deres problemer, så ikke bestyrelsen alene skulle opdage dem og derved evt komme for sent, idet det var umuligt som arbejdsforholdene var at afse tid i samme takt og samtidig med at problemer rejstes og sager indkom.

Som sin personlige opfattelse regnede formanden med, at problemer ville rejse sig, og forhandlinger blive nødvendige i det kommende år om følgende emner:

Nike personellet's overførelse

Behovsanalysen

Uddannelse af linieofficererne

Reserveofficerernes fremtidige placering og stilling i FLV.

Vore egne medlemmers placering og vilkår i forbindelse med overstående.

Formanden sluttede med den meget pessimistiske bemærkning, at for ham at se var linieofficerernes status idag værre, end den var for ti år siden, da FLV startede.

Efter en kort pause gik man over til bemærkninger i anledning af formandens beretning.

KN Amled efterlyste en oversigt med beregninger, der udviste det ny flyvertillægs virkning, når det udbetaltes til tre-fire fiktive piloter (FL, KL, KN, OL), således at man herudfra kunne råde medlemmerne til, hvilken ordning de skulle vælge, idet det ikke for alle var umiddelbart indlysende, hvilken ordning der var den fordelagtigste.

OL Holst-Sørensen pegede på hvilke konsekvenser de nye bestemmelser kunne få for en pilot, der eksempelvis blev sat til tjeneste med de kommende Nike-afdelinger.

Formanden ville ikke kunne love den af KN Amled ønskede oversigt. Mente, at en midlertidig anvendelse af en pilot — som af H-S antydede næppe kunne få indflydelse på flytillæggets udbetaling, idet han ville mene, at FLK måtte være interesseret i, at enhver officer opretholdt sin flyvestatus.

På forespørgsel om regulering af flytillæg og udbetaling af bestillingstillæg oplystes det, at det gamle flytillæg ikke kunne reguleres foreløbig, og efter hvad der forelå indtil nu vil le kriteriet for udbetaling af bestillingstillæg blive det samme som nu, men flere ville altså kunne få det nu, da »loftet« over antal bestillingstillæg var fjernet.

FL Fogh forhørte, om den ændrede aldersgrænse ville få indflydelse på FL udnævnelse til KL, idet han havde hørt, at 50-års alder grænsen bl. a. var motiveret med, at FL kunne udnævnes efter to års forløb.

Formanden: Nej, argumentet for den tidligere udnævnelse til KL er, at der kræves to års pilotuddannelse, før man kommer på FLOS. KL Skade-Nielsen: Hvad sker der, hvis OFO

ikke vil acceptere det af FMN fremsatte forslag vedr overgangsbestemmelser. Kan det da ske, at FLV personel fortsætter som hidtil.

Formanden: Vi kan blive stillet overfor et diktat, og det må vi naturligvis rette os efter med eller uden accept fra vor side.

FL Thomsen: Vedr den af formanden omtalte »gennemstrømningshastighed« ved advancementer, hvordan vil det gå, når Nike-officererne overføres.

Formanden: Gennemførelsen, hel eller delvis, af den udarbejdede behovsopgørelse, hvor personel til betjening af Nikeafdelingen ikke er medtaget, vil ikke forringe linieofficerernes advancementsmuligheder.

OL Holst-Sørensen spurgte, om der fra OFO's side kunne siges noget om, hvad medlemmerne skulle svare kommunen, som krævede skat af udkommandotillæg.

Formanden: Sålænge forhandlingerne med ligningsdirektøren ikke er afsluttede, må medlemmerne henvises til at svare de respektive kommuner individuelt. De nye regler er et krav fra ligningsdirektoratet. OFO kan ikke medvirke til at modarbejde landets myndigheder. Men hver især har jo lov at lade sin sag prøve ved landsskatteretten.

Da spørgsmål og bemærkninger til formandens beretning herefter syntes udtømt, vedtoges beretningen enstemmigt.

I henhold til dagsordenen pkt 3 gennemgik kassereren det udsendte regnskab, der godkendtes uden bemærkninger.

I forbindelse med dagsordenens pkt 4 »Budget og fastsættelse af kontingent for det kommende år« erindrede formanden om, at OFO's udgifter måtte forventes at stige i det kommende år. Vi måtte have fast kontorassistance. Medlemmerne havde med rette gang på gang beklaget sig over, at informering om og behandling af sager gik for langsomt. Bestyrelsens medlemmer kunne ikke overkomme mere, end de havde gjort — og det kunne ikke fort-

sætte på den måde. Ville man have mere, måtte man betale, hvis vi ikke skulle tære på den lille formue organisationen rådede over. Formanden kunne ønske, at formuen blev forøget kendeligt, bl. a. for at kunne imødekomme uforudsete krav til organisationens økonomi. Kunne endvidere tænke sig at få gennemført et tidligere fremsat forslag om alene eller sammen med andre organisationer at deltage i et ejendoms køb med henblik på at skaffe boliger for officererne og kontorer, hvilket jo ville blive yderligere aktuelt for OFO's medlemmer, der nu overgik til garnisonsstatus.

KL B V Larsen efterlyse muligheden af at ansætte en afskediget linie-officer som halv- eller heldagshjælp, henledte endvidere opmærksomheden på det forestående 50 års jubilæum for dansk flyvning, i hvilken anledning han mente, at OFO burde yde et større beløb til en gave til Flyvevåbnet evt sammen med andre af Flyvevåbnets organisationer.

Fra forskellig side blev der foreslået OFO kontingentforhøjelse på fra 50—100 pct, idet det samtidig bestemtes, at en del af kontingentforhøjelsen skulle henlægges som formue.

Dirigenten: Som det fremgår af det omdelte budgetforslag, har bestyrelsen ikke foreslået kontingentforhøjelse i år. Henset til de forslag, der nu er fremkommet, synes det nødvendigt at udarbejde nyt forslag og så vente med at tage stilling til kontingentforhøjelsen, til et nyt forslag er udarbejdet.

Fra enkelte repræsentanters side er det blevet foreslået, at kontingentforhøjelsen sendes ud til afdelingerne, inden repræsentantskabet tager stilling der til. Der foretoges afstemning om dette sidste forslag.

Afstemningen gav som resultat, at to repræsentanter stemte for forslaget, alle øvrige imod, hvorefter det bortfaldt.

Dirigenten: Det er herefter vedtaget, at der udarbejdes nyt budgetforslag, og fremsættes forslag til 50 pct. kontingentforhøjelse, hvorfor pkt 4 udskydes til senere på dagsordenen.

ad dagsordenens pkt 5

Ved udsendelse af stemmesedler til repræsentanterne i slutningen af januar havde bestyrelsen indhentet repræsentanternes tilslutning til, at der oprettedes en ny afdeling i København, hvori de medlemmer, der er tjenstgørende udenfor Flyverkommandoen med undtagelse af Flyvevåbnets Officersskole, indgår. Afdelingens oprettelse godkendtes af repræsentantskabet.

ad dagsordenens pkt 4

Efter at det ny budgetforslag forelå, blev der efter nogen diskussion foretaget afstemning om 50 pct forhøjelse af kontingentet, efter at en 100 pct forhøjelse var forkastet. Kontingentforhøjelsen vedtoges med 20 stemmer. Det overlades til den ny bestyrelse at bestemme, hvor stor en del af kontingentet, der skulle henlægges til formuen.

ad dagsordenens pkt 6. Valg

OL Harder genvalgtes enstemmigt til næstformand.

Til bestyrelsen valgtes (genvalgtes) iøvrigt: KN B Amler (Karup), KL L Ingemann Rasmussen (Ålborg), KL B V Larsen (Vedbæk), KN E W Jørgensen (Værløse).

1. suppleant: KN O Grue (Værløse)

2. suppleant: OL N Holst-Sørensen (Vedbæk).

Revisorer: KL Veirup, IL I L Christensen.

Suppleant: KL S A Møller.

ad dagsordenens pkt 7.

Formanden redegjorde for udarbejdelsen af bladets vedtægter, der i henhold til loven skulle godkendes af repræsentantskabet.

KL Skade Nielsen ankede over 1) at vedtægterne fastsatte 10 numre om året i stedet for, som af bladudvalget foreslået 6 om året, 2) at det ikke fremgik, hvor stort budgettet for bladet skulle være.

Efter en kort diskussion blev vedtægterne enstemmigt godkendt.

ad dagsordenens pkt 8.

Der var ikke anmeldt nogen sager. Fra bestyrelsen blev der fremsat forslag til ændring af lovens § 5.1 og 3, § 12.5 og 6.

Ændringerne var dels en følge af Afdeling Københavns oprettelse (§ 5) dels fremkommet som forslag fra Afd. Værløse, der fandt det lidet rimeligt, at medlemmer, der var tjenstligt forhindret i at deltage i valg af repræsentanter, skulle være udelukket fra at stemme, og dels en redaktionel ændring (§ 12.6) for at bringe dette pkt i overensstemmelse med § 6.2.

Bestyrelsens forslag var som følger:

i § 5.1, udgår sidste sætning: », tjenestestedet administrativt er tilknyttet« og erstattes af: »m. v., hvor den pågældende er i lønning«, således at § 5 stk 1 får følgende ordlyd:

»1. En afdeling består af de til enhver tid indenfor en flyvestations område tjenstgørende medlemmer. Medlemmer, der ikke gør tjeneste på en flyvestation, tilhører normalt afdelingen på den flyvestation m. v., hvor de pågældende er i lønning.«

i § 5.3. udgår i 1. og 2. linie ordene: »gør tjeneste uden for flyvevåbnet«, således at § 5. stk 3 får følgende ordlyd:

»3. Medlemmer, der er uden for nummer eller afskediget i nåde, tilhører den afdeling, ved hvilken de sidst var stemmeberettigede, medmindre de selv skriftlig har bedt om at blive overført til en anden evt. nærmere værende afdeling.«

i § 12.5 udgår i 1. og 2. linie ordene: »tjenstgørende udenfor en flyvestation« og erstattes af: »der tjenstligt er forhindret i at deltage i afdelingsmødet«, således at § 12 stk 5 får følgende ordlyd:

»5. Medlemmer, der tjenstligt er forhindret i at deltage i afdelingsmødet, og som har fremsat ønske om at afgive deres stemmer, skal til

den i stk. 3 anførte frist have tilsendt valglistes samt stemmesedler. For at have gyldighed skal en sådan stemme være afdelingen i hænde senest ved valgmødets begyndelse.»

i § 12.6 ændres sidste linie i første afsnit fra: »en 1. og 2. suppleant.« til »en 1., 2. og 3. suppleant.«, således at § 12 stk 6 første afsnit får følgende ordlyd:

»6. For hver påbegyndt 12 medlemmer i en afdeling vælges en repræsentant samt for afdelingen en 1., 2. og 3. suppleant.«

Lovændringen vedtoges enstemmigt.

ad Eventuelt.

KN Lauesen ankede over en for ringe a jourført orientering. OFO's medlemmer var alt for ofte henvist til at få oplysninger andre steder end hos sin egen organisation. Foreslog repræsentantskabet hyppigere indkaldt.

Formanden beklagede at måtte give Lauesen ret — men nævnte vanskelighederne ved at fremskaffe og videregive orientering om forhandlinger, som OFO kun selv blev orienteret om på anden hånd, medens andre organisationer eksempelvis kunne være repræsenteret direkte i løbende forhandlinger, og derfor hurtigere kunne videregive resultater af forhandlinger, nævnte endvidere, at ingen af OFO's bestyrelsesmedlemmer havde halvdags beskæftigelse, sådan som man kunne træffe, at enkelte bestyrelsesmedlemmer kunne have det i andre organisationer.

Hvad repræsentantskabsmøder angik, ville formanden gerne støtte det fremsatte forslag — men det var ikke gratis og krævede også tid til forberedelse.

Forslaget taget til efterretning.

KL B V Larsen omtalte det store handicap, OFO's medlemmer havde, når det drejede sig om at skaffe boliger i nærheden af de flyvestationer, de blev beordret til tjeneste på, som følge af den hyppige forflyttelse, officerernes var ude for sammenlignet med flyvevåbnets øvrige personel. Spurgte om det ikke skulle være muligt at forbeholde en vis pct.-del af de rådige boliger til det stærkt »roterende« personel.

Formanden mente, at der udover til nogle personel næppe ville kunne forbeholdes boliger.

Der blev fra flere sider anket over, at der stadig var adskillige »ledige stabsofficers numre«, nogle havde stået ledige et helt år.

Inden for andre værn og også indenfor specialofficersgruppen så man aldrig eller kun sjældent ledige numre i længere tid. Var det ministeriet eller Flyverkommandoen. Kunne OFO ikke henvende sig i ministeriet og få en forklaring.

Formanden lovede at tage sagen op.

På bestyrelsens vegne rettede formanden derefter en tak til de afgående bestyrelsesmedlemmer KN J A F Jørgensen og KL S A Møller.

OL Harder takkede formanden for det store arbejde, der var gjort i det forløbne år og specielt for formandens indsats i de sidste måneder.

Kl. 1650: Da ingen flere ønskede ordet, afsluttede dirigenten repræsentantskabsmødet og modtog formandens tak for vel udført hverv.

FLYVEVÅBNET

8. ÅRGANG

Nr. 3

1962

HVIS LEONARDO DA VINCI HAVDE LEVET I DAG-

ville han have nikket genkendende til den moderne helikopter. Allerede i begyndelsen af 1500-tallet eksperimenterede han med en maskine, der skulle give menneskene vinger. Selvfølgelig — kan man næsten sige — lykkedes hans eksperimenter ikke. Først da eksplosionsmotoren var konstrueret kom der skred i udviklingen. Fra første færd har ESSO været med til at hæve flyvemaskinerne fra jorden. I de store laboratorier verden over arbejder videnskabsmændene intenst på at udvikle det brændstof, der skal bruges i motorerne til de flyvemaskiner, som skal sætte nye rekorder og bringe flyvningen endnu videre frem og op.

FLYVEVÅBNET

NR. 3

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Også en gave...
- Fort Bliss
- Status vedrørende bestillingstillæg
- Flyvevåbnets ferie- og rekreatiionsfond
- Sommerrejse til Paris
- OFO orientering
- Landet rundt

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — end-sige flyvevåbnets — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:
Major E. Willemoes Jørgensen
Jonstruplejren, Ballerup

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o.l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06
(S. Valbjørn)

Også en gave...

Det må anses for sandsynligt, at der i nogen tid forud for højtideligholdelsen af Dansk Militærflyvnings 50 års jubilæum og i de respektive sammenslutninger af Flyvevåbnets faste befalingsmænd har været en del overvejelser og diskussion om, hvorledes den enkelte sammenslutning ville give udtryk for sin samhørighed med Flyvevåbnet i anledning af jubilæet.

Der har uden tvivl været fremsat og diskuteret forslag om gaver af vidt forskellig art, og man tager sikkert ikke fejl, når det antages, at de fleste forslag er gået ud på, at gaven skulle være en »ting« — mere eller mindre praktisk eller dekorativ. Nu er ingen jo i tvivl om, at »ting« ofte kan have en tilbojelighed til, for eller siden, at synke ned i ubemærketheden, de går kort sagt over i »historien« og deler skæbne med mange af dennes detaljer.

På den anden side er det selvfølgelig ikke meningen med at give en gave, at giveren skal bemærkes — eller buskes til sene tider, men først og fremmest at gøre modtageren glad.

Men er gaven så valgt med en sådan omtanke, at modtageren — ud over øjeblikket — jævnlig med større eller mindre mellemrum kan glæde sig over den, så bliver også giverens glæde naturligvis så meget desto større.

Mon ikke dette i en sjælden grad er lykkedes med den gave, organisationerne hver for sig og i fællesskab blev enige om at overrække Flyvevåbnets chef i anledning af jubilæet.

De befalingsmænd, der har fået ideen og de, der i fællesskab tog initiativ til den andet steds i bladet givne skrivelse til Flyvevåbnets chef, fortjener al mulig anerkendelse for at dette initiativ blev ført ud i livet. Men også de personelsammenslutninger, som de fire underskrivere repræsenterer, fortjener deres andel af anerkendelsen — ikke så meget for de givne og lovede beløb — men fordi de her har påtaget sig en opgave, der i al fremtid skal løses i fællesskab.

Der kan være så mange småting, der skiller i det daglige — tjenstlige, organisatoriske, økonomiske eller rent menneskelige forhold — alt sammen mere eller mindre berettiget — vel nok mest det sidste — dejligt

derfor at se, at der også udenfor den egentlige tjeneste findes opgaver, som kan samle.

Til daglig er vi jo nemlig ikke ukendt med, at mange opgaver skal løses i fællesskab, hvilket da også giver sig udslag på mange områder, og som igen har ført til, at specielt i Flyvevåbnet skillelinierne de enkelte grader imellem heller ikke er så skarpe — udenfor-stående kan vel nu og da synes — lidt for udviskede. Men udenforstående kan ikke tale med

herom. Opgaver der skal løses i eskadriller — og på værksteder eller andre steder, kræver et holdarbejde, hvor det ikke er distinktionen på armen, men manden, den tilhører, der tæller.

For Flyvevåbnet og dets chef må det, som gaven giver udtryk for, være af langt større værdi end selve gaven — når gaverne som det her er tilfældet så at sige giver en del af sig selv.

C. W. S. Svineslagterier A/s

HERNING OG SKJERN

O. F. ASP A/s
FARVE- & LAKFABRIK

KØBENHAVN

AARHUS

NIKE

FORT BLISS

HAWK

Af St. Brynel

Fra en af de fire første officerer fra FLV, som fra januar til april dette år har gennemgået missiluddannelse i USA har bladet modtaget denne artikel. Ikke mindst for efterfølgende personel vil den være af interesse.

Efterfølgende beretning er tænkt som en rejseskildring for hjemmевærende i Flyvevåbnet, som derved vil kunne få et indtryk af de forhold, hvorunder personel til det nyeste og slagkraftige våben i vort værn uddannes, og den vil samtidig kunne give personel, som vil blive udtaget til missiluddannelse, en lille introduktion, således at det ikke på alle felter selv må gøre erfaringer — eventuelt efter at have begået dollars- og tidsrøvende fejl.

Forinden afrejsen til Staterne forrettedes 10 dages lærerig *On the Job Training* ved de fremtidige raketeskadriller, hvor vi under kyn- dig vejledning fik gennemgået hele en sådan eskadrilles indviklede materiel. Det kan anbefales enhver efterfølger — hvadenten det drejer sig om teknisk eller operativt personel — at få suget så megen raketlærdom til sig som muligt, fordi en sådan forlærdom letter forståelsen i de første lidt hektiske uger på Fort Bliss.

Selve *flyverejsen* var en meget stor oplevelse. Lige fra man rejsestemt går ud ad »perronfingeren« til og ombord i den jættestærke DC-8 til man stiger ud i kæmpelufthavnen Idlewild efter på 8 timer og 40 minutter at have tilbagelagt ca. 6850 km i 35000 fods højde, hvor temperaturen var ÷ 65 grader Celsius.

I Idlewild passerede vi — takket være vore Invitational Travel Orders — hurtigt gennem alle eftersyn. I ankomsthallen ventede en sergent fra *Fort Hamilton* os, og han havde transport til fortet klar.

Hvis dragere tager sig af bagagen påregnes 25—35 cents pr. kuffert, samme takst gælder også på hoteller.

Ca. 1½ time efter ankomsten til lufthavnen var vi indkvarteret på Adams Guest House på Fort Hamilton, hvor alle kursusfarere normalt skal melde sig. På fortet er der en række sådanne guest-houses, hvor bl. a. officerspersonel på gennemrejse kan bo — også med familie — for 2 dollars pro persona. Officerskvartererne er brugbare, to-mandsrum med et toilet og badeværelse mellem 2 kvarterer. Oversergenter og lavere grader indkvarteres på store 20—30 mandsstuer, hvor mulighederne for at låse værdigenstande og andre ejendele inde er minimale, men amerikanerne indkvarteres under lignende forhold og mange danske har »overlevet« denne indkvarteringsform. Foruden Officers Club, som er indrettet i det oprindelige Fort Hamilton, findes den næsten obligatoriske PX (Post EXchange) samt Transient Mess: et stort kostforplejningslignende lokale med selvbetjening, og hvor billige og rigelige måltider kan indtages. Der kan desuden spises i coffee-shoppen i PX.

Som en med amerikanske strømforhold ukendt bruger af elektrisk barbermaskine støder man på visse vanskeligheder ved barbering: i Staterne anvendes 110 V ac (vekselstrøm) og kontakterne er kun indrettede til at modtage flade ben, således at det vil være nødvendigt hjemmefra at forsyne sig med en »dansk-amerikansk omformer« (kontakt til runde ben i den ene ende og stik med flade

ben i den anden), idet disse er vanskelige at købe i USA.

Vidererejsen kan med hensyn til tid og måde delvis bestemmes af »the allied students« selv, når blot man kan nå at melde sig rettidigt på kursusstedet. Normalt meddeles nyankomne et par dages ophold inden vidererejsen. Under dette ophold kan man forblive boende på Fort Hamilton, hvorfra man ved hjælp af Subway, som har en station nær fortets hovedindgang, kan nå ind til *New Yorks* centrum på ca. 1/2 time. Foretrakkes et hotel i byen kan Governor Clinton anbefales. Det er et stort 27-etagers, ganske pænt og ikke for dyrt hotel (6—10 dollars for enkeltværelse) beliggende lige overfor Pennsylvanian Railway Station, hvorfra de vestgående tog afgår, og det er centralt beliggende for start af sightseeing.

Sightseeing kan gennemføres på egen hånd ved hjælp af bøger og kort over byen, f. eks. »New York, A Great City Illustrated«, som kan købes i PX på Fort Hamilton for ca. 60 cents. Af transportmidler kan vælges mellem subway (15 cents pr. billet), bus, apostlenes heste (gratis men meget trættende og langsomme) eller taxa (25 cents for den første 1/5 mile og 5 cents for hver efterfølgende 1/5 mile). Deltagelse i sightseeing-tur med bus koster ca. 3 dollars for uniformeret personel, udgår bl. a. fra Pennsylvanian Railway Station og omfatter den sydlige del af Manhattan. Er man et par stykker, kan man lige så godt tage en taxa, og de fleste chauffører er udmærkede guides og vil gerne fortælle om deres by og besvare spørgsmål. Nær Governor Clinton ligger skyskrabernes konge, den 102 etager høje Empire State Building (elevatore forefindes) og hvorfra man for 65 cents kan få en glimrende udsigt over de omliggende kæmpehuse og de langt nedenunder liggende smalle gader med deres mylder af biler og små mennesker. Lige øst for Empire State ligger 5. Avenue og følges den nordpå, kommer man til Rockefeller Center, som omfatter 15 ultra moderne skyskrabere, og her findes bl. a. Radio City Music Hall, hvor der fra tidlig eftermiddag til langt ud på aftenen er uafbrudt underholdning i

form af films og optræden (1,85 dollars). Nærvæd ligger Times Square, hvor man navnlig om aftenen kan opleve de fantastiske lysreklamer. Nede på 1. Ave, ved Østhavnen, ligger United Nations karakteristiske bygning. På vej mod Battery Park i det sydlige Manhattan kan man passere det ludfattige Bowery og lige overfor findes China Town med den flittige og respekterede kineserbefolkning og udmærkede, forholdsvis billige restauranter. Fra Battery Park afgår færge til The Statue of Liberty (90 cents) og fra den imponerende dames hoved har man en glimrende udsigt til Manhattans fortættede skyskrabere (The New York Skyline) og den storslåede Brooklyn Bridge. Det anbefales at gå i uniform, dels fordi det ofte medfører prisreduktion ved entreer, dels fordi man hurtigt kommer i kontakt med mange skandinaver, som lige vil hilse, og amerikanere, som vil fortælle, at de er glade for at have en derovre. Dette gælder ikke blot i New York, men overalt i Staterne.

Måltider kan indtages på de billige snackbars, coffeeshops og cafeterias eller på de noget dyrere restauranter. Det forventes, at man giver 10—15 pct. i tips, som ofte efterlades på bordet, når man går.

Rejsen til kursusstedet kan foregå på flere måder: med fly (som amerikanerne foretrækker), med tog (hvor man får set en del mere af landet end ved flyverejsen) eller med Greyhoundbus (hvorved man måske får set mere af landet, men det er en mere trættende rejseform end togrejsen). Endelig kan man også nå frem ved hjælp af en købt bil, som man næsten er nødt til at anskaffe sig i alle tilfælde, men denne rejseform anbefales ikke, fordi det er lidt risikabelt at begive sig ud på en så lang rejse med en ukendt, brugt vogn på forholdsvis kort tid (til El Paso er der ca. 2300 miles, som skal tilbagelægges på 3—4 dage), og endvidere er amerikanerne ikke alt for villige til at gå med hertil.

Togrejsen New York—El Paso giver et indtryk af landets kolossale udstrækning: 2 døgn rejse (i behagelige omgivelser) fra sne i nord

(New York—Chicago), over de tilsyneladende endeløse prærier til varmen i syd. Et par timers ophold i Chicago blev benyttet til en lille orienteringstur i taxa og en elevatortur op i Prudential Building, hvorfra man fra 42. etage får et ganske godt udsyn over byen og Lake Michigan. I toget findes der naturligvis både spisevogn og bar, men de er efter danske forhold dyre: morgenmad koster 1—2 dollars og middag 3—5 dollars. Helt foran i toget findes en meget billigere snackbar og coffeeshopvogn. Man møder mange godstog, og de er næsten alle af en ganske anelig størrelse med et tog bestående af 6 lokomotiver (MY eller MXer) og 184 godsvogne som det maksimale og 6 lokomotiver og ca. 100 vogne som det ganske almindelige.

I El Paso modtages allied students af en officer fra Fortet, og han sørger for transport og indkvartering. Man modtager straks en velkomstmappe indeholdende facts om Fortet og El Paso. Fort Bliss er mere at betragte som en by end som en kaserne: ca. 25 kvadratmiles, ca. 30.000 indbyggere, ca. 20.000 indregistrerede privatbiler, 3 biografer, 6 kirker, to civile og 3 militære buslinier, hospital og kirkegård. En stor Post EXchange udgør butikselementet, hvortil hører forretninger med tøj, køkkenvarer, bøger, fotoartikler, et stort supermarked (commissary) med flere annekser, flere cafe-terier, tobaks- og chokoladevarer, flere barber-saloner, benzintanke, autoværksted m. m. Kun Fortets indbyggere må handle i disse forretninger, hvor priserne ligger ikke ubetydeligt under de private butikker udenfor Fortet.

Det oprindelige Fort Bliss fra 1861 er blevet genopbygget og ligger midt i det nuværende fortområde. Det gamle fort er indrettet som museum og viser fortets udvikling, som spænder fra at være base for togter mod de omliggende krigeriske indianerstammer (bl. a. apache) til dets nuværende opgave som center for hærens luftforsvarsskole. Det gamle Forts placering havde dog også strategisk baggrund, idet det lå i det pas, gennem hvilket hovedparten af fortidens indfald i og udfald fra USA er foretaget. Omkring det gamle fort grupperer

sig store undervisnings- og indkvarteringsbygninger, radar- og missilundervisningsparker, store og mellemstore officersfamiliehuse og mindre sergentfamiliehuse, sportspladser, swimming-pools m. v. N f Fort Bliss ligger Biggs Airforce Base, hvor nogle af de støjende B-52ere er stationeret og N herfor ligger Mac Gregor skydeterræn (ca. 30 gange 80 km) og dette går igen over i White Sands missilprøveterræn.

S f Fortet ligger den store by *El Paso*, som betyder passet, hvilket passer godt til dens beliggenhed mellem flere store bjergområder. Den har ca. 300.000 indbyggere og er en blanding på smukt og grimt, rigt og meget fattigt. Byen strækker sig helt ned til grænsefloden, den berømte Rio Grande, som nu kun er et lille vandløb. På sydbredden ligger den mexicanske by *Juarez*, som har ca. 200.000 indbyggere. Grænseoverskridelsen foregår uden større formaliteter: man går eller kører i bil eller spovogn over broerne og skal kun ved tilbagevenden til USA vise pas, identitetskort (ID-card) eller Invitational Travel Order. Juarez er en by på godt og ondt: gode spiserestauranter, læder- og sølvvarebutikker, barer og varieteer af mere eller mindre tvivlsom karakter med tvivlsom optræden og masser af tvivlsomme, påtrængende piger. Politiet er ikke pålideligt, men nærmer sig det korruptions- og røveragtige, idet det aflønnes meget dårligt, og som kompensation herfor tillades det at fratage arrestanter alle værdigenstande, og der synes at være aftale mellem politiet og tvivlsomme gadehandlere, som ved betalingsuoverensstemmelser påkalder sig politiets hjælp. Alle Juarez-farere må konstant holde sig klart, at alle mexere dernede kun er ude på eet: penge, lige fra de små, barfodede og snavsede tiggerbørn til barpigerne. Et kapitel for sig er de forskellige, tvivlsomme films (french movies) som sortsmudskede personer tilbyder enhver ikke-mexer, som regel med remsen: »Want a taxi — french movies — gals (girls)«, idet disse tre ting synes at høre fast sammen. Et tip med hensyn til gadehandel: køb ikke noget af en gadehandler, før prisen er undersøgt i en af

RADIO PARTS ^{A/S}

SKT. KNUDSVEJ 13
KBHVN. V.

TELEFON:
HILDA 31 11

RADIO - RADAR - TV

Elektrotekniske artikler en gros

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab
Aalborg

S. Burchardt
SLAGTERMESTER

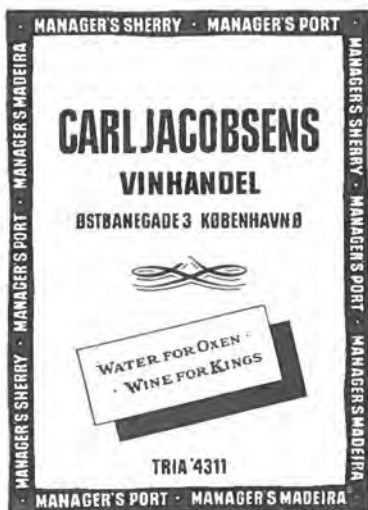
STATIONSVEJ 22 BALLERUP

Ballerup
Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

JYDSK ILT-&ACETYLENGASFABRIK ^{A/S}

Horsens . Telefon 2 47 11

FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op
Tal med os om en
»Spar-i-skat-konto«

de store butikker med faste priser (f.eks. Openheim), idet priserne på gaden ofte ligger mange gange over den almindelige udsalgspris. Ved prutten kan man ofte — navnlig i den store markedsbygning — opnå fordelagtige priser.

Tilbage til formålet med rejsen: Fort Bliss og undervisningen. *Indkvartering* finder for officerspersonel normalt sted i Batchelor Officers Quarters, hvor to officerer, boende i hver sit store, spartansk møblerede og kun nødtorftigt rengjorte værelse deler et ganske godt badeværelse. Her må anføres, at håndklæder ikke er inkluderet i værelsesprisen (ca. 12 dollars pr. måned). SG-personel indkvarteres på belægningsstuer, som kan variere fra 4-sengs- til 28-sengsstuer. Et aflåst skab og en kasse er til den indkvarteredes rådighed, og rengøring udføres af de pågældende selv. De sanitære forhold er de specielle amerikanske: vaskerum og åbne toiletrum ud i et. *Måltider* kan indtages i Officers Open Mess, hvor officerer og fenrikker kan købe alle 3 hovedmåltider, i Tischbeinhall, hvor SG-personel spiser gratis eller i PX-cafeterierne, hvor alle personelkategorier selv kan vælge mellem forskellige retter. Maden er — set med de forvante danske øjne — af vekslende kvalitet, men man må huske på, at elever fra alle nationer skal leve af den, og der tages kun et begrænset hensyn til de større nationers spisevaner. Efter danske forhold er måltiderne dyre, men i Field Mess kan man spise så meget som man vil eller har lyst til for det samme beløb. *Underholdningsmæssigt* er der i fritiden rigelig adgang til TV (3 kanaler med ganske gode programmer med indlagt reklame) dels i kvarterbygningerne, dels i messerne (Fields Mess eller NCO Open Mess). Endvidere er der biograferne, hvor man kan se de samme films, som vises i El Paso, men billetterne til fortbiograferne koster kun $\frac{1}{4}$, nemlig 25 cents. Af og til arrangeres speciel amerikansk underholdning med sketches, rock 'n roll m. v. for allied students, men disse underholdninger kan ikke anbefales. Størst interesse har vel nok de på Beaumont-hospitalet afholdte baller hver fredag aften.

Endelig er der Officers Club, hvor kontingentet er 5 dollars om måneden. Her afholdes forskellige arrangementer, bl. a. er der hver mandag aften Bierabend i den specielle Ratskeller, som findes i kælderen.

Selve *undervisningen* er meget koncentreret og vel tilrettelagt og finder hovedsagelig sted som forelæsninger, suppleret med film, demonstrationer og i visse tilfælde efterfulgt af praktisk træning. Instruktørerne består af rubinerede sergeants, mastersergeants, ganske unge løjtnanter og kaptajner samt civile, der som oftest er tidligere mastersergeants antaget på civil kontrakt. Hvad de yngre løjtnanter måtte mangle i rutine opvejes af en meget omhyggelig forberedelse. Alle løjtnanterne var reserve-officerer, en stilling, som de har opnået ved under universitetsstudiet at følge Reserve Officers Training Course en vis tid årligt i 4 år afsluttende med 1 måneds samlet uddannelse og efterfølgende udnævnelse til sekondløjtnant. Efter udstikning til instruktørtjeneste på luftforsvarsskolen har de gennemgået RK-uddannelsen samt en særlig instruktøruddannelse, og herefter virker de som instruktører i 20—22 måneder, hvorefter de enten hjemsendes eller søger frivillig tjeneste. Måske kunne en lignende ordning herhjemme bringe en løsning på vore instruktørproblemer? Instruktørerne var meget velforberedte, og fra langt de fleste strålede en ægte trang til at videregive deres viden til eleverne, en trang, som næsten ikke kunne undgå at smitte. Stoffet kan synes vanskeligt, men det er en afgjort hjælp at læse næste dags stof igennem aftenen før, således at man ved, hvad det drejer sig om, og har læst de vanskeligste gloser. Under gennemgangen kan man så følge med i bøgerne, gøre notater og om nødvendigt pudse stoffet af om aftenen. Alle elever får udleveret en studievejledning, hvori der er anført en del gode råd, som det kan betale sig at følge. I de sværeste uger må man være forberedt på 2—3 timers læsetid hver aften. Særligt vanskeligt stof gennemgås flere gange: først teoretisk i klassen, derefter praktisk i Training Area og ofte afsluttende med en samlende instruktion i klas-

sen. Undervisningsmidlerne er næsten altid tip-top: rigtige instrumenter, modeller, plancher, films o. m. Undervisningstiden er normalt fra 0730—1630, dog kan såvel tidligere starttidspunkt som senere afslutningstidspunkt forekomme, endog reel aften- og/eller natundervisning.

Stoffet omfatter: grundlæggende elektriske og elektroniske principper, materiellets bestanddele og virkemåde, procedurer, klargøring, checks, organisation, luftværnsartilleriteori, forsyning og vedligeholdelse. Tempoet er meget hårdt og på hver uge nås et omfattende stof igennem, så meget, at man ved eksaminationen undrer sig over, at så meget bliver siddende, men det skyldes for en stor del de udmærkede instruktører. Næsten hver uge er der *eksamination* i den foregående uges stof, dog er prøven i 6.—7. uge sammenfattende for de foregående 5 ugers stof. Alle eksaminationer undtagen een (den sidste) er af multi-choice (A—B—C—D) typen. De opgivne svar er udarbejdet sådan, at man virkelig må overveje hvilket af to eller tre muligheder der er den rigtige. Der gives maksimalt 100 points, og man skal opnå mindst 70 for at bestå den enkelte prøve. Opnår man mindre, får man ekstraundervisning og reeksamineres. De amerikanske forestillinger om at løsning af opgaver er rent selvstændigt arbejde, deltes ikke af alle elever, og en del af de opnåede examination-scores gav ikke fuldgældigt udtryk for besvarernes faktiske viden.

Vi var heldige at komme i *klasse* med elever fra mange forskellige nationer, hvorved vi gennem længere tid fik mulighed for at lære de forskellige at kende og derved få rettet eller stabiliseret tidligere indtryk eller forestilling, høre om andre landes problemer, udveksle erfaringer og meninger, diskutere den aktuelle situation m. m. Gennem diskussioner om: linieofficerer—reserveofficerer erfarede, at en del andre lande løser problemet ved at udnævne reserveofficerer, som ønsker at forblive tjenstgørende, til linieofficerer af nærmest lavere grad. En stor del af de andre allied students havde forrettet OJT ved raketeksadri-

ler i 3 måneder eller mere, og nogle havde forrettet rigtig missiltjeneste. Begge dele kom naturligvis de pågældende kolossalt til gode under kursus.

Det er næsten nødvendigt at anskaffe *bil*, dels til den daglige transport på fortet og i/til El Paso og dels fordi dette transportmiddel er den bedste mulighed for at få set noget af det store land i løbet af week-ends og korte orlov. Brugte biler koster fra 100 dollars og opefter, men ved priser under 150 dollars er bilens værdi tvivlsom. Ved kortere kurser er man normalt nødt til at være flere om bilen a. h. t. bestridelse af de med køb, forsikring m. m. forbundne udgifter. Alle køberne kan — mod en ekstrabetaling på 15 dollars pr. mand for 3 måneder — blive forsikret hos: Mr. R. T. Woodard, Dyer Street 4949 (i nærheden af Beaumont hospitalet) (jeg får ikke procenter for at anbefale, men det er det eneste firma, som tegner forsikring for mere end en ejer). Det billigste og vel nok også bedste er at købe den brugte bil af hjemrejsende elever eller beboere på fortet. Annoncer opslås jævnligt i messer og skolebygninger. Benzinprisen varierer fra 18 til 39 cents pr. gallon med ca. 29 cents som det normale, hvilket jo er billigt i forhold til danske benzinpriser, men til gengæld sluger de fleste biler derovre mere »gas« end de almindelige biler herhjemme.

Sproget kan falde nogen vanskeligt, navnlig da instruktørerne taler meget hurtigt, og de anvender ofte en del slang. Hertil kommer, at der er forholdsvis stor forskel på udtalen afhængig af, hvilken stat instruktøren kommer fra. Ved at se TV og films samt høre radio i den første uge derovre, opnås stor færdighed i at opfatte sproget. Udtaget personel, der kun har modtaget begrænset sproguddannelse eller som ikke har haft praktisk anvendelse af sproget, bør — ikke mindst i egen interesse — opfriske engelsk/amerikansk inden indtræden på kursus. Dette kan f. eks. gøres ved gennemgang af Hærens Brevskoles kursus nr. 2, Militært Engelsk, der omfatter dels en med skriftlige øvelser forbundet gennemgang af engelske militærudtryk og amerikansk slang, dels en

omtale af amerikanske forhold: hoteller, rejser, restauranter, drikkepenge m. v. Kursus giver kun middelmådige beherskere af engelsk/amerikansk en god repetition, og det giver alle et vist indblik i amerikanske forhold. Almindelige ordbøger er ikke helt tidssvarende, men i PX'en kan købes den helt nye Webster i billigudgaven for 50 cents, som vil kunne dækkes af det til rådighed for hver elev værende beløb på 4 dollars pr. måned til school-supply.

Penge er næsten altid et problem, men ganske særligt for danske elever i USA, idet vi med hensyn til lave dagpenge er den ubestridte rekordindehaver indenfor NATO. Til eksempel kan nævnes, at en dansk major får udbetalt 9 dollars pr. dag (heraf de 6 fra USA), medens hans italienske ligestillede får 16 og en fransk flyverløjtnant I får 11,20 dollars pr. dag. Man kan leve for dagpengene — blot ikke så godt som de andre landes elever.

På Fort Bliss lever danske elever i lykkelig uvidenhed om Berlinkriser, uro i Algier og Asien m. v., fordi *aviserne* er meget lokalt prægede, og radiostationernes nyhedsudsendelser ikke er så orienterende som vor egen Radioavis. Det siges, at der sendes danske aviser til eleverne, men de tilgår med meget store mellemrum og tilsyneladende kun i et enkelt eksemplar (jeg så en avis på 3 måneder).

Hvis kommende elever skulle være interesseret i — eller rettere have mulighed for — at tage kone og evt. familie med, kan det oplyses, at der ikke er problemer med hensyn til at skaffe *lejlighed*. En sådan kan fås øjeblikkelig og koster fra omkring 70 dollars og op efter. Møbler, linned, køkkenservice m. m. kan lejes mod ekstrabetaling. Et boligselskab kan anbefales: Cielo Vista, beliggende ca. 4 km E f Fortet. Her fås udmærkede lejligheder i alle størrelser, og der er adgang til opvarmede swimming-pools. Men det er dyrt at medbringe familien: flyverejsen Kbhvn.—El Paso retur koster godt 4500 kr. (med billigste selskab), og selvom man kan købe billigt i PX, er der alligevel dyrt at leve derovre, så der må medbringes kapital hjemmefra — medmindre

kursus varer 12 måneder eller derover, idet staten så betaler rejsen, og man får udbetalt sin løn i dollars samt modtager huslejetilskud.

Klimaet er behageligt det meste af året — omend lidt varmt for en skandinav. Vinteren — januar, februar og marts — er mild: 15—25 grader Celsius om dagen er ikke usædvanligt, men om morgenen kan det være meget køligt. I februar og marts kan man blive plaget af kraftige sandstorme, som opstår pludseligt, indhyller alt i støv og lægger sig igen efter et par timers forløb efterladende sig støv og sand alle vegne. Sommeren er meget varm: 40—45 grader Celsius. Solen skinner næsten hver dag fra morgen til aften, og aviserne påstår, at det kun har regnet 10—12 dage de sidste 3—4 år. Den omstændighed, at der ikke findes kloaker, tyder på, at aviserne taler sandt. Som følge af den mindre frugtbare jordbund og den sparsomme regn er vegetationen stærkt begrænset: palmer, kaktus, støvede træer, lidt græs og et par enkelte blomster i en have er alt.

Alle amerikanere synes venlige og hjælpsomme mod og glade for at tale med udlændinge, i særlig grad texanerne (Texas kommer af det indianske ord *tejas*, som betyder venlig). De større byer synes at summe af aktivitet, mange forretninger har åbent til langt ud på aftenen, og coffee-shops er ofte åbne hele døgnet. På landet og i de mindre byer er der betydelig mere roligt og almindeligt.

Navnlig i den første tid er *post* hjemmefra særdeles velkommen, og for at undgå forsinkelser — for ikke at sige returnering — bør post adresseres således: Grad og navn, Allied Stud. Btry., ASARADSCH, Fort Bliss, Texas, USA, hvortil der — indtil Post Box nr. kan opgives — bør føjes kursus nr., navn og begyndelsesdato.

Man hilser stort set som hjemme, men *bonnøren* bør her efterfølges af et: good morning (velopløst) (indtil kl. 1200), good afternoon (1200—1800) og good evening fra kl. 1800).

Civil påklædning er tilladt udenfor tjenestetiden, og her er der en lille pudsig ved

bæring af denne: I Field Mess må man komme til spisning i næsten al slags påklædning — og det er der mange, der gør — men når man skal i biografen, skal slips og jakke bæres.

Som grundlag for *udflugtsture* kan af anbefalelsesværdige seværdigheder nævnes: — Las Cruces, hvor Billy the Kid blev dømt til døden, — White Sands helt hvide og næsten umotiverede klitområde midt i ørkenen, — de alpeagtige Mimbres Mts (9000 fødder høje), — en Grand Canyon-tur (helst 4 dage), hvor man på vej til eller fra disse skønne bjergformationer kan se den interessante Petrified Forrets, Painted Desert, hvor de eroderede klipper udstråler et orgie i røde farver omgivet af grålige og hvide kontraster (bedst når solen står lavt på himlen), det store meteorkrater, Walnut Canyon med de gamle indianerhuler i bjergsiderne, de gamle Aztekerhuse ved Montezuma Castle og Midtarizanos kæmpekaktus (ca. 7 m) og appelsintræer. I Mexico skal man faktisk helt ned til området om Mexico City (ca. 2000 km fra El Paso) for at opleve noget smukt og særpræget. Den nordlige del af landet er kun trøstesløs ørken og byen Chihuahua (tjiwawa) svarer ikke til turistbrochurernes lovende ord. På sådanne udflugtsture anbefales det at spise på coffee-shops, som findes allevegne. De er jævnt billige, serveringen hurtig og maden er god og rigelig, særlig hvor der er kinesisk kok.

Tildeles *orlov* af 7—10 dages varighed, vil det være en oplevelse at se Stillehavskysten med dens smukke klippekyst, Los Angeles, bysamfundet på størrelse med Fyn og det der liggende Marineland med dets kæmpeakvarier og dyrecirkus (i uniform kommer man ind for halv pris), det fantastiske Disneyland, som forener fortiden (pionertiden), nutiden og fremtiden samt det tidløse eventyrland med de kendte figurer. Godt 100 miles nord for Los Angeles ligger i næsten danske omgivelser den danske landsby Solvang. Det er forunderligt pludselig at se danske huse, bagerier, flag, kirke og mølle samt høre det danske sprog og smage dansklignende mad.

Kan det nås, bør San Francisco-området med dets kæmpebroer og kæmpefyrretræer samt blomstervæld besøges. Et råd for gennemførelse af bilture: benyt kun de bedre veje og søg ikke at skære genvej ad tvivlsomme bjerg- eller markveje samt undersøg altid, om bjergvejene er åbne (vinteren varer ofte til juni måned oppe i bjergene).

Hjemrejsen kan foregå som rejsen fra New York, dog er amerikanerne nu mere venlig stemt med hensyn til at lade eleverne rejse på selvtransport mod en godtgørelse af 5 cents pr. mile (korteste vej) pr. elev. Det kan anbefales selv at køre til New York — hvis man altså må for FLK — idet man derved får mulighed for at stifte bekendtskab med sydstaterne og herunder se San Antonio med Fort Alamo, som står som national helligdom, det særprægede New Orleans og kæmpefloden Mississippis udløb, borgerkrigsslagmarkerne om Atlanta, Chattanooga (dengang porten til sydstaterne) og vest for Washington (man kan på benzinstationer få udleveret et kort, Civil War Centennial, udvisende alle de vigtigere slagmarker. Selve Washington er en oplevelse med alle dens mindesmærker, lige fra den smukke Arlington krigerkirkegård til det store monumentområde på den modsatte side af floden, hvor halvguden Lincoln, Washington og Jefferson mindes ved store bygningsværker i hver sin stilart, smukt beliggende nær floden og omgivet af de skønneste japanske kirsebærtræer. Nær dette monumentcentrum ligger også præsidentboligen The White House og Capitol. Fra Wilmington fører den perfekte motorvej New Jersey Turnpike lige til New York. Her må peges på en vanskelighed for bilejere: at sælge en brugt bil i denne kæmpeby. Man bør søge at sælge den udenfor, evt. på Fort Hamilton, hvor eventuelt nys ankomne allied students er interesserede.

Hvad har så *udbyttet* været af denne tur? Først og fremmest den udmærkede uddannelse. Dernæst — måske i det lange løb nok så vigtige — et vist kendskab til amerikanerne som de virkelig er og et indblik i forholdene derovre, som europæerne ofte nærer kategori-

ske og i deres egen mening ufejlbare forestillinger om samt det personlige bekendtskab med andre NATO-landes elever, hvilket utvivl forøger samarbejdets værdi.

Status vedrørende bestillingstillæg for 27. og højere lønningsklasse

Nu går vi jo OMS'en i møde. De højere skatter har vi fået. Udkommandotillægget er forsvundet, og nedgangen i realløn et faktum. Efterbetaling har kun fundet sted hvad rådighedsbeløbets konvertering til militærtillæg angik, og det blev man jo ikke egentlig fed af.

Hvordan er så udsigten til det nu alt kompenserede bestillingstillæg?

Der var med uendelig kort varsel indkaldt til møde i Finansministeriet den 22. juni d. a. angående omhandlede sag; men det blev med endnu kortere varsel annulleret.

Nyt møde mellem Forsvarsministeriet og Finansministeriet har været afholdt i ugen 16.—21. juli. Resultatet af mødet foreligger ikke, da disse linier skrives. Dersom resultatet mod forventning bliver godt — (ens erfaring giver jo ikke grundlag for stor optimisme) — kan sagen forelægges lønningsrådet, der imidlertid ikke træder sammen før august. Så før september kan selv en optimist da næppe forvente noget resultat.

OB

Rullende hjem...

For at lette på bolignøden blandt de gifte befalingsmænd i Tyskland har man sendt 200 stk. fuldt møblerede camping-vogne til den britiske Rhin-hær, hvor manglen på lejligheder var mest akut.

Campingvognene er udstyrede efter alle kunstens regler med soveværelse, garderobe, bad, køkken med elektrisk komfur og køleskab og opholdsstue samt veranda.

Campingvognene skal kunne tjene som en midlertidig løsning. Efterhånden som perma-

nente hjem kan stilles til rådighed, flyttes vognene til andre steder for at give andre ramme om lidt familieliv. Rhin-hæren råder over 8.675 lejligheder, og yderligere 3.000 skulle være klar til indflytning til oktober.

Når få har for meget...

Han sad i soldaterhjemmet på Boulevarden i Ålborg — sådan ved middagstid og ventede på, at klokken skulle blive tre.

»Hvad skal der så ske?« spurgte jeg.

»Så går flyveren til København.«

»Er du på pinseorlov?«

»Ja, og nu skal jeg tilbage til kasernen.«

»Så kan du da ellers rejse gratis på DSB.«

»Det kan jeg ganske vist, men jeg gider ikke sidde og rumle 8—10 timer i et tog. Det går alt for langsomt, derfor tager jeg flyveren.«

»Men den flyvetur må du selv betale.«

»Ja, selvfølgelig.«

»Hvad koster en sådan tur?«

»Å-h, bare 60 kroner.«

Det er ikke alle soldater, der er lige fattige.

Flyvevåbnets ferie- og rekreationsfond

I anledning af »Dansk Militærflyvnings 50-års Jubilæum« blev der på initiativ af de senere nævnte repræsentanter for organisationer og foreninger af personel fast tilknyttet flyvevåbnet og efter forud indhentet tilslutning fra de respektive personelsammenslutningers bestyrelser afsendt følgende skrivelse til flyvevåbnets chef Hans Excellence generallojtnant K. Ramberg:

»I anledning af dansk militærflyvnings 50 års jubilæum skal Flyvevåbnets (FLV) faste personel (linieofficerer, specialofficerer, reserveofficerer til frivillig fuld vedvarende tjeneste og flyverspecialister) hermed anmode herr generalen om tilladelse til at stifte et ferie- og rekreationsfond med chefen for Flyvevåbnet som formand for en fondsbestyrelse i øvrigt bestående af en repræsentant for hver af nedennævnte personelorganisationer og foreninger:

Organisationen af Flyvevåbnets officerer (OFO)

Organisationen for specialgruppen i Flyvevåbnet (OSF)

Foreningen af reserveofficerer til frivillig fuld vedvarende tjeneste i Flyvevåbnet (FOFF) samt

Foreningen af oversergenter og underofficerer (FOU).

Som initiativtagere tegner sig alle grupper indenfor Flyvevåbnets faste personel, der gennem forhandling ved repræsentanter af ovennævnte organisationer og foreninger er enige om følgende grundlag:

Formål.

Fondets formål er at tilvejebringe ferie- og rekreationsmuligheder for Flyvevåbnets faste personel.

Økonomi.

Ved fondets indstiftelse vil nævnte personelorganisationer og foreninger indskyde et beløb svarende til 10 kr. pr. medlem, ialt ca. 12.500 kr.

Herudover sigter man imod årligt (første gang i 1963) at støtte fondet med et beløb svarende til 5 kr. pr. medlem. Dette sidste mangler endelig godkendelse af respektive bestyrelser.

Administration.

Al administration tænkes udført af fondsbestyrelsen, der forventes at konstituere sig med en kasserer og en sekretær, hvem den daglige ledelse skulle påhvile.

Idet man hermed har præsenteret herr generalen for det faste personels ønske om at markere 50 års jubilæet, skal man anmode chefen for Flyvevåbnet om dels at godkende fondsindstiftelsen dels at acceptere nævnte formandsskab, idet det sluttelig skal tilføjes, at en godkendelse automatisk iværksætter en juridisk udarbejdelse af forslag til statutter.

P. O. V.

H. Larsen

FL I (R)

B. E. Amled

Kaptajn

J. Fogde

FL I (S)

C. Sørensen

OS/FSP«

Baggrunden for denne henvendelse var og er, at Flyvevåbnets faste, militære personel gennem oprettelse af dette fond har ønsket i fællesskab at tilvejebringe midler, som Flyvevåbnets chef skal kunne disponere over, når han skønner, at en eller flere af de ham betroede faste befalingsmænd kunne trænge til en opmuntring for veludført tjeneste, og når en sådan opmuntring tiltrænges f. eks. i forbindelse med en nødvendig rekreation eller ferie.

Fra generalen har de fire underskrivere modtaget en tak og et tilsagn om at ville indtræde som formand for bestyrelsen.

Ved den i anledning af jubilæet den 16. juni afholdte reception overrakte OFOs formand på medlemmernes vegne generalen følgende skrivelse:

»I anledning af Dansk Militærflyvnings 50-års jubilæum har Organisationen af Flyvevåbnets Officerer hermed den ære til anvendelse

for Ferie- og rekreationsfondet for Flyvevåbnets faste personel til formanden general-løjtnant K. Ramberg, chef for Flyvevåbnet på forlangende at udløse en sum stor kr. 2500,—.

På OFO vegne
K. v. *Wjlich-Muxoll*,
Formand.«

De øvrige i fondets skabelse implicerede organisationer overrakte ved samme lejlighed under forskellige former deres bidrag.

Det siger sig selv, at det kun er en beskedne kapital, fondets kommende bestyrelse har fået at råde over, også selv om man tager de årlige tilskud med.

Mon det ikke skulle kunne lykkes på forskellige måder at bringe fondets kapital op på et betydeligt større beløb.

Flyvevåbnet og dets personel er jo sammenlignet med de to andre værn i nogen grad stedbarn, når det drejer sig om rådighed over legater, boliger og lignende.

Bladet modtager og videregiver meget gerne forslag, som kan anvendes i bestræbelserne for yderligere at forøge fondets kapital.

Et forslag kan med det samme gives den kommende bestyrelse:

»Søg snarest om, at fondet bliver berettiget til at modtage skattefrie bidrag. Dette kunne måske animere også udenforstående personer eller firmaer, der interesserer sig for flyvevåbnet til at ville medvirke til fondskapitalens forøgelse og fondets drift.«

De i skrivelsens sidste stykke omtalte statutter er for tiden under udarbejdelse hos HRS G. L. Christrup.

SOMMERREJSE TIL PARIS

I samarbejde med Services Sociaux i det franske finansministerium, Paris, arrangeres der en 10 dages rejse til Paris.

Afrejsen finder sted d. 24. august kl. 19,05 fra Københavns hovedbanegård med Skandinavien-Paris-Expressen med gennemgående liggevojn over Gedser-Grossenbrode til Aachen, hvor der skiftes til reservede kupéer i samme tog. Ankomsten til Paris bliver lørdag eftermiddag kl. 16,58, hvor man på Gare du Nord modtages af chefen for Services Sociaux Mr. Bedenne. Straks efter ankomsten indlogeres man på Little Hotel Regina, 89, Boulevard de Strasbourg, Paris 10e. Den følgende dags formiddag foretages med afgang fra hotellet en busrundtur, der især fører igennem det moderne Paris. Dagen derpå om eftermiddagen køres endnu en busrundtur, der især går igennem den historiske del af Paris. Ydermere bliver der onsdag en busudflugt til Versailles. Som ekstraarrangementer kan nævnes en aften i Folies Bergère, Operaen, Moulin Rouge på Montmartre samt en busudflugt til Fontainebleau.

Hjemrejsen fra Paris finder sted søndag eftermiddag kl. 14,03 den 2. september med Paris-Skandinavien-Expressen i reservede kupéer til Aachen, hvor der skiftes til liggevojn, der er gennemgående til København. Ankomsten hertil bliver mandag den 3. september kl. 11,05.

Prisen andrager 660 kr. med fuld pension, 605 kr. med halvpension (morgenmåltidet samt et af hovedmåltiderne efter eget valg) og 550 kr., såfremt man kun ønsker morgenmåltidet. Inkluderet i ovennævnte priser er togrejsen fra København til Paris og tilbage på 2. kl., liggevojn mellem København og Aachen og retur, reserveret plads i toget mellem Aachen og Paris og tilbage. Endvidere er de omtalte to busrundture i Paris med diverse entrées under turene samt endelig udflugten til Versailles ligeledes med entréen betalt inkluderet tilligemed assistance af fuldmægtig Th. Lund-Larsen, der leder turen.

Detaljeret program tilsendes på forlangende.

Tilmeldelse sker ved henvendelse til fuldmægtig i finansministeriet Th. Lund-Larsen, Skottegården 12, 6., Kastrup, hos hvem iøvrigt alle yderligere oplysninger kan fås på telefon 50 37 57 (bedst mellem kl. 19 til 21).

Hulkortmaskiner fortjener ...

PURUP
HULKORTFORMULARER
OG -KVERTER
i endeløse baner
til enhver opgave
Forlang besøg
på PA. 8323

N. PURUP KØBENHAVN A/S
ESPLANADEN 6 10 KØBENHAVN K

JENS JENSENS EFTF.
VINHANDEL
Grundlagt 1813
ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

i den fikse pose
- en herlig
shagtobak

Poul Petersen . Tobaksfabriker
HORSENS

For ædel Rømt

**WEILES
WINE**

Vinhandlere siden 1822
P. WEILE & SØN . AALBORG

TAGE OLSEN A/S

Civilingeniør M. A. ING. F.

*Præcisions-måleinstrumenter fra førende
amerikanske, engelske og tyske fabrikker*

Vesterbrogade 6 D . Telefon Palæ 1343
København V

OFO- ORIENTERING ✧ ✧ ✧

På de i april og maj afholdte bestyrelsesmøder har bl. a. følgende været på dagsordenen:
SAGER UNDER BEHANDLING

Skat af udkommandotillæg for 1961

Organisationen har ved formanden og HRS Christrup ført nogle forhandlinger med statens ligningsdirektorat om beskatningen af det i 1961 til flyvevåbnets personel udbetalte udkommandotillæg som følge af den meddelelse, der fra statens ligningsdirektorat er udsendt til landets ligningsmyndigheder, og hvorefter det fremgår, at det til flyvevåbnets personel udbetalte udkommandotillæg for året 1961 vil være at beskatte som almindelig indkomst. OFO står ret uforstående overfor denne afgørelse på dette tidspunkt og har, som meddelt andet steds i bladet under de i den anledning afholdte møder med ligningsdirektoratet, fremført det lidet rimelige i, at man uden varsel eller passende overgangstid ændrer en igennem mange år gennemført praksis og i den forbindelse peget på de særlige forhold, der gør sig gældende for flyvevåbnets personel, der i al den tid flyvevåbnet har eksisteret, har modtaget dette tillæg dels som en godtgørelse for udkommando dels som en godtgørelse for ikke udbetalte time- og dagpenge, nattillæg m. v. og dels til at kompensere udgifter i forbindelse med flytninger, der for hovedparten af flyvevåbnets personel har været en meget følelig ulempe dels som følge af den meget store hyppighed og dels som følge af de meget korte varsler, der i årenes løb er givet, når tjenesteændring fandt sted.

Endvidere havde formanden meddelt ligningsdirektoratet, at det af de af forsvarsministeriet udsendte direktiver for modsvarelse af allerede udbetalte tillæg i 1961 i forbindelse med den gennemførte garnisonering for flyvevåbnets personel fremgik, at udbetalt udkommandotillæg for tiden 1. april 1961 til 31.

marts 1962 skulle kompensere ikke udbetalte time- og dagpenge, godtgørelse for dobbelt husførelse samt udgifter i forbindelse med flytning — alle disse godtgørelser er som bekendt ikke skattepligtige —.

Statens ligningsdirektorat ønskede i den anledning på det i begyndelsen af maj afholdte møde en erklæring om, at udkommandotillægget skulle konverteres i de forannævnte godtgørelser. Denne erklæring er blevet afgivet af forsvarsministeriet og aftrykkes andet steds i bladet. På et i slutningen af maj afholdt møde og under henvisning til den afsagte landsskat-teretskendelse udbad ligningsdirektoratet sig en opgørelse over, hvor mange af flyvevåbnets personel der var blevet »forflyttet« og hvor hyppigt inden for de sidste fem år, hvorefter man ville tage endelig stilling til sagen.

I forbindelse med ligningsdirektoratets krav om, at hele tillægget skulle beskattes, og at skattelempelse kun kunne ydes i den udstrækning den enkelte skatteyder kunne dokumentere særligt afholdte udgifter, havde formanden endvidere fremholdt det helt urimelige i, at sådanne udgifter skulle dokumenteres i sin fulde udstrækning, da intet af det personel, der nu blev berørt af de nye regler på forhånd kunne have vidst derom og som følge heraf heller ikke i lighed med de 10—12 foregående år — havde tænkt på at føre regnskab over sådanne fradragsberettigede udgifter.

Når de sidst afkrævede oplysninger, der vil blive udarbejdet i flyvekommandoen, foreligger, forventer organisationen at blive indkaldt til nyt og forhåbentlig afsluttende møde.

Også delvis fritagelse for skat af det ny militærtillæg, der jo for alle militære tjenestemænd og ligestillede bl. a. skal kompensere timepenge, der ellers tilkommer alle øvrige tjenestemænd, blev drøftet, men herom er intet aftalt.

Det er imidlertid OFO's formål i denne sag at opnå en rimelig eengangsordning for derved at undgå de ellers nødvendige bilag til dokumentation af afholdte udgifter i forbindelse med tjenesterejser, der ikke udløser dagpenge.

Udfyldelse af den gældende normering (ledige numre)

Som følge af de talrige forfremmelser, der umiddelbart efter normeringslovens vedtagelse, fandt sted inden for specialofficersgruppen, har OFO fået talrige henvendelser fra sine medlemmer om, hvorfor de igennem mere end et år ledige numre af OB, OL og KN (nu major) graderne ikke kunne besættes.

Organisationen har henvendt sig vedrørende spørgsmålet i FLK uden at opnå andet resultat end, at indstilling skulle blive foretaget snarest muligt.

Bestyrelsen deler medlemmernes utilfredshed i denne sag og vil, såfremt en snarlig og tilfredsstillende løsning ikke træffes, henvende sig i forsvarsministeriet, idet man ikke ser nogen grund til, at ikke en del af mange ledige numre i alle grader kan besættes.

Infanterisagen

Denne langvarige sag synes nu at være nær sin afslutning. FLK har umiddelbart inden påske svaret forsvarsministeriet, der forventes at ville give endeligt svar i løbet af kort tid gående ud på, at den i november 1961 af FLK foreslåede indrangering finder sted og med den konsekvens, at infanteriofficeren fremover vil kunne anvendes i stillinger, der ikke kræver pilot uddannelse. Samtidig vil der blive givet de infanteriofficerer af KN og FL-grad, som måtte ønske det lejlighed til at søge over til hæren eller korpse. Der henvises til artiklen andetsteds i bladet.

En ændring af indrangeringen af infanteriofficerer fra Major og nedefter må dog påregnes at blive foretaget i forbindelse med indrangeringen af de officerer, der fra Hærens Luftværnsartilleri søger over til Flyvevåbnet.

Time- og dagpenge til kadetter på FLOS

De nu afgåede kadetter på FLOS har overfor OFO anket over, at de under deres udstationering, der finder sted to gange om måneden ikke har kunnet få udbetalt time- og dagpenge, idet en henvendelse herom er blevet afvist af Skolen under henvisning til, at de oppebar udkommandotillæg.

Samtidig anføres, at skolen har ændret sit standpunkt for deres vedkommende fra dec. 1961 — en måned senere end den klasse, der begyndte nov. 1961. De mener primært at have haft ret til time- og dagpenge hele tiden og sekundært, at det ikke kan være rimeligt, at ændringen først indføres for deres vedkommende en måned senere end det yngre holds kadetter.

Bestyrelsen anser det for givet, at kadetterne, der alle er flyverløjtnanter, må have været berettiget til at oppebære time- og dagpenge under deres udrykninger, både i h. t. tjenestemandsløven og i h. t. de af FLK administrativt foretagne indskrænkninger af denne.

Sagen vil blive forelagt ministeriet.

Bestillingstillæg til officerer i 26. lkl og højere

OFO har været indkaldt til forhandling i FLK i forbindelse med indstilling til FMN om tildeling af bestillingstillæg til tjenestemænd i 26. og højere lkl.

Udnævnelse af IL til KL (nu KN)

Fra et medlem er OFO anmodet om at ville medvirke til, at IL udnævnes til KL (KN) samtidig med, at FL I af samme klasse på Hærens Officersskole udnævnes.

OFO har skrevet til FMN og heri bl. a. pegt på den forestående overgang til værnsvise intendanturer, hvoraf vil følge, at tjenstgørende intendanturofficerer i flyvevåbnet fremtidig vil være i nummer der og ikke som nu i Forsvarets Intendanturkorps, der nedlægges, og i den anledning indstillet, at FMN lod intendanturløjtnanter i flyvevåbnet avancere til

KL (KN) samtidig med FL I af samme afgangsklasse (Hærens officersskole).

Fra ministeriet har OFO fået afslag under henvisning til, at overgangen til værnsvise intendanturer først skulle gennemføres. Det kan i den forbindelse oplyses, at intendanturløjtninger af Hæren af samme klasse heller ikke er udnævnt endnu.

Bladet

Som det vil være kendt fra repræsentantskabsmødet og det forrige nummer af Flyvevåbnet er OL H. G. P. Jensen fratrådt og MAJ E. W. Jørgensen tiltrådt som ansvarshavende redaktør. Samtidig har bestyrelsen efter derom modtagne forslag fra afdelingerne nedsat et bladudvalg til at bistå redaktøren, og OFO's kasserer KN F. Lind har påtaget sig at føre bladets regnskab. Det nedsatte udvalg udgør sammen med redaktøren bladets redaktion, hvorfor henvendelser om optagelse af indlæg i bladet kan rettes til de respektive udvalgsmedlemmer, hvis navne er optaget i bladets nr. 2.

NYE SAGER

Oprettelse af ferie- og rekreationsfond i anledning af Dansk Militærflyvnings 50-års jubilæum.

På repræsentantskabsmødet blev det foreslået at yde et større beløb til en gave til Flyvevåbnet i anledning af ovennævnte jubilæum.

En kreds af befalingsmænd repræsenterende Organisationen af Flyvevåbnets Officerer (OFO), Organisationen for Specialgruppen i Flyvevåbnet (OSF), Foreningen af Flyveofficerer til frivillig, fuld vedvarende tjeneste i

Flyvevåbnet (FOFF), Foreningen af Oversergerter og Underofficerer (FOU), havde i den anledning med deres bestyrelses bemyndigelse rettet en henvendelse til Chefen for Flyvevåbnet, Generalløjtnant K. Ramberg, hvori man anmoder generalen om at godkende indstiftelsen af et »Ferie- og Rekreationsfond for Flyvevåbnets faste personel« og om at overtage formandsskabet for dette fond, der af de nævnte organisationer og foreninger ønskes givet til Flyvevåbnet i anledning af 50-års jubilæet.

Fondets grundkapital skal skaffes ved et tilskud fra hver organisation og forening svarende til 10 kroner pr. medlem og øges med et årligt tilskud fra de samme organisationer og foreninger svarende til 5 kr. pr. medlem.

Udkast til skrivelse til Chefen for Flyvevåbnet fremlagdes og godkendtes (skrivelsen aftrykt andetsteds i bladet).

OFO's love

Det vedtoges at genoptrykke OFO's love med de på repræsentantskabsmødet vedtagne ændringer.

Nedsættelse af indrangeringskommission

OFO har modtaget meddelelse fra FMN om, at der i anledning af overførelse af Nike personel vil blive nedsat en indrangeringskommission. Kommissionen vil blive sammensat af en civil formand og en repræsentant fra hver af værnskommandoerne. Kommissionens arbejde skal være afsluttet senest 1. maj 1963.

Indrangeringen vil omfatte alt personel af kaptajns (nu Major) — og lavere grader men ikke stabsofficerspersonel.

LANDET RUNDT

Med et pænt besøg afsluttedes lige efter pinse den Internationale Flyvemesse i Skovlunde. Messen — den første i Skandinavien — har været i 11 dage, og der deltog en snes store firmaer, der var så tilfredse med messens forløb, at arrangørerne fra Sportsflyveklubben i København allerede nu har besluttet at afholde den næste internationale Flyvemesse på Skovlunde Flyveplads i 1964.

Under de 11 dage på Flyvemessen meldte der sig adskillige interesserede købere fra hele Skandinavien, og der er blevet solgt adskillige maskiner på messen. Der har været flere udenlandske gæster.

Under messen har der været usædvanlig livlig flyvning på pladsen i Skovlunde. Man regner med, at der hver dag har været foretaget 500 starter og landinger på pladsen, og i alt har der været mere end 2000 rundflyvninger.

Blandt udstillerne på Messen var også Flyvevåbnet repræsenteret, idet Træningskomman-

doens nye udstilling, der viser flyverkonstablen i arbejde, for første gang vistes offentligt. Det er en meget interessant og oplysende udstilling, som de to arrangører, Major A. H. Dolleris og Kaptajn Mogensen har megen ære af.

Udstillingen, der også fremvistes under dyrskuet på Bellahøj, vil i de kommende måneder blive sendt ud over hele landet.

Rekordmåned i Sdr. Strømfjord.

I lufthavnen i Sdr. Strømfjord har juni været en overordentlig travl måned med et gennemsnit af over ti starter og landinger pr. dag. For måneden skriver SAS sig for 58 af disse, men da SAS-flyene, der beflyver Sdr. Strømfjord, som regel er DC8'ere, der kan rumme 130 passagerer, skriver SAS sig for størsteparten af de næsten 10.000 passagerer, eller over 300 om dagen, der passerede den grønlandske lufthavn i løbet af juni.

FLYVEVÅBNET

8. ÅRGANG

Nr. 4

1962

Jetgiganterne betyder større komfort, større rejseha-
stighed, bedre service. I alle store lufthavne verden
over betjener Air BP luftfarten med kvalitetsprodukter -

- en verdensindustri i Deres tjeneste!

Flyvevåbnet

NR. 4

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Skyd ikke på pianisten
- Warschawa-pagtområdets
potentiel og strategiske betydning
- Spar tid — spar penge,
men brug fornuften
- De nye ydelsesreglers problemer
- Et læserbrev
- »Ødetillægget«
- Verden rundt

De synspunkter, der fremsættes i tidsskrifter, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionen — end-sige organisationens — anskuelser og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:
Major E. Willemoes Jørgensen
Jonstruplejren, Ballerup
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06
(S. Valbjørn)

SKYD IKKE PÅ PIANISTEN

Statens Ligningsdirektorat har talt — og resolveret.

Og hvad har man så resolveret?

Stik imod al sund fornuft og derfor imod al forventning: at et begrænset antal af landets skatteydere skal betale skat af penge, som det samme ligningsdirektorat selv har bestemt, ikke er skattepligtige.

Forhistorien er de fleste af bladets læsere vel bekendt, men lad os alligevel resumere:

Ifølge en af ligningsdirektoratet i efteråret 1961 — eller var det vinteren 1962? udsendt meddelelse til de kommunale ligningsmyndigheder skulle Flyvevåbnets personel i finansåret 1962-63 beskattes af det i året 1961 udbetalte udkommandotillæg.

Nu ved vi jo alle, at alle indtægter er skattepligtige og derfor naturligvis også den indtægt, som er benævnt udkommandotillæg.

Men vi ved jo også allesammen, at der findes nogle indkomster, som i henhold til ligningsdirektoratets egne meddelelser, der jo for en skatteyder har lovs karakter, ikke er skattepligtige, nemlig indkomster, der normalt modsvares af lige så store og ikke helt sjældent større udgifter.

Tjenestemænd har eksempelvis time- og dagpenge, repræsentanter og forretningsfolk deres diæter. Desuden findes der indenfor de forskellige erhvervsgrupper enkelte ydelser, som er fritaget for beskatning, enten ved at de ikke skal opgives, eller også ved at man påfører dem som indtægt og fratrækker det samme beløb som udgift, f. eks. uniformstilskud.

Igennem to eller tre generationer er der til forswarets personel udbetalt udkommandotillæg, når sådant personel blev udkommanderet,

dvs. for kortere eller længere tid har måttet forlade deres normale tjenestesteder eller arbejdspladser, om man vil, og dermed samtidig hjem, kone og børn. Indtil for få år siden androg denne ydelse $\frac{1}{4}$ af den pågældende tjenestemand's grundløn — det blev som bekendt ikke til store penge.

Denne ydelse modtog tjenestemændene som en godtgørelse for sådanne udgifter, der uundgåeligt følger med at leve hjemmefra — og så var det vist også tænkt som en kompensation for ulemper ved fraværet fra hjemmet. Beløbene udbetaltes før krigen normalt kun i forbindelse med større manøvrer, og når man blev udlagt i lejr, og gik derfor under navnet »lejrtillæg«.

Ingen har nogensinde været i tvivl om, at udkommandotillægget slet ikke kompeniserede for de ulemper, der var forbundet med at arbejde udenfor det normale arbejdssted og langt væk fra hjemmet. »Ingen« omfatter for en gangs skyld såvel tjenestemændene som staten — in casu finansministeriet og forsvarsministeriet. For at råde bod på en målsæ mindre god samvittighed blev det da også engang under 1. verdenskrig henstillet til samtlige kommuner ikke at beskatte udkommandotillæg, der altså hermed skattemæssigt blev betragtet som en slags dagpenge eller diæter, om man vil.

Med dette lod alle til at være tilfredse. De få kroner, det før krigen kunne blive til for den enkelte tjenestemand, skulle kommunerne og staten nu heller ikke blive fede af.

For nogle år siden ændredes udkommandotillægget til at blive en dagpengeydelse, hvis størrelse gradueredes efter lønningsklasse. Dette beløbs størrelse var naturligvis også fastsat under hensyn til, at tillægget var skattefrit, hvilket da også fremgår af Kundgørelse for Forsvaret B. 17 — 1953, hvori det meddeles forsvarrets regnskabspligtige myndigheder, at udkommandotillæg ikke skal medregnes til de skattepligtige beløb i forbindelse med den årlige opgørelse af løn til de kommunale ligningsmyndigheder.

For ligesom yderligere at understrege, at det er finansministeriet, der står bagved, fortsættes dette ikke-citerede afsnit med:

»Endvidere har finansministeriet fastsat, at nedennævnte ydelser *ikke* skal medregnes til vedkommende skatteydere's skattepligtige indkomst:«

og så følger en opremsning af ydelser, der ikke kommer denne sag ved.

Umiddelbart før den af ligningsdirektoratet udsendte meddelelse om, at udkommandotillæg for 1961 skulle medtages som skattepligtig indtægt, var der efter henvend et års udvalgsbehandling blevet udfærdiget en betænkning om særlige ydelser for militære tjenestemænd.

I betænkningen foreslås bl. a., at samtlige Flyvevåbnets tjenestesteder med tilbagevirkende kraft fra 1. april 1961 skal betragtes som »garnisoner«, hvorved retten til at oppebære udkommandotillæg ophører fra samme dato.

De i betænkningen fremsatte forslag til ændringer af lønningsloven blev vedtaget i folketinget den 30. marts 1962.

Af lovens § 2 fremgår det, at de i loven indeholdte bestemmelser kan bringes i anvendelse med virkning fra 1. april 1961 efter derom af finansministeren fastsatte regler.

I henhold til Kundgørelse for Forsvaret A. 50 — 1962 af 14. april 1962 har finansministeriet herefter bl. a. fastsat følgende vedrørende ydelser uden for den faste lønning i overgangsperioden — altså fra 1. april 1961 indtil lovens forskellige bestemmelser kan føres ud i livet:

»Udbetalt udkommandotillæg i overgangsperioden anses — forudsat at udkommandotillægget er ydet som udstationeringsgodtgørelse — for det personel, som har foretaget flytning til det sted, der i overensstemmelse med Kundgørelse for Forsvaret B. 10 — 1962 anvises som fast tjenestested, som ækvivalerende flyttegodtgørelse, herunder godtgørelse for dobbelt husførelse, time- og dagpenge, m. v. og udkommandogodtgørelse, idet der dog i

tilfælde, hvor det udbetalte udkommandotillæg efter flytningstidspunktet er mindre end flyttegodtgørelse, beregnet efter de for de pågældende gældende regler, ydes differencen. (Ved denne beregning skal der ikke tages hensyn til udbetalt kostgodtgørelse/kosttillæg). Til personel, der endnu ikke har foretaget flytning af husstanden, anses udbetalt udkommandotillæg som ækvivalerende godtgørelse for dobbelt husførelse.

Fælles for de forannævnte tillæg er, at de alle hører ind under de indkomster, der af Statens Ligningsdirektorat er godkendt som ikke-skattepligtige — selvfølgelig.

Forholdet er altså det, at det i tiden 1. april til 31. december 1961 udbetalte udkommandotillæg ved lovens vedtagelse er konverteret til tillæg, der ikke skal indkomstbeskattes.

Ikke destomindre hævder de lokale ligningsmyndigheder, at der af Statens Ligningsdirektorat er udsendt et cirkulære, hvori man beordres til også at beskatte det til andre ydelser konverterede udkommandotillæg for månederne april—december 1961, dog med et udokumenteret fradrag på 1/3 for linieofficerernes vedkommende, medens specialofficerer og befalingsmænd og andre med tilsvarende arbejdsområder skal dokumentere fradragsberettigede udgifter — herunder transport.

Det synes her, som om ligningsdirektøren mener at have fældet en salomonisk dom. Vi beklager ikke at kunne dele denne opfattelse, idet det er vor opfattelse, at den glorie, som en viis afgørelse nu og da kan berettige en til, i dette tilfælde er blevet anbragt lidt for tidligt og placeret, så udsynet er blevet sløret.

Og det er skam ikke, fordi andre ikke har søgt at løfte sløret, så udsynet kunne blive frit.

OFOs formand har i de forhandlinger, der er gået forud for det sidste cirkulæres udsendelse, gjort Statens Ligningsdirektorat bekendt med:

1. At det vil være umuligt for de omhandlede skatteborgere at fremskaffe dokumenta-

tion for alle udgifter, der er fradragsberettigede, da personellet naturligvis ikke har ført regnskab over sådanne udgifter, idet udkommandotillægget jo hidtil ikke har været skattepligtigt, og man slet ikke var forberedt på, at det ville blive det.

2. At det nu skattepligtige udkommandotillæg ikke har været udbetalt siden 1. april 1961, idet det dertil svarende beløb er konverteret med tillæg, som ikke skal medtages som indtægt.

3. At den enkelte tjenestemand må kunne kræve, at der som minimum godkendes fradrag for flytning(er) foretaget for egen regning i løbet af de sidste 3—4 år, idet udgifterne hertil ikke kan »tjenes« ind på et års udbetaling af udkommandotillæg, især ikke hvis det gøres skattepligtigt.

Alle argumenter synes imidlertid at være fejlet til side.

At de kommunale ligningsmyndigheder nu må rette sig efter det af Statens Ligningsdirektorat udsendte cirkulære, kan der naturligvis ikke være tvivl om — og at vi som lovydige skatteborgere må gøre det samme, er lige så sikkert.

Men skatteborgerne er jo ikke aldeles retsløse. Dels har vi gennem vor organisation mulighed for og midler til at søge domstolenes bistand, og dels har hvert enkelt medlem skatteråd og landsskatteret at gå til.

Hos de lokale ligningsmyndigheder har man i øvrigt flere steder vist betydelig mere forståelse, end organisationen har mødt hos Statens Ligningsdirektorat, og har for at spare kommunerne for unødvendigt arbejde og deraf følgende udgifter udskudt den endelige ligning til forhandlingerne med ligningsdirektoratet var afsluttet.

Når disse ligningsmyndigheder nu afkræver de oplysninger, de har brug for til at gennemføre de af ligningsdirektoratet udgivne bestemmelser, skal de heller ikke bebrejdes.

Det ville være at skyde på pianisten.

AKTIESELSKABET

ACCUMULATOR-FABRIKEN

KGS. LYNGBY . TLF. 87 16 45

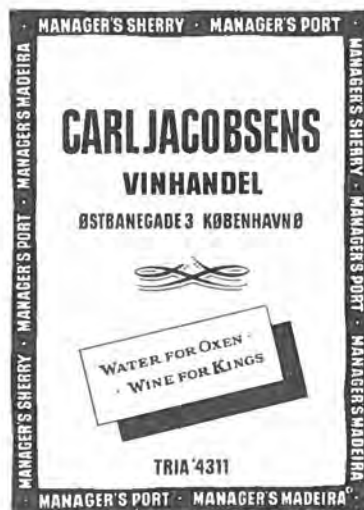
Accumulatorer til alle formål

FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op
Tal med os om en
»Spar-i-skat-konto«

Warschawa-pagtområdets potentiell og strategiske betydning

(MILITÆRT, ØKONOMISK OG POLITISK)

»Flyvevåbnet« offentliggør i dette og de følgende numre en af major St. Brynel i tiden JUN 60—MAR 61 udarbejdet og i JUN—JUL d. å. ajourført afhandling vedrørende Warschawa-pagtområdet. Den består af to hoveddele: den første omhandlende potentiel (befolkning, kapital, natur og kultur) og indeholdende fakta og kendsgerninger i tørre tal, som imidlertid er en delvis nødvendighed for forståelsen af den sidste halvdel, som består af en analyse af Warschawa-pagtområdets strategiske betydning (militært, økonomisk og politisk).

I. HVAD ER WARSCHAWA-PAGTEN?

a. Den 15. maj 1955 udsendtes gennem TASS flg. communiqué:

»Fra 11.—14. maj 1955 har der i Warschawa fundet en konference sted med deltagelse af Albanien, Bulgarien, Czechoslovakiet, Polen, Rumænien, Ungarn, USSR og Den tyske Demokratiske Republik. Konferencen har beskæftiget sig med Vesttysklands remilitarisering og indtræden i NATO. Deltagerne har derfor besluttet at træffe fornødne forholdsregler for at garantere deres sikkerhed og for at opretholde freden i Europa. Til dette formål har deltagerlandene afsluttet en traktat om venskab, samarbejde og gensidig bistand. På konferencen blev der endvidere truffet beslutning om oprettelse af en fælles kommando for deltagerlandenes væbnede styrker. Konferencen forløb i en atmosfære af enstemmighed, som gav udtryk for det hjertelige venskab og samarbejde, der er mellem brødrefolkene i frihedens, demokratiets og socialismens lejr.«

b. Warschawapagten oprettelse var en koordinering og udvidelse af de allerede eksisterende to-magtpagter mellem hver enkelt af de mindre deltagerlande og Sovjet fra tiden under og umiddelbart efter 2. verdenskrig.

Den officielle grund til oprettelsen var — som anført — Vesttysklands optagelse i NATO. Sovjets ønske om at legalisere dets væbnede styrkers tilstedeværelse i de østeuropæiske lande må dog anses for en nok så væsentlig årsag.

c. Forud for den militært prægede Warschawapagt var der i 1949 af de samme stater oprettet et råd, KOMEKON, for gensidig økonomisk og erhvervsmæssig hjælp samt for samordning af produktion, gensidig levering (råstoffer m. m.), transport og transit, det vil faktisk sige et fælles handels- og produktionsmarked.

Med Warschawapagten blev Sovjet og de østeuropæiske stater sluttet så nært sammen som det er muligt at sammenslutte »frie og uafhængige« stater.

d. Warschawapagt traktaten består af:

Indledning, hvori fastslås, at pagten er i overensstemmelse med FNs charta, og

11 artikler, som — i sammentrængt form — lyder således:

1. Deltagerlandene vil afholde sig fra trusler om magtanvendelse. Stridsspørgsmål løses ved fredelige midler.
2. Medlemsstaterne vil deltage i fredeligt samarbejde i verden for at sikre freden og arbejde for afrustning og forbud mod A-, B- og andre masseødelæggelsesvåben.

3. I alle internationale spørgsmål vil Warschawapagten lade sig lede af ønsket om befæstelse af verdensfreden.

4. Ved væbnet overfald (i Europa) på et eller flere af deltagerlandene, vil — i overensstemmelse med FN-pagtens artikel 51 — deltagerstaterne yde bistand med alle midler, indbefattet militær magt. Deltagerlandene vil søge forholdsregler truffet til genoprettelse og opretholdelse af freden, og de vil give sikkerhedsrådet meddelelse om de foranstaltninger, der træffes. Forholdsreglerne vil blive indstillet, så snart sikkerhedsrådet har truffet nødvendige forholdsregler.

5. Deltagerlandene vil oprette en enhedskommando og enhedsstyrker til at forstærke forsvaret af deres grænser og territorier.

6. Deltagerstaterne vil oprette en politisk rådgivende komité bestående af medlemmer fra hver regering. Andre organisationer vil kunne oprettes.

7. Medlemslandene må ikke indtræde i koalitioner, som er i strid med Warschawapagten.

8. Warschawapagt-staterne vil handle i overensstemmelse med agtelse for de enkelte, uafhængige stater.

9. Andre stater kan indtræde for at værne freden.

10. Ratificeringsbestemmelser.

11. Warschawa-pagten har en gyldighedstid på 20 år. Såfremt pagten ikke opsiges, forlænges den automatisk i 10 år. Pagten mister sin gyldighed ved skabelsen af et sikkerhedssystem for hele Europa.

e. I meddelelsen om oprettelse af en enhedskommando hedder det:

»I overensstemmelse med pagten om venskab, samarbejde og gensidig bistand mellem deltagerlandene, besluttet at danne en forenet kommando for de væbnede styrker (jvfr. artikel 5).

Almindelige beslutninger træffes af den politiske komité (jvfr. artikel 6).

Under den øverstkommanderende oprettes en generalstab med permanente repræsentanter fra de enkelte deltagerlande og med sæde i Moskva. Placering af stridskræfterne vil blive afgjort i overensstemmelse med det samlede forsvars krav efter aftale mellem staterne.«

Som øverstkommanderende indsattes den berømte sovjetiske marskal Ivan Koniev. I juli 1960 afløstes han af marskal Andrei Antonovitsj Gretsjko, som slog 17.-juni-opstanden (1953) i Berlin ned med hård hånd. Han

Oversigt (nr. 1) over de enkelte Warschawapagt-landes areal og befolkning (1957).
(Danmark er anført til sammenligning).

Land	Forkortelse	Areal (km ²)	Befolkning (i 1000)	Pr. km ²	Årlig befolknings-tilvækst
Albanien	ALB	28.748	1.460	51	2,9 pct.
Bulgarien	BUL	111.493	7.670	69	0,9 pct.
Czechoslovakiet	CEK	127.859	13.350	104	1,0 pct.
Ty. Demokr. Republik	DDR	107.834	17.520	155	÷1,0 pct.
Polen	POL	311.730	28.300	91	1,9 pct.
Rumænien	RUM	237.500	17.830	75	1,4 pct.
Sovjet	SOV	22.403.000	212.000	9	1,5 pct.
Ungarn	UNG	93.030	9.820	106	0,6 pct.
Danmark	DAN	43.042	4.500	105	0,7 pct.

har tidligere været chef for Sovjets landstyrker og omskiftningen skyldes måske dels, at Kruštjov ønsker en af sine pålidelige venner på denne østeuropæiske nøglepost og dels overgangen til nye våben og ny taktik.

(Den tyske demokratiske Republik (DDR) blev først optaget i januar 1956, idet republikken først da oprettede et egentligt forsvar til erstatning af det tidligere »politi«.)

f. Kina havde sendt en repræsentant til konferencen og endda selve forsvarsministeren. Denne lovede ved afslutningen Warschawapagten Kinas fulde støtte, idet »freden og sikkerheden i Asien ikke kan skilles fra freden i Europa, og Kinas interesser kan ikke skilles fra de fredselskende folks i Europa.« Hertil kommer den eksisterende pagt mellem Sovjet og Kina om gensidig hjælp ved angreb.

II. POTENTIEL

A. Et lands eller et områdes potentiel angiver dets udviklingsmuligheder og dermed dets kommende eller fortsatte betydning, økonomisk, politisk og militært, idet økonomi og produktionsevne er grundlaget for økonomisk politik og evne til at føre krig og dermed et instrument for magt.

Warschawapagt-landene udgør et hele, ledet af KOMEKON og ENHKDO og med en ærgerrig stormagt som den drivende kraft. Hertil kommer, at Østens kommunistlande, især Kina, til en vis grad er knyttet til Warschawapagt-blokken gennem traktater og observatører og mellem disse kommunistiske lande finder samarbejde allerede sted, således at en nærmere sammenslutning i een stor blok

må anses for en fremtidig mulighed, men om denne muligheds sandsynlighed er det vanskeligt at spå.

Udviklingsmuligheder er afhængig af mange forskellige faktorer, af hvilke de væsentligste — og tilstrækkelige til at give et skøn — er følgende:

Befolkning, der er bestemmende for numerisk størrelse af forsvars- og *arbejdsstyrke*, som sammen med

Kapital er de to store direkte produktions- og vækstfaktorer: gennem arbejde forbruges en vis kapital og dette resulterer i en vis produktion. Men disse to faktorer er igen afhængig af to indirekte faktorer:

Natur, som repræsenterer de naturlige kilder: jordbund, klima, råstoffer, forbindelsesmuligheder osv. samt

Kultur omfattende uddannelse, teknisk stand samt levemåde, adfærd m. m.

Disse 4 hovedfaktorer er gensidige nødvendige:

For at opdyrke land eller udvinde råstoffer er arbejdsstyrke og kapital samt et vist minimum af kultur nødvendig og resultatet er ligefrem proportionalt med faktorenes værd.

For at få et skøn over Warschawapagten potentiel vil ovennævnte faktorer blive søgt belyst i det følgende, idet den aktuelle stilling tages som udgangspunkt og andre landes aktuelle situation og potentiel vil blive anført til sammenligning.

B. BEFOLKNING

I Warschawapagt-området lever i dag en befolkning på ca. 312 millioner og den sandynlige forøgelse ser således ud:

(Oversigt nr. 2):

	1955	1970	1980	Årlig forøgelse (pct.)	
				55-70	70-80
Sovjet	197 mill.	247 mill.	286 mill.	1,5	1,5
Østeuropa	112 mill.	132 mill.	143 mill.	1,1	0,8
Nordamerika	182 mill.	238 mill.	280 mill.	1,8	1,6
Vesteuropa	297 mill.	320 mill.	343 mill.	0,5	0,7

I dette skema såvel som efterfølgende er Jugoslavien inkluderet i alle tal for Østeuropa.

Af skemaet ses, at Vesteuropa og Nordamerika ikke alene fortsat vil være større end Warschawapagt-landene — rent befolkningsmæssigt — men også at dette forspring vil forøges, således at disse områder — numerisk set — vil kunne præstere større arbejdsmasser og større væbnede styrker end Warschawapagt-landene (10 pct. af befolkningen anslås normalt at kunne mobiliseres).

Analyseres befolkningens fordeling på de forskellige aldersklasser vil det fremgå, at aldersgrupperne fra 0—15 år og fra 15—64 år viser nedadgående tendens for Sovjet og tildels også for Østeuropa. Aldersgruppen fra 10—15 år viste sig i 1959 at være væsentlig mindre end før krigen (ca. 40 pct., formentlig forårsaget af tabene i 2. Verdenskrig).

Følgende tal illustrerer nedgangen i Sovjet:

årgangsgennemsnit 10—19 år = 3.670.000,
årgangsgennemsnit 10—15 år = 2.860.000,
(altså ca. 800.000 færre).

Dette vil medføre en vis *mangel på arbejdskraft* i de kommende år, en mangel, som er søgt og søges imødegået ved automatisering og hjemsendelse fra og formindsket indkaldelse til de væbnede styrker (Sovjet: ca. 2 mill., øvrige: ca. 300.000, efter russ. kilder), ligesom der i takt med landbrugets automatisering vil kunne trækkes et antal arbejdere herfra til industrien.

Ovennævnte analyse af befolkningsfordelingen vil endvidere vise, at i Sovjet er 80 pct. af den arbejdsduelige del af befolkningen (15—64 år) indsat i arbejdet (mod USAs 58 pct.)

og denne arbejdsduelige del er procentvis faldende i forhold til den del, der skal underholdes (over 65 år), et uheldigt forhold — set med samfundsøkonomiske øjne.

Anvendelse af *kvindelig arbejdskraft* finder sted i stort omfang — i de forskellige faggrupper fra 9 til 60 pct. — hvilket dels forøger antallet af arbejdere og dels muliggør en videreførelse af produktions- og samfundslivet i tilfælde af mobilisering, men vanskeliggør samtidig en større forøgelse af arbejdsstyrken.

I Sovjet eksisterede der ved krigsudbruddet et kvindeoverskud på ca. 7 millioner og tabene i 2. Verdenskrig på ca. 18 millioner (hovedsagelig mænd) har forøget dette forhold, således at den angivne forholdsvis store kvindeanvendelse (gennemsnitlig ca. 55 pct. mod USA: ca. 33 pct.) tildels er sket ud fra nødvendighed. Som følge af den forventede mangel på arbejdskraft må og kan en mindre stigning i anvendelse af kvindelig arbejdskraft forventes.

Tidligere var hovedparten af befolkningen i Warschawapagt-området beskæftiget ved landbruget, men for at gennemføre industriudviklingen, har der i hele Warschawapagt-området fundet en forskydning af arbejdskraft fra landbruget sted — fra 15—74 pct. beskæftigede udenfor landbruget i 1950 til 28—80 pct. i 1955 (i Danmark 81 pct.), en forskydning, som vil kunne fortsætte i delvis trit med tildeling og forbedring af tekniske hjælpemidler ved landbrugsarbejdet.

Industrialiseringsgraden er meget forskellig, men tendensen er klar: større og større pct. af befolkningen beskæftiges udenfor landbruget, en nødvendig udvikling, såfremt de af landene fastsatte mål skal nås, idet en stor industrialiseringsgrad muliggør større produktion både i industri og landbrug pr. mand ved hjælp af tekniske hjælpemidler.

Den i oversigt nr. 2 anførte befolkning og befolkningsforøgelse vil kunne yde flg. *antal arbejdstimer* under de anførte forudsætninger:

JENS JENSENS EFTF.

VINHANDEL

Grundlagt 1813

ST. SGT. HANSGADE 1 . VIBORG

(Oversigt nr. 3):

Område	Ugentlige arb. tim.		Årlige arb. uger		Rådigt timetal pr. år	
	1955	1980	1955	1980	1955	1980
Sovjet	48	40	49	47	232,2	223,7—271,5
Østeuropa	49	45	50	48	136,9	139,1—171,5
Nordamerika	41	35	47	45	143,2	156,3—182,5
Vesteuropa	47	40	49	47	304,6	245,9—290,1

Af oversigt 2 og 3 ses, at medens befolkningsforøgelsen udgør ca. 35 pct. og 23 pct., i Sovjet og Østeuropa medfører arbejdstidsforøgelsen i samme periode kun en forøgelse på ca. 15 pct. og 10 pct. Selvom 75 pct. af den planlagte produktionsforøgelse forventes at ville finde sted gennem større arbejdsproduktivitet, synes de lovede arbejdstidsforkortelser vel dristige. De er måske også mere propaganda end realiteter og vil let kunne ændres, hvorved det rådige timetal vil stige ganske betydeligt.

Forøgelse af et lands befolkning vil kun være en forøgelse af et lands/områdes styrke, såfremt den ledsages af en forøget produktion per capita, idet den så medfører øget forbrug, investering, arbejdsstyrke, forsvarsstyrke, kapital, udlån m. m.

Set fra et militært synspunkt har en stor befolkning altid været ønskelig for derfra at kunne rekruttere de fornødne *mandskabsstyrker*. Fremover vil dette forhold vel nok langsomt ændre sig hen imod forholdsvis mindre mandskabsstyrker og mere teknik, men set med nutidens øjne, vil Warschawapagt-områdets muligheder for at kunne mobilisere i konventionel forstand forholdsmæssigt formindskes i sammenligning med Vesteuropa og Nordamerika.

Om de væbnede styrker indenfor Warschawapagten skal nævnes, at de hovedsagelig er ens organiserede, anvender standardiserede våben og materiel (alt fremstillet efter 2. Verdenskrig), anvender samme reglementer (russiske), næsten alle officerer behersker russisk og de højere stabe består af officerer fra de forskellige medlemslande, feltsamarbejdet fun-

gerer ganske godt samt, at soldaterne stort set betragtes som pålidelige (oplysninger stammer fra neutrale kilder). De aktuelle militære styrker anslås at omfatte ca. 250 DIV, som på en måned vil kunne øges til 450 DIV, 20—25.000 KVG, ca. 23.000 fly og ca. 3000 krigsskibe af forskellig slags, heraf ca. 460 U-både, 250 oceangående og 15 raketbærende.

Til sammenligning skal oplyses, at NATO idag har ca. 45 DIV i Vesteuropa og Lilleasien, ialt 6—7000 fly og ca. 3000 krigsskibe af forskellig slags, hovedsagelig tungere og mere slagkraftige end Warschawapagtens. En mere detaljeret oversigt er anført i det følgende. Her skal endvidere nævnes det veludviklede 4. værn — raketvåbnet, som anslås til at bestå af ca. 200.000 mand, ca. 100 raketbaser og et betydeligt antal interkontinentale og mellem-distanceraketter, ligesom Sovjet vides i besiddelse af et meget stort antal A-våben af alle størrelser.

Det militære samarbejde og det nye værn samt A-våben vil utvivlsomt videreudvikles og yderligere effektueres i den kommende tid.

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab
Aalborg

**VANADIUM-EXTRA
VÆRKTØJ**

er det *rigtige* værktøj til vedligeholdelse og
reparation af moderne flyvemaskiner

Tage Schouboe

er *stedet*, hvor det findes på lager!

Aflæg os et besøg
og bese vort udvidede BELZER-lager —
eller rekvirer vort BELZER-værktøjskatalog

KØBENHAVN

AARHUS

O. F. ASP A/S
FARVE- & LAKFABRIK

De enkelte Warschawapagt-landes væbnede, konventionelle styrker.

Oversigt (nr. 4)

Land 1956-60	Personel	INFDIV	MÆKDIV	PNDIV	Spc DIV
ALB	56.000	4	—	—	—
BUL	255.000	7	1	2	—
CEK	200.000	?	10	4	1
DDR	110.000	5	2	3	—
POL	200.000	8	5	2	—
RUM	310.000	9	2	2	3
SOV	2.700.000	40	70	55	9
UNG	205.000	6	3	3	—
I alt	4.036.000	79	106	69	13

Under INFDIV er medregnet sikkerheds- og grænsepoliti.

Under Spc DIV hører bl. a. luftlandedivisioner.

I alt rådes over 20—25.000 KVG.

Divisioner samles i korps og armeer og indgår i »fronter«, som i krigstid består af: ca. 3 armeer, 1—2 mekaniserede armeer, 1 flyverarme (ca. 1.000 fly), artilleri (ca. 110 afdelinger), 5—6 luftværnsdivisioner, raketenheder samt ingeniør- og faglige enheder, i alt $\frac{1}{2}$ —1 mill. mand. En front placeres fortrinsvis i et betydningsfuldt område.

Til FLV skal knyttes flg. kommentarer:

Der rådes over ca. 1000 FSN, hovedparten

af fly er jet, og Sovjet menes at råde over ca. 1500 strategiske bombere, hovedsagelig baseret i de arktiske egne, herudover findes ca. 5000 taktiske bombere, ca. 13.000 jagere og ca. 2000 transportfly.

Til flåden skal tilføjes, at den råder over eget flyvevåben på ca. 4.000 fly, at U-bådenes antal menes lavt ansat, og at ca. 250 er oceangående, heraf ca. 15 raketbærende. (Hitler havde 57 oceangående U-både ved 2. Verdenskrigs begyndelse).

Flåden er inddelt i og stationeret i 4 områder: Det Arktiske Hav, Østersøen, Sortehavet og Stillehavet. Vægten er tilsyneladende ved at forskyde sig mod de to store have.

Antal fly må forventes formindsket i trit med udvikling af raketter.

(Oversigt nr. 5).

FLYVEVÅBEN			FLÅDE					
Land 1956-60	Personel	Fly	Personel	Minelæg/str.	Kry	Dst	Mtb	UB
ALB	4.000	50	2.000	5	—	—	5	—
BUL	14.000	200	10.000	3	—	2	3	3
CEK	25.000	1.500	—	—	—	—	—	—
DDR	10.000	300	20.000	82	—	1	32	6
POL	30.000	800	15.000	25	—	4	10	4
RUM	20.000	350	12.000	5	—	4	4	3
SOV	700.000	20.000	500.000	1.500	37	230	500	450
UNG	10.000	300	—	—	—	—	—	—
			559.000	1.620	37	241	554	466

C. KAPITAL

1. Efterfølgende skema (nr. 6) viser en neutral vurdering af udviklingen af kapital og totaludbytte i Warschawapagt-området, og til sammenligning er NATO-områdets udvikling angivet (alt i milliarder dollars).

Område	Kapital		Totaludbytte	
	1955	1980	1955	1980
Sovjet	325	ca. 1230	109	ca. 360
Østeuropa	175	ca. 325	51	ca. 115
Nordamerika	1015	ca. 2900	342	ca. 870
Vesteuropa	850	ca. 1750	183	ca. 390

Den rådige kapitalsum bestemmer i store træk indkomstniveauet og den forventede kapitalforøgelse er af vital betydning for den økonomiske vækst.

Det ses, at stigningen foregår procentvis hurtigst i Sovjet, hvorved dette land kan befæste sin førerstilling indenfor Warschawapagten, idet de østeuropæiske lande vil blive mere og mere afhængig af sovjetisk kapital. Endvidere fremgår det, at Warschawapagt-området i 1980 stadig vil være langt bagefter de vestlige lande — navnlig Nordamerika, såfremt de nuværende verdensforhold bibeholdes.

2. Til skemaet skal føjes, at Warschawapagtmyndighedernes opgivelser ser væsentlig gun-

stigere ud for Warschawapagt-landene, men udregningsgrundlaget er angivet i vage vendinger, således at kontrol ikke har været mulig. Man må dog her erindre, at der — som det i næste nummer af bladet vil blive omtalt — i de seneste år er fundet meget store og rige

råstofforekomster i Warschawapagt-området og meget tyder på, at konstatering af hidtil ukendte råstofkilder vil fortsætte i hvert fald endnu nogle år, og de anførte sluttal (1980) for Warschawapagt-området vil derfor nok være højere end angivet. Hertil kommer, at den økonomiske ledelse i Warschawapagt-området har den store fordel, at den er i stand til at lede produktionen ind i de kanaler, den ønsker (hovedsagelig sværindustri) og dette har medført stor investering, især på de områder, hvor det sandsynligvis vil være af størst betydning for den økonomiske vækst — og vel bedst passende til at nå de ønskede mål, hvadenten disse er økonomiske, politiske eller militære, eller en blanding af disse.

(Fortsættes

St. Brynel.

(Oversigt nr. 6)

Hulkortmaskiner fortjener .

PURUP
HULKORTFORMULARER
OG -KVERTER
i endeløse baner
til enhver opgave

N. PURUP KØBENHAVN A/S
ESPLANADEN 6 10 KØBENHAVN K

Forlang besøg
på PA. 8323

Spar tid - spar penge, MEN BRUG FORNUFTEN

Der er nu snart gået et år, siden sindene sat-tes i bevægelse hos hovedparten af Flyvevåb- nets personel som følge af ligningsdirekto- rats udsendte meddelelse til de kommunale lig- ningsmyndigheder, hvoraf det fremgik, at ud- kommandotillæg kun kan anses for at opfylde de i statsskattelovens § 5 d opstillede betin- gelser for skattefrihed, såfremt det er oppe- båret under forhold, der har gjort det nødven- digt for modtageren at tage tjenstligt ophold uden for den kommune, hvor det faktisk faste tjenestested er beliggende. I andre tilfælde skal udkommandotillæg modtaget i forbindel- se hermed medregnes til den skattepligtige indkomst med tilføjelse af

plus den bonus, der skal ydes for hyppige for- flyttelser — men aldrig har fået udbetalt, hvor hyppigt eller hvor langvarigt forflyttelse end fandt sted.

Hertil kom, at udkommandotillægget også skulle dække 1/3 af det før april 1961 udbe- talte rådighedstillæg, samt at man betragtede en tjenestemand med udkommandostatus som værende forpligtet til tjeneste i 24 timer i døg- net — noget der selvfølgelig ikke blev prakti- seret døgn efter døgn år ud og år ind — men 12—18 timer flere gange om ugen var da ikke ualmindeligt — i øvelsesperioder naturligvis langt mere.

»Det er herefter ikke det formelle, men det faktiske tjenestested, der skal lægges til grund for afgørelsen af, om tjenesten kan anses for udført uden for det faste tjenestested.« Og vi- dere

»Det bemærkes i denne forbindelse, at alle Flyvevåbnets officerer har deres formelle tje- nestested i København.«

— Og vel egentlig ikke så mærkeligt, når man tager i betænkning, at udkommandotil- læg dels har været skattefrit i mere end 40 år, og dels at udkommandotillægget, i den tid Flyvevåbnet har eksisteret, er udbetalt som en kompensation for en hel del ikke-skattepligti- ge godtgørelser, som også Flyvevåbnets tjene- stemænd har været berettiget til at oppebære, såsom time- og dagpenge, godtgørelse for dob- belt husførelse og godtgørelse for flytninger

Nægtes kan det selvfølgelig ikke, at enkelte i perioder på 2—4 år kunne være heldige ikke at blive flyttet så hyppigt som andre — men når en sådan periode så var ovre, så gik »kar- rusellen« igen og satte en af snart i Ålborg snart i Skrydstrup eller Karup og snart i Kø- benhavn, hvor man som bekendt ikke oppe- bærer nogen form for ydelse. Og hvad med familien? Ja, enten kunne man leve som en zigeøjner — men altså uden vogn, for en så- dan bolig er ikke standsmæssig for en tjeneste- mand — og for egen regning flytte familien med hver gang — eller man kunne se tiden an og så flytte, når man — eller ens kone — ikke kunne udholde at bo alene længere. Og så flyttede man med hele bohavet og altid fra en billigere til en dyrere lejlighed for ikke sjæl- dent 2—3 måneder efter eller måske et år se- nere at blive flyttet til et tredje sted.

Denne beskrivelse af personellet's forhold er ikke et enkelt eksempel af mange, men baseret på masser af eksempler af forholdsvis få mulige — i alle tilfælde for officerernes vedkommende.

Man har også eksempler på, at officerer har opretholdt deres bolig og hjem — ofte af hensyn til skolesøgende børn — i op til 9 år i København, medens de selv var tjenstgørende på flyvestationer i Jylland. Lørdag efter lørdag kom man til sit hjem kl. 7—8 om aftenen for igen at forlade det kl. 6 eller 11 søndag aften. Uge efter uge sad man og skrumplede i tog 14—18 timer, medens alle mulige andre tjenestemænd tilbragte deres lørdag-søndage som alle ugens øvrige dage i deres hjem — og for det modtog man i udkommandotillæg 150—300 kroner om måneden — de var skattefri, men togkortet kostede 150—200 kroner om måneden.

Havde man været så letsindig og bekostet flytning til tjenestestedet og anbragt sin familie fjernt fra gode venner og bekendte og derefter flyttedes til København på kursus i 1—5 måneder — den slags er i modsætning til de før omtalte forflytninger altid tidsbestemte — så fik man ikke en øre — »for man havde jo udkommandotillæg« — ja, men bare ikke i den tid, hvor opholdet i København stod på. Imedens gik alle ens kolleger i de andre værn og oppebar time- og dagpenge — skattefrit.

Men nu skal udkommandotillægget altså beskattes.

Det humoristiske — for der er trods alt noget humoristisk i denne afgørelse — er blot, at bestemmelsen om beskatning indførtes samtidig med, at tillægget bortfaldt — eller rettere sagt, efter at det var bortfaldet. Så skulle man da kunne være ligeglad — men nej! Ligningsdirektoratet har, så utroligt det lyder bestemt, at vi skal beskattes af et udkommandotillæg, som vi har måttet tilbagebetale — sådan siger de lokale ligningsmyndigheder i alle tilfælde.

Nogle kommuner kan dog se, at der må være noget galt, og har søgt at ligne i overens-

stemmelse med deres sunde fornuft — men brugen af samme er tilsyneladende blevet forbudt.

Det må derfor her være på sin plads at give, hvad Statens Ligningsdirektorat har udsendt til samtlige skatteråd den 29. juni 1962:

»Under henvisning til ligningsdirektoratets cirkulære af 30. maj 1962 skal man meddele, at ligningsrådet har fastsat følgende vejledende anvisning for skatteåret 1962/63 gældende alt militært månedslønnet personel under Flyveråbnet:

Almindeligt udkommandotillæg i medfor af lønningslovens § 115, stk. 1 medregnes til den skattepligtige indkomst, men der indrømmes uden dokumentation officerer af linien og af reserven, øvrige befalingsmænd og menigt personel et fradrag svarende til en trediedel af beløbet. Fradraget indrømmes dog ikke special-officerer af linien og af reserven samt befalingsmænd og menigt personel med tilsvarende arbejdsforhold.

Kostgodtgørelse, der er modtaget i forbindelse med udkommandotillæg, medregnes ikke til den skattepligtige indkomst.

Personel, der har modtaget almindeligt udkommandotillæg, og som kan påvise, at de i det til grund for ansættelsen liggende indkomstår har afholdt fradragsberettigede udgifter til flytning, dobbelt busforelse, tjensterejser m. v. til et beløb, der overstiger den samlede værdi af eventuelt modtaget kostgodtgørelse og det eventuelt indrømmede fradrag på en trediedel af udkommandotillægget, kan fratrække det overskydende beløb.

Opmærksomheden henledes på, at når udkommandotillægget efter foranstående medregnes i den skattepligtige indkomst, har de pågældende krav på fradrag i medfor af ligningslovens § 9, stk. 2 for udgift til befordring mellem den sædvanlige bopæl og arbejdspladsen.

Det tilføjes, at oplysning om de i året 1961 gældende satser for udkommandotillæg og kostgodtgørelse forventes snarest at kunne gives af de lokale tjenestesteder.»

Det kunne være fristende i detaljer at kommentere dette cirkulære, men jeg skal indskrænke mig til at kommentere cirkulærets andet stykke, ifølge hvilket det er bestemt, at almindeligt udkommandotillæg i medfør af lønningslovens § 115, stk. 1, skal medregnes til den skattepligtige indkomst med visse dokumenterede og udokumenterede fradrag.

Almindeligt udkommandotillæg har imidlertid ikke været udbetalt nogen tjenestemand i Flyvevåbnet siden 1. april 1961.

Det beløb, som tjenestemændene i Flyvevåbnet under navn af udkommandotillæg fik udbetalt disse måneder, er ifølge Forsvarsministeriets — og, må det formodes, med Finansministeriets — godkendelse med tilbagevirkende kraft til 1. april 1961 blevet konverteret til de foran omtalte og ikke udbetalte time- og dagpenge, dobbelt husførelse og flyttegodtgørelse, der jo, som enhver ved, ikke er skattepligtige.

Flyvevåbnets personel er i henhold til de af Folketinget vedtagne ændringer til lønningsloven garnisoneret på deres tjenestesteder med tilbagevirkende kraft fra 1. april 1961, og ingen har som følge deraf været berettiget til at oppebære udkommandotillæg — men derimod andre tillæg, som kommer til udbetaling hver gang en tjenestemand — også en militær — forflyttes.

I stedet for at belaste administrationen med at udføre en uløselig opgave, nemlig for flere tusinde personer, der havde skiftet tjenestested tilsammen tusindvis af gange, at udregne hvor meget hver enkelt skulle have i stedet for det bortfaldne og derfor tilbagebetalingspligtige udkommandotillæg, blev det bestemt, at de *hendes navn* af udkommandotillæg udbetalte penge kunne beholdes som kompensation for de godtgørelser, hver enkelt skulle have haft.

Selvom det givetvis betød, at nogle fik for lidt ud af denne ordnings gennemførelse, gik organisationerne med hertil, idet man kunne se, at en nøjagtig udregning ikke ville være mulig inden for en overskuelig fremtid.

Havde man været i stand til at gennemføre en fuldstændig opgørelse for hver enkelt, var der altså sket det, at alle var kommet til at tilbagebetale de penge, som under navnet udkommandotillæg var blevet dem udbetalt og i stedet havde fået udbetalt time- og dagpenge, dobbelt husførelse og for de flestes vedkommende yderligere godtgørelse for foretagen flytning.

Tilbage står altså, at ingen i Flyvevåbnet har fået udbetalt mere end tre måneders udkommandotillæg, nemlig for månederne januar, februar og marts, hvorfor det i cirkulærets andet stykke omtalte »almindeligt udkommandotillæg« kun kan omfatte summen af disse tre måneders udkommandotillæg.

Det ville have sparet myndighederne og tusindvis af enkeltpersoner en masse tid og sammenlagt et kæmpebeløb, såfremt Statens Ligningsdirektorat havde vejledet sine skatteråd i overensstemmelse med det her fremførte og ikke vildledt dem med fortolkninger og udsendelse af korrigerende cirkulærer.

Men det er ikke for sent endnu. Hovedparten af de skatteborgere, der er blevet sat i skat af det ikke udbetalte udkommandotillæg, har klaget til landsskatteretten. Alle disse klager må kunne stoppes, såfremt Statens Ligningsdirektorat vil underrette rette vedkommende om, at i almindeligt udkommandotillæg for Flyvevåbnets personels vedkommende skal kun medtages de i månederne januar, februar og marts 1961 modtagne beløb.

Sker det ikke, vil det hele gentage sig til næste år.

N.

De nye ydelsesreglers problemer

Det var så dejligt i »gamle« dage, da alle var udkommanderede og den maksimale tjenestetid var 24 timer i døgnet. Uden tanke for andet end den rent operative indsats og effekt var alle i gang døgnet rundt, når det var nødvendigt. Det medførte ingen administrative overvejelser eller besværligheder, og gav ingen spekulationer over bespisning, søvn eller mangel på samme. Dertil havde man messerne og indkvarteringsområderne. Der var ingen ting at skrive op, thi det udløste intet ekstra mammon, og der var ingen anvendelse for stopure, da den tidmæssige indsats heller ingen økonomisk rolle spillede. Til gengæld afstod man også fra de småydelse, man i henhold til tjenestemandsløven havde krav på. Never mind. Det var noget nær det ideelle, thi hvordan de respektive familier iøvrigt klarede sig — ligesom flytte- og transportproblemerne — var til

gengæld staten fuldstændig uvedkommende. Der var kort sagt ingen problemer, da de alle dækkedes af den magiske formular: »Udkommandotillæg«.

Det var jo i og for sig også rigtigt. Dette tillæg var efterhånden kommet til at dække alle tænkelige forhold, ligesom der rent skateteknisk også kunne drives rov på det i den forstand, at ingen fradragsregler var gældende, da det jo indtil 1961 fra skattemyndighedernes side betonedes stærkt, at det var skattefrit. Det betød virkelig noget. Sådan havde det nu været i mere end 17 år — men hvorlænge var Adam i Paradis?

Lige på en gang skulle det ikke mere være sådan. Udkommandotillægget skulle uden varsel beskattes, og så måtte man — trods kundgørelse fra Forsvarsministeriet — selv om, om

JYDSK ILT- & ACETYLENGASFABRIK A/S

Horsens • Telefon 2 47 11

C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

man kunne dokumentere nogle fradrag på en eller anden måde.

Folket var fortabt.

For at ødelæggelsen af det tidligere beskrevne paradis kunne blive total, nedsattes udvalget til ydelser udenfor den faste lønning i hvis betænkning, der under udvalgets generelle synspunkter er anført »Ved udarbejdelsen af forslagene har udvalget tilstræbt at gennemføre forenkling af reglerne bl. a. med henblik på at opnå administrative lettelser og besparelser«.

Man behøver ikke at argumentere for at ovenstående citat ikke kan have sin gyldighed for Flyvevåbnets vedkommende, men heraf må ikke forstås, at de nye reglers indførelse i det lange løb ikke skulle være en fordel for Flyvevåbnets personel — det er det nemlig. Vi er fremover mere sikre mod de ofte ruinerende virkninger af vore ofte og pludselige forflytninger m. v. Vores fritid er blevet nogle penge værd, og vi er i princippet blevet ligestillet med vore civile kolleger. Dette kræver imidlertid en ændret indstilling til mange problemer af ovenfor omhandlede art hos vore chefer og administratorer, og man bør faktisk have sin regnskabsfører med i sin operative planlægningsgruppe — so to speak. 4—20 års tjeneste under de foran beskrevne forhold sætter naturligvis sine spor, og det er da forståeligt at mange forhold, der ikke tidligere havde betydning, men nu har det, vil skabe mange problemer i begyndelsen. Men nu er der penge i det — tiltrængte penge — ligesom personellens lovmæssige fritid skal tilgodeses i størst mulig udstrækning.

Den siden de nye reglers indtræden forløbene tid har da også vist at flere direktiver, for at opnå en ensartet fortolkning af de mange forhold, der tidligere ikke indebar problemer, nu er nødvendig for at tilgodese personellens ensartede behandling fra tjenestested til tjenestested, ligesom briefing af chefer og administrativt personel med henblik på den rigtige udnyttelse af disse bestemmelser vil være

gavnlig. Eksempelvis kan nævnes nogle forhold, der ikke var, men nu er problemer.

Set fra personellens side bør udtryk som »når tjenesten tillader det« fortolkes ens og må indebære, at tjenesten under normale fredsforhold altid må tillade det — ellers har udtrykket nu ingen mening. — Det kan kun være særlige forhold (øvelser — beredskab m. v.) der vil kunne forhindre frihed under denne terminologi, og det bør være Flyverkommandoen og ikke den enkelte underafdelingschef, der dirigerer dette forhold.

Kriteriet for vagttillæg bør være det samme både i ind- og udland, ligesom »hårdt beredskab« kun bør have en entydig fortolkning.

Vagt på en søndag eller helligdag bør udløse vagttillæg samt en fridag og kan ikke falde ind under den almindelige fortolkning af »mistede fridage«, der kun ses at have relation til særlige øvelser eller særligt beredskab eller andet uprogrammeret arbejde.

Nattillæg er f. eks. nu at betragte som en absolut del af et bestemt rejseforhold, knyttende sig til individets muligheder og lyst.

Ak ja — der er nu kommet mange problemer af den art i forhold til tidligere, men da disse er i pagt med tidens ånd, bør enhver gøre sig bestræbelser for at anvende disse på sund og fornuftig måde under hensyn til det ansvar, som den enkelte chefs ret til at udløse disse ydelser pålægger ham til begge sider. Men også det berørte personel bør sætte sig godt ind i disse nye regler og deres mening for derved bl. a. at undgå en for ensidig betragtning.

K. v. Wyllich-Muxoll

S. Burchardt
SLAGTERMESTER

STATIONSVEJ 22

BALLERUP

ET LÆSERBREV...

Jeg takker OFO's bestyrelse, repræsenteret ved formanden, for svaret på mit indlæg, »OFO til åben debat«. Samtidig anmoder jeg om spalteplads for enkelte supplerende bemærkninger. Medlemmerne vil ikke herved blive vidner til et indlæg, som endevender og analyserer sætninger i forsvar mod formandens konstatering af, at jeg nærmest befinder mig på novicestadiet hvad angår videnskabeligt betonedede emner som »Status for de forhandlingsberettigede organisationer, OFO's formålsparagraf, »Mikkelsensagen« i sin helhed, og flyvetillægssagen i særdeleshed«. Det passer jo nok.

De principielle betragtninger i formandens indlæg — og dermed det som har egentlig interesse — er indeholdt i formandens konklusion: »OFO må altså høre til en modificeret kategori 3, ligesom organisationen arbejder under mottoet: saglighed og rimelighed«.

Efter læsning af formandens indlæg i første nummer af »FLYVEVÅBNET« i år vedr. flyvetillægssagen og efter at have gennemset den af OFO udsendte årsberetning er jeg imidlertid nået til den opfattelse, at den »modificerede kategori 3« er sammenfaldende med den af mig beskrevne kategori 2. Det vil her være nødvendigt at trætte læserne med enkelte uddrag af arbejdsgiver—arbejder konstellationens kategori 2: »Funktionærforeningen tvinger gennem forskellige trusler arbejdsgiveren til at drive forretningen efter massernes subjektive opfattelse. Konstellationen karakteriseres ved det absolut uhæderlige pres (massernes pression), som funktionærforeningen udøver på arbejdsgiveren«. OFO's bestyrelse, repræsenteret ved formanden, har i det omtalte indlæg fremsat nogle meget væsentlige retningslinier for løsningen af flyvetillægssagen. Det er nødvendigt at citere sidste afsnit fra dette indlæg: »Ønsker myndigheder udenfor Flyve-

våbnet, myndigheder som ganske og aldeles mangler forudsætninger for forståelse af de vilkår, hvorunder denne frivillige tjeneste (flyvning) ydes, egenrådigt at diktere disse bestemmelser, står der kun en ting tilbage for Flyvevåbnets tjenestemandspiloter, nemlig at lade dem fastsætte disse betingelser og vilkår, men forinden gøre dem ganske klart, at på de vilkår, som er skitseret, risikeres, at ingen ansvarsbevidst tjenestemandspilot på længere sigt fremover ønsker at deltage i flyvning«.

Jeg vil vove at påstå, at nogle ansvarsbevidste tjenestemandspiloter — og andre ansvarsbevidste piloter også — har forundret sig ved læsningen af formandens indlæg. Kan tonen i sætningen » — — — gøre dem ganske klart — — — risikeres — — —« overhovedet opfattes som andet end en slet indpakket trusel på baggrund af indlæggets øvrige »betingelser« og omtale af forhold, som »ikke kan godtages«? Dækker disse udtalelser OFO's motto om saglighed og rimelighed, eller passer de ind i rammen omkring arbejdsgiver—arbejder konstellationens kategori 2: massernes uhæderlige pression imod arbejdsgiveren? Jeg er ikke i tvivl om svaret.

I den udsendte årsberetning fastslår bestyrelsen bl. a.: » — — at militær flyvevirksomhed stiller ganske særlige krav til og medfører en tidligere opslidning af dens udøvere og bør medføre pensionsmæssige konsekvenser«, samt » — — at netop opslidning ved den krævende flyvetjeneste ofte kan være årsag til, at (sådan) avancement ikke opnås — —«. Bortset fra rigtigheden af at der stilles særlige krav til udøverne af militær flyvevirksomhed, samt at man får en betaling (løn) herfor, synes jeg, at man som medlem af OFO må føle sig beskæmmet over at se en så urealistisk, urimelig, romantisk og uhæderlig argumentation. Jeg kan forsikre bestyrelsen — ved formanden —

for, at jeg ikke er bekymret for mine »etiske principper og moral« i den isolerede verden udenfor Verona. Jeg vil føle mig noget utilpas ved at skulle tage del i de goder, som mine kolleger skaffer mig ved kontante ofre og et ulønnet, stort arbejde — og det arbejde som formanden beskriver som fritidsarbejde —, dersom sådanne goder opnås på baggrund af usaglig argumentation og uhæderlig pression med det ene formål: at presse citronen. Men det får være. Måske bliver det en dag muligt at oprette en funktionærforening a' la kate-

gori 3, som passende kunne kaldes OFFO. Her vil medlemmerne erkende, at flyvning ikke er en frivillig sag for tjenestemandspiloter, men derimod en kontraktlig indgået forpligtelse, hvorfor udtryk som »— ønsker at deltage i flyvning —« er irrelevante. Den vigtigste paragraf i vedtægterne for OFFO vil blive: Medlemmerne er *fri* mænd, som sælger deres arbejdsindsats i et frit land. Bestyrelsesarbejdet er lønnet, interessant og morsomt, — — bestemt!

J. Michaelsen.

Nogle betragtninger over »ØDETILLÆGGET«

der synes at blive et dilemma for Flyvevåbnets personel

Ødetillægget var jo oprindeligt, som navnet siger, en godtgørelse for tjeneste på afsides beliggende steder (Grønland, Færøerne), men er senere som følge af udviklingen udvidet til også at omfatte andre »øde«, men dog lettere tilgængelige steder.

Den nuværende opfattelse af dette forhold er — jfr. betænkningen fra udvalget vedrørende »ydelse uden for den faste lønning til personel i forsvaret« — den, at der er behov for en særlig godtgørelse, når tjenesten må udføres på »øde og ensomt beliggende steder over en vis længere periode«.

»Denne godtgørelse bør fastsættes«, hedder det videre, »under hensyn til *samtlige* forekommende omstændigheder og det er udvalgets opfattelse, at man derved bl. a. må søge at undgå, at eventuel *mangel på boliger* på eller ved det militære område medfører, at tjenestemændene af den grund stilles væsentligt forskelligt i økonomisk henseende«.

Det hedder videre i betænkningen: For tjeneste på visse, nærmere angivne afsides belig-

gende militære tjenestesteder her i landet kan godtgørelsen *alene* udbetales, når tjenestemanden må bosætte sig i et sådant forhold til tjenestestedet, at han derved påføres større udgifter — herunder udgifter til befordring — end normalt for beboerne i tjenestestedskommunen.

Dette indebærer, at der må tages individuelle hensyn i praktisk taget hvert enkelt tilfælde.

Selve baggrunden for tillæggets fremtidige udbetaling er ifølge udvalgets betænkning — at militære hensyn medfører, at militære etablissementer ofte må placeres i afsides beliggende og tyndt bebyggede områder, — at militære hensyn ofte taler imod, at der gennemføres boligbyggeri i *normal* nærhed af tjenestestedet, samt,

— at militære tjenestemænd i langt højere grad end civilt personel uansøgt forflyttes.

Betragter man nu ovenstående »kriterier« under et og giver sig til at analysere dem synes følgende modstridende forhold at opstå:

Dette tillæg, der umiddelbart skulle være en kompensation for at leve sit liv — både det tjenstlige og det private — på et øde sted med deraf følgende mangel på de almindelige bekvemmeligheder og kulturelle muligheder som livet i et moderne bysamfund medfører, fastsættes nu til at være en kompensation for besværligheden ved at bo et sted, hvor disse bekvemmeligheder er til stede, og gøre tjeneste på et sted, hvor disse bekvemmeligheder ikke er til stede, i modsætning til den første kategori, der ved at bo på det »øde« sted, må indrette sig helt uden disse bekvemmeligheder og ikke kan få nogen kompensation herfor.

Det næste problem er så at få fundet ud af hvilke tjenestesteder, der kan angives som »af-sides beliggende militære tjenestesteder her i landet«. Dette kunne man jo nok overvinde, dersom man vil se bort fra den for visse tjenestesteder herskende, urimelige forskel i stedtillægssatserne, men visse ejendommeligheder vil nok vise sig der.

Det skulle vel nok kunne lade sig gøre at få et tjenestested som f. eks. Værløse til at blive katalogiseret som »afsides«. Dersom to militære tjenestemænd nu uansøgt beordres til fast tjeneste i henholdsvis Værløse og København og begge grundet på tidernes boligmæssige ugunst må bosætte sig i f. eks. Hillerød, så vil han, der skal gøre tjeneste i Værløse i henhold til kriteriet for ødetillægget være dækket ind. Da det nu nok vil være svært at få København katalogiseret som »øde og ensomt beliggende«, vil vedkommende være nødsaget til selv at udrede omkostningerne til transport og ulempe ved den længere rejse for at have den ære, at være tjenstgørende i København.

Men besværlighederne er ikke tilendebragt hermed. For hvert eneste af de til den tid »angivne afsides beliggende tjenestesteder« vil det nu være nødvendigt at udfinde en »normalafstand«, der er afgørende for om »tjenestemanden påføres større udgifter herunder (men altså ikke alene) udgifter til befordring, end normalt for beboerne i den pågældende kommune.

Der kunne jo opstilles en hel del betragtninger over, hvordan man egentlig vil bære sig ad med det. Hertil kommer overvejelser vedr. boligens »beliggenhed i »normal« nærhed af tjenestestedet, hvilket antagelig må ses i forbindelse med muligheden for daglig frem- og tilbagerejse overhovedet.

Det er da klart, at de kolleger, der sidder på den Uriaspost, at de skal finde ud af alt dette og få det hele til at gå op i en højere, retfærdig enhed, dækkende alt Flyvevåbnets personel, er kommet ud i et dilemma. Vi bør derfor vise den største forståelse og ærbødighed herfor og prøve at trøste os med, at det ikke er os, der har de sko på.

Men for hver dag der går, bliver opgaven — da det heller ikke er muligt at skaffe boliger — sværere og sværere og det berørte personels mulighed for planøkonomi ringere og ringere.

K. W.-M.

Ballerup Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

VIRGINIA ROSE

-en herlig
shagtabak

Poul Petersen . Tobaksfabriker
HORSENS

VERDEN RUNDT

GOLDSBORO, North Carolina. En luftstyrke, der selv kun disponerer over een eneste flyve-maskine, en »luftens lette brigade» står parat her til at gribe ind i en akut situation, der er eller kan udvikle sig til en trusel mod verdens-freden.

Til trods for, at denne luftslagstyrke er så vigtig som nogen anden inden for det ameri-kanske luftvåben, disponerer den kun over et mandskab på hundrede, alle trænet i global lufttransport. Den har allerede været i virk-somhed to gange, men først nu gives der op-lysning om dens potentielle kampkraft.

Hemmeligheden bag den er dens mulighe-der for at støtte sig til ressourcerne fra alle det amerikanske luftvåbens afdelinger til udførel-se af sine opgaver.

Den eneste maskine, dette luftvåben, U.S. luftslagstyrker, som de kaldes, har til rådigh-ed, er en C-135 transportmaskine, der er ind-rettet som en flyvende kommandopost. Inden og efter start kan man udkommandere eska-driller af de hurtigste jagermaskiner F-104 Starfighter og F-105 Thunderchief, bombere, recognoscerings- og transportmaskiner samt flyvende tankere til brændselsforsyning af ja-gerne i luften på vej mod det fjerne mål.

Disse styrker svejser luftslagstyrkernes kom-mandant, generalmajor M. A. Preston, sam-men til en enhed, der kan gennemføre de nød-vendige operationer eller blot ved at vise den magt, der står bag, understøtte U.S.A.'s poli-tik. Generalmajor Preston er den eneste af U.S.A.'s »tostjernede generaler, der er aktiv faldskærmssoldat, uddannet pitot, navigatør og bombarder.

To gange har der været brug for luftslag-styrkerne under en krise. Første gang var det, da den spændte situation mellem Iraq og Li-banon truede freden i det Mellemste Østen. I løbet af kortere end een dag fra det øjeblik, den amerikanske præsident havde udstedt sin ordre, var der stationeret kampklare og optan-kede jagereskadriller på flyvepladser i det Mellemste Østen parat til at modtage ordrer. Sværme af Hercules C-130 transportmaskiner bragte faldskærmsjægere og forsyninger frem. Man regner med, at indsatsen af denne kamp-klare styrke havde sin store andel i, at den spændte situation drev over.

Fem uger senere var det galt i Taiwan. De amerikanske styrker var endnu ikke kommet hjem fra det Mellemste Østen — nye styrker sendtes fra den taktiske luftkommando ud over Stillehavet. Da de amerikanske Starfight-er jagermaskiner pludselig viste sig i denne del af verden, afkølnedes kinesernes interesse lige så hurtigt.

Generalmajor Preston har opdelt sin stab i tre grupper efter geografiske regioner: Stille-

For ædel Pinot

**WEILES
WINE**

Vinhandlere siden 1822

P. WEILE & SØN . AALBORG

havet, Atlanterhavet og Middelhavet. Til rådighed har de specialister inden for efterretningsvæsen, meteorologi samt eftersyn og service. Den hele styrke kaldes også »kuffert luftstyrken«, kufferten er altid pakket, og mandskabet rede til at stikke af med kort varsel.

Det samme er luftslagstyrkens eneste flyve-

maskine, der i sin kommandopost har et kommunikationsudstyr, der kan opretholde konstant og øjeblikkelig radiokontakt med en hvilken som helst station i verden. Hermed kan luftslagstyrkens kommandant sikre en effektiv kontrol af den lufrute, der hurtigst fører til krisens brændpunkt.

TIL EFTERTANKE - - -

I et blad fandt vi følgende 10 måder at ødelægge en forening på:

1. Gå aldrig til din forenings møder.
2. Hvis du går, så pas på at komme for sent.
3. Tænk i det hele taget ikke på at gå til et foreningsmøde, når det er dårligt vejr.
4. Hvad det end er, som behandles i foreningen, så påvis altid begåede fejl og glem fremfor alt ikke at skælde bestyrelsen ud.
5. Påtag dig ikke noget tillidshverv, for det er lettere at sidde uansvarlig i baggrunden og kritisere dem, som påtager sig hvervet.
6. Hvis du ikke er bestyrelsesmedlem, så gå ikke til foreningsmøder, og er du besty-

relsesmedlem, så stol på, at »de andre« udfører arbejdet.

7. Hvis nogen beder om at høre din mening om et spørgsmål før beslutning tages, så sig, at du ikke ønsker at udtale dig. Men glem ikke at kritisere beslutningen bagefter og fremhold med overlegen mine, hvordan man egentlig burde gå frem.
8. Udret ikke mere for foreningen, end du er absolut nødt til, og når »de andre« derved tvinges til at udføre det meste af arbejdet, så klag over klikevæsenet indenfor foreningen.
9. Betal aldrig kontingent, for du er krævet tre gange.
10. Forsøg aldrig at skaffe nye medlemmer, det må »de andre« tage sig af.

RADIO
SKT. KNUDSVEJ 13
KBHVN. V.

PARTS ^{A/S}
TELEFON:
HILDA 31 11

RADIO - RADAR - TV

Elektrotekniske artikler en gros

TAGE OLSEN ^{A/S}
 Civilingeniør M. A. ING. F.

Præcisions-måleinstrumenter fra førende
 amerikanske, engelske og tyske fabrikker

Vesterbrogade 6 D . Telefon Palæ 1343
 København V

FLYVEVÅBNET

8. ÅRGANG

Nr. 5

1962

C. W. S. Svineslagterier $\frac{A}{S}$

HERNING OG SKJERN

VIRGINIA ROSE

i den fikse pose
- en herlig
shagtabak

Poul Petersen . Tobaksfabriker
HORSENS

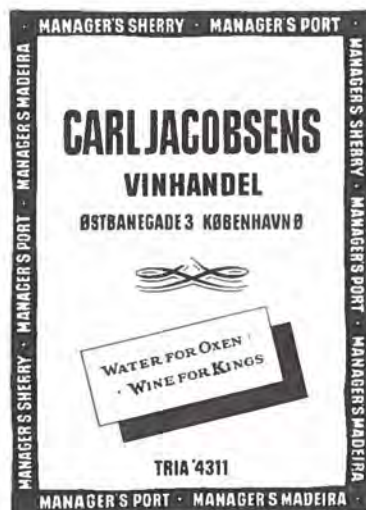
Ballerup Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab
Aalborg

JYDSK ILT- & ACETYLENGASFABRIK $\frac{A}{S}$

Horsens . Telefon 2 47 11

Flyvevåbnet

NR. 5

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Ny forsvarsminister
- Beskatning af særlige tillæg
- Warschawapagt-områdets potentielle og strategiske betydning
- »Super Starfighter F-104«
- Nye principper for personelforvaltning
- Anmeldelser
- OFO-orientering

De synspunkter, der fremsættes i tidsskriftet, repræsenterer ikke nødvendigvis redaktionens — endelige organisations — anskuelse og meninger, men står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Major E. Willemoes Jørgensen
Jonstruplejren, Ballerup
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om fordelingen, bedes privatadresser så vidt muligt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklamationer over uregelmæssigheder vedrørende tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06
(S. Valbjørn)

NY FORSVARSMINISTER!

GOOD LUCK - og VELKOMMEN

Som det vil være kendt fra dagspressen har forsvarsminister Poul Hansen fratrådt sin stilling for at overtage stillingen som landets finansminister.

Det kan og skal ikke være nogen hemmelighed, at forsvarrets tjenestemænd dermed siger farvel til en chef, der på utallige områder har vundet alles sympati, takket være den indsats han har øvet i sit høje embede.

Med sit vindende væsen og den redelighed, hvormed han under forhandlinger med tjenestemandsoorganisationerne altid søgte at øve ret og skel, skabte han respekt om sin person og det embede, han bestred. Alle kunne ikke gøres tilpas — og heller ikke en minister har på alle områder magt, som han har agt. Enkelt personer og organisationer kunne vel også nu og da skabe vanskeligheder, men med sit lille smil og sin evne til at skille det væsentlige fra det uvæsentlige, kom der altid en løsning på problemerne.

Betød det så end et afslag til en af parterne, så var det altid et »forbandet« behageligt afslag.

Trods bitter og ofte usaglig kritik fra flere lejre svigtede vor forsvarsminister aldrig sine folk. Nogle havde, som han selv engang har udtrykt det, en større plads i hans hjerte end andre — men det syntes, som om hjertet var stort nok til at rumme alle. Derfor skal der også fra Flyvevåbnet officerer lyde en tak for 6½ års slidsomt og flittigt arbejde i forsvarrets tjeneste og et Good Luck til landets ny finansminister.

Men selv om vi med misundelse ser andre overtage en afholdt chef, skal den på ingen

måde kaste skygge over vort velkommen til vor ny forsvarsminister.

Forsvarsminister Victor Gram er jo på ingen måde et ubeskrevet blad i forsvarets tjeneste.

Få politikere kender mere end han til forsvarets arbejdsvilkår. Selvom han selvfølgelig mest har beskæftiget sig med de værnepligtiges velfærd, føler vi os dog overbevist om, at han ikke har kunnet undgå at skabe sig et indgående kendskab til de befalingsmænd og in-

stitutioner, for hvis ve og vel han nu også har overtaget ansvaret. Vi, der har hørt forsvarsministeren på talrige møder i og udenfor lejre og kaserner, nærer derfor heller ingen tvivl om, at tjenesten i den røde bygning nok skal blive bestridt lige så effektivt, dygtigt og redeligt, som den blev det af hans forgænger dér — og af ham selv i Forsvarets Velfærdstjeneste.

I sikker forvisning om at sådan vil det blive, byder vi vor ny forsvarsminister **VELKOMMEN** og ønsker *God Vagt*.

*Med tilladelse fra »Vor Hær«s redaktion
gengives nedenstående artikel, der uden
tvivl også vil have FLYVEVÅBNET's læ-
seres interesse.*

Beskatning af særlige tillæg

I forsommeren 1962 fik officerspersonellet m. fl. udbetalt forskellige reguleringer af bestillingstillæg, militærtillæg og tillæg for døgn tjeneste med tilbagevirkende kraft til den 1. april 1961.

Der er for tiden forhandlinger i gang om, hvor stor en del af militærtillægget, der skal anses som ikke-skattepligtig godtgørelse. Når dette spørgsmål er løst, kan officerer m. fl. fastslå, at resten af tillæggene er skattepligtig indkomst og desuden opgøre, hvor stor en del af efterbetalingen, der vedrører kalenderåret 1961.

I overensstemmelse med praksis i tidligere tilfælde kan de pågældende så vælge, om hele efterbetalingen ønskes medtaget som indtægt i kalenderåret 1962, eller om skattemyndighederne skal anmodes om korrektion af selvangivelsen for kalenderåret 1961.

Dette spørgsmål må undersøges under hensyntagen til indkomsten i 1961 og 1962 samt i nogle tilfælde endda den fremtidige indtægt.

Den enkelte officer ved, hvad den skattepligtige indkomst har været i 1961. Han kan også nogenlunde sikkert beregne, hvad skattepligtig indkomst kan opgøres til for 1962 uden den del af efterbetalingen, som eventuelt skal tilbageføres til 1961.

Efterbetalingen for året 1961 skal under alle omstændigheder beskattes i det ene eller det andet år. Spørgsmålet er så, med hvilken procentsats, idet vi jo stadig har en progressiv skala for indkomster over en vis størrelse. Her kan spørgsmålet om lempelse for merindkomst spille ind.

Merindkomsten er det beløb, hvormed den selvangivne indkomst i et bestemt år overstiger den selvangivne indkomst i det foregående år.

En sådan merindkomst giver ret til nedslag i skattepligtig indkomst, men kun for de første 10.000 kr. af stigningen. Nedslaget gælder ikke for beregning af kommune- og kirkeskat.

Nedslaget udgør 20 pct. af den del af stigningen, der bringer indkomsten op til 25.000

kr. (for forsørgere), og nedslaget udgør 30 pct. af stigning ud over denne skattepligtige indkomst. Er den skattepligtige indkomst steget fra 18.000 kr. til 30.000 kr., gives der 20 pct. nedslag på de 7.000 kr., 30 pct. nedslag på de 3.000 kr., men intet for de sidste 2.000 kr.

Den tabel, der er vist herunder, er udarbejdet efter statsaut. revisor V. Spang-Thomsens »Skattetabeller 1962/63« og gælder for en forsørger i Københavns kommune. De viste procenter er noget højere for ikke-forsørgere og vil i andre kommuner afvige noget, men princippet er det samme. Tabellen viser også lempelsen (nedslaget) — her beregnet som et procenttal af den samlede merindkomst op til 10.000 kr.

Tabellen har følgende udseende:

Skattepligtig indkomst eksklusive 1961-efterbetaling	Skatteprocent af stigning i intervallet	Lempelse i procent af merindkomst
8.800—18.000	36,7	5,05
18.000—20.000	67,7	11,25
20.000—25.000	76,7	13,05
25.000—34.500	79,7	20,475
34.500—50.000	84,6	20,475

Som eksempel vælges en officer, der har fået en efterbetaling for 1961 på 4.000 kr. Hans skattepligtige indkomst for dette år i øvrigt var på 20.000 kr., medens den for 1962 beregnes til 25.000 kr. eksklusive 1961-efterbetalingen. Ved at medtage tillægget i 1962 skal officeren betale 79,7 pct. af de 4.000 kr., medens han ved at anmode om regulering af 1961-indkomsten kun skal betale 76,7 pct.

Dersom spørgsmålet var så enkelt, ville officeren altså vælge en tilbageregulering, hvorved han sparer 3 pct. af de 4.000 kr. Her kommer imidlertid problemet »lempelse for merindkomst« ind i billedet. Har officeren i 1961 i forvejen haft en stigning i skattepligtig indkomst på 10.000 kr., vil han ved tilbagereguleringen af de 4.000 kr. ikke få nogen lempelse heraf. Medtages beløbet i 1962, vil der

blive givet lempelse, idet den skattepligtige indkomst for 1962 bliver 29.000 kr. eller 9.000 kr. mere end i 1961 — altså under det omtalte maksimum på 10.000 kr. Han vil — bortset fra den lempelse, der i øvrigt gives på stigningen fra 20.000 kr. til 25.000 kr. — opnå en lempelse på 20,475 pct. af 4.000 kr. mod at lade beløbet beskattes med 79,7 pct. i stedet for 76,7 pct., altså en nettobesparelse på 17,475 pct. af 4.000 kr.

Det kan også tænkes, at året 1962 i forvejen viser en stigning på 10.000 kr. i den skattepligtige indkomst. I så fald vil officeren ved yderligere at tillægge 1961-efterbetalingen blive beskattet fuldt ud med den procent, der er anført for hans indkomstrin. I de fleste tilfælde er det så en fordel at anmode om regulering af 1961-indkomsten. Er beregnet skattepligtig indkomst for 1962 eksklusive 1961-efterbetaling f. eks. på 35.000 kr., og har skattepligtig indkomst i 1961 været 25.000 kr., vil han ved at få 1961-efterbetalingen korrigeret i dette år komme til at betale 79,7 pct. i stedet for 84,6 pct. Viser den regulerede selvangivelse for 1961 desuden en stigning i indkomsten i forhold til året 1960, vil han yderligere få en lempelse på 20,475 pct. af stigningen.

Der kunne anføres flere eksempler, men ovenstående viser, at det kan betale sig at ofre lidt regnearbejde på problemet. I denne forbindelse bemærkes, at de anførte procenter for skattelempelse på 5,05—20,475 kun gælder, når den skattepligtige indkomst efter reduktionen med 20 pct. henholdsvis 30 pct. af merindkomsten stadig ligger inden for det interval, som procenten står ud for. Har officeren således en skattepligtig indkomst på 20.500 kr. i 1962 inklusive efterbetalingen på 4.000 kr., vil lempelsen udgøre 11,25 pct. Det vil føre for vidt at gå dybere i årsagen hertil.

Et særligt problem rejser sig for de officerer, der enten er gået på pension eller vil gøre det i nær fremtid. Der gives nemlig nedslag i indkomstansættelsen i sådanne tilfælde bl. a. under den forudsætning, at den fremtidige

indkomst bliver 20 pct. lavere. Er en officer derfor gået på pension f. eks. i april 1962, bør han i almindelighed tilbageføre efterbetalingen til året 1961. En officer, der pensioneres i marts 1963, vil derimod være tjent med at tage efterbetalingen til indtægt i 1962. I alle disse tilfælde vil det imidlertid være klogt at rådføre sig med en sagkyndig.

Den samme tabel er anvendt ved omtalen af beskatning for kalenderåret 1962 som for kalenderåret 1961. I forbindelse med OMS-forliget er anført, at der kunne påregnes skattelemper ved udskrivningen vedrørende kalenderåret 1962. Skulle disse nedsættelser af den direkte beskatning blive gennemført, kan ovenstående betragtninger blive kuldkastet.

Her må det imidlertid bero på den enkeltes opfattelse af, hvorledes de skattepolitiske forhold vil udvikle sig, og man tør næppe gætte på, hvor stor en lettelse, der kan komme i skatteudskrivningen.

Herefter er tilbage spørgsmålet om, hvilke fradrag der eventuelt kan foretages for at modvirke en indtægtsstigning. Sådanne fradrag kan dog kun ske med virkning for året 1962.

Det første punkt, der kommer på tale, er fradrag for skatter. Disse kan dels bestå af skat for sidste halvdel af 1961/62, skat for første halvdel af 1962/63, eventuelt inklusive forhøjelse efter regulering, og endelig af forudbetalt skat, nemlig sidste halvdel af skattebilletten for 1962/63. Ved forudbetalingen opnås en reduktion, hvis virkning under forudsætning af uændrede skattesatser kan aflæses i tabellen ovenfor. Sådanne forudbetalinger af skat kan enten være en éngangsforeteelse, eller man kan fortsætte år efter år.

I førstnævnte tilfælde betyder det, at skattefradrag for kalenderåret 1963 reduceres væsentligt. Dette kan have interesse, hvor det kun er indtægten for 1962, der er særlig stor. Desuden opnår man måske herved fuld merindkomstlempelse for begge år.

I det andet tilfælde kan man ligeledes opnå at reducere en særlig stor indkomst i 1962,

medens den skattepligtige indkomst for 1963 som følge af forudbetaling måske holdes på det sædvanlige niveau.

Det er vanskeligt generelt at tage stilling til forudbetalinger af skat, men det kan være en fordel at forudbetale skatten, hvis man venter en vedvarende indkomstnedgang, som ikke på anden måde giver skattenedsættelse, således som ved sygdom, opgivelse af erhverv på grund af alder m. v.

Forudbetaling er i øvrigt et spørgsmål om den fornødne likviditet. Derfor skal det lige nævnes, at de officerer, som ønsker det, kan opnå en form for skattecredit ved at lade efterbetalingen for 1961 henhøre til 1962 i stedet for 1961.

Ud over skatter er der grund til at nævne fradrag for forsikringer. De egentlige pensionsforsikringer er vel næppe det, der interesserer officerer mest, men derudover kan nævnes præmie til indekskontrakter, kapitalbindingskonti, børneopsparing og kapitalforsikringer osv.

Der findes udmærkede småhefter med oplysninger om disse ordninger i de danske banker og sparekasser. Her skal kun anføres nogle hovedtræk.

For nogle former er præmierne fuldt fradragsberettigede, medens andre præmier kun kan fratrækkes inden for en vis grænse, som tidligere var 1.000 kr. (ikke-forsørgere 600 kr.), men som nu er ændret til 1.500 kr. (ikke-forsørgere 1.000 kr.) med virkning for kalenderåret 1962.

Under første gruppe henhører indekskontrakter — den pristalsregulerede alderdomsopsparing. Hverken tilskrevne renter eller kapital er undergivet skattepligt, medens udbetalingerne, der sker fra det 67. år, indkomstbeskattes. Under denne gruppe findes også visse annuitets forsikringer med samme skattemæssige vilkår.

I den anden gruppe er den mest kendte form vel kapitalbindingskonti. Det beløb, der indsættes på en kapitalbindingskonto, kan fradrages inden for grænsen på de 1.500 kr. Be-

løbet skal stå bundet i fem år, hvorefter det frit kan hæves uden indkomstbeskatning.

I den mellemliggende periode skal renter indkomstbeskattes i tilskrivningsåret, ligesom den indestående formue skal medtages på selvangivelsen hvert år. Renterne kan i øvrigt hæves når som helst.

En anden form er den såkaldte børneopsparing. De beløb, som officeren indsætter på sådanne konti for sine børn, kan fratrækkes inden for den nævnte grænse. En sådan konto skal oprettes før det år, hvori barnet fylder 14 år, og pengene skal stå bundet i mindst syv år. I bindingsperioden er tilskrevne renter og hele formuen fritaget for beskatning. Når opsparingskontoen frigives, svares der ikke indkomstskat af beløbet.

De egentlige kapitalforsikringer (livsforsikringer) giver også ret til præmiefradrag inden

for 1.500 kr. grænsen. Den udbetalte kapital beskattes med 25 pct. særlig indkomstskat.

For alle disse forsikringsformer gælder særlige regler i de tilfælde, hvor kontrakt m. v. ophæves i utide, f. eks. medfører hævnning af en kapitalbindingskonto indkomstskaattepligt af beløbet, men i øvrigt henvises til at søge oplysning om sådanne forhold, når man indgår på en aftale omfattende kontrakter m. v. af ovennævnte art.

Det bør vel nævnes, at spekulationer over den kommende beskatning også berører spørgsmålet kildeskat. Der er imidlertid næppe nogen, der tør spå om, hvornår og hvordan noget sådant indføres, så dette spørgsmål må naturligvis falde uden for rammerne af disse betragtninger.

Skatteeksperten

Warschawapagt-områdets potentiel og strategiske betydning

(MILITÆRT, ØKONOMISK OG POLITISK)

Flyvevåbnet fortsætter i dette nummer offentliggørelsen af major St. Brynells afhandling om Warschawapagt-området. I forrige nummer bragtes — foruden indledning med pagtens 11 artikler — første del af områdets potentiel omhandlende: befolkning og kapital.

I dette nummer følger afslutningen af potentielt: natur og kultur, og der sluttes med en konklusion og berunder omtale af det tredje partiprogram for Sovjetunionens kommunistiske parti.

I de følgende numre følger en analyse af Warszawa-pagtområdets strategiske betydning.

D. NATUR

Fødevarereproduktion.

(a) Oversigt (nr. 6) over dyrket og dyrkeligt land (i millioner ha) samt mulig forøgelse:

Område	Dyrket 1955	Dyrkeligt	Mulig forøgelse	Forventet forøg. (%)
Sovjet	229	488	185	10—15
Østeuropa	55	75	5	0—5
Nordamerika	229	508	70	0
Vesteuropa	95	160	7	0

Også her angiver sovjetiske kilder betydelig større forøgelse, alene 36 mill. ha i 1960/61, og m. h. t. udbyttet stiler Sovjet mod en

forøgelse i 1965 på 70 pct. og de øvrige WP-lande mod 20—30 pct. forøgelse i forhold til 1955.

Forøgelsen af landbrugsproduktionen må i Østeuropa hovedsagelig finde sted ved hjælp af automatisering og intensivering som følge af begrænsede udvidelsesmuligheder. I Sovjet derimod findes der endnu *uhyre, uopdyrkede, frugtbare områder*, således at forøgelsen vil kunne finde sted både ved intensivering og ved opdyrkning af nyt land. Det nye landbrugsland findes i Sibirien og Kazakhstan, og for at få dette opdyrket, er der foretaget store flytninger af landarbejdere og materiel, i 1953—55 ca. 350.000 arbejdere og ca. 200.000 traktorer. I alt menes ca. 1 mill. landarbejdere flyttet. Lignende flytninger må forventes fremover for at kunne opfylde den fastsatte landbrugsproduktionsforøgelse.

(b) En vis forøgelse af *levnedsmiddelforbruget* forventes at ville finde sted, især kødforbrug. Som anført i II, B, forventes befolkningsforøgelsen (fra 1955 til 1980) at udgøre ca. 35 pct. i Sovjet og ca. 23 pct. i Østeuropa. For at kunne opfylde den forventede forøgelse i levnedsmiddelforbruget må landbrugsproduktionens forøgelse omfatte ca. 42 pct. i Sovjet og ca. 33 pct. i Østeuropa, idet Warschawapagt-området også på dette område vil være selvforsynende.

Ifølge skema 6 omfattede udvidelsen af dyrket land imidlertid kun 10—15 pct. for Sovjet og ca. 5 pct. for Østeuropa, men heri er jo ikke angivet produktionsforøgelse som følge af driftsintensivering.

Hvorvidt de fastsatte mål for landbrugsproduktionsforøgelsen (henholdsvis 70 pct. og ca. 30 pct. i 1965) vil kunne nås, kan ikke afgøres. Det må her erindres, at Sovjetlandbruget under Stalin forsømtes til fordel for industrien, og selv om man de senere år har søgt at bøde herpå, vil det kræve en meget stor indsats, før dets ydeevne er fuldt udnyttet. En langt mindre forøgelse vil dog være tilstrækkelig til at modsvare de kommende års forø-

gede behov, forårsaget af befolkningsforøgelse og forhøjet levestandard, som — rent madmæssigt — af visse vestlige kilder forventes at nå USAs 1953-niveau og overgå Vesteuropa i 1965.

RASTOFFER

En absolut nødvendighed for industriproduktion er *energikilder*: sten- og brunkul, naturgas, olie, vand- og A-kraft samt *metaller*.

Energikilder.

(a) Oversigt (nr. 7) over forbrug og forventet stigning:

Område	1955	1980
Sovjet	439.3	1.250—1.800
Østeuropa	236.9	450— 700
Nordamerika	1.482,8	2.750—3.800
Vesteuropa	787.6	1.250—1.800

Tallene angiver millioner ækvivalente kul-ton, dvs. de forskellige energikilder omregnet til stenkul. Det ses, at også på dette felt er Østmagterne bagefter Vestmagterne, men Warschawapagt-kilder anslår eget fremtidigt forbrug væsentlig højere.

(b) Efterfølgende skema (nr. 8) viser en neutral vurdering af *energiressourcer*:

Område	Sten- og brunkul	Råolie	Natur- gas	Vandkraft- forbrug 1955-80
Sovjet	1,306	25	20	7.2
Østeuropa	173	—	—	1.9
Nordamerika	1,551	50	50	6.7
Vesteuropa	465	2	—	7.2

Tallene angiver billioner ækvivalente kul-ton.

Alle kilder er enige om det uhyre vanskelige i at fastslå energikilder og energiressourcer. Dette gælder i særlig grad endnu ikke helt udforskede områder, som f. eks. dele af Sovjetunionen. Foranstående oversigt må derfor kun tages som et forsøg på at give et sam-

menlighedsgrundlag, hvor tallene for Sovjets ressourcer formentlig er meget for lave. Sovjettiske kilder oplyser, at der i 1957/58 er lokaliseret 150 nye olieforekomster, 170 nye naturgasforekomster med et forråd på over 1000 milliarder m³ samt, at kulforekomsterne anslås til mindst 8.670.000 millioner tons. I modsætning til de gamle råstofkilder, som findes i den sydlige og sydvestlige del af Rusland, findes de nye forekomster hovedsagelig om og sydøst for Ural. Også nogle vestlige kilder påpeger, at Sovjet må betragtes som det område i verden, hvor de fleste — og måske rigeste — råstofkilder findes. I de øvrige Warschawapagt-lande findes: rige brun- og stenkulsforekomster i Østtyskland, Polen og Czekoslovakiet samt en del olieforekomster i Rumænien.

Sovjet lægger afgørende vægt på den fredelige udnyttelse af A-energi. Flere A-kraftstationer (7?) er allerede i brug og en del er under opførelse. Fælles for Warschawapagt-landene og Kina er der oprettet mindst 5 centre for A-forskning med henblik på dennes fredelige udnyttelse, idet denne forventes at blive af meget stor betydning fremover. Energi fra

(c) *Energiforsyning* af nogle østeuropæiske lande volder og vil også i de kommende år volde vanskeligheder for opfyldelsen af de planlagte mål. Rumænien er mere end selvforsynende (olie), det samme gælder Østtyskland (brunkul), men for de øvrige lande er tilførsel udefra nødvendig, og denne kan stort set kun komme fra Sovjet. Herved forøges Warschawapagt-landenes store transportproblem (jvfr. II, E). Et omfangsrigt ledningsnet til overførsel af elektrisk kraft er planlagt/påbegyndt for at mindske transportbehovet.

(d) Til supplering af de naturlige energikilder fremstilles syntetiske: olie og benzin. Produktionen er ganske betydelig (i Østtyskland 1955: 2 mill. t synt. olie) og denne må forventes at ville stige, navnlig i Østeuropa, hvor de store brunkulsforekomster gør denne produktion mulig.

(e) Oversigt (nr. 9) over Warschawapagt-landenes energiproduktion i 1958 og — for visse lande — målene for 1965 fremgår af følgende:

LAND	EL-energi		Olie		Kul		Naturgas	
	1958	1965	1958	1965	1958	1965	1957	1965
ALB	0,13	—	0,50	—	0,3	—	—	—
BUL	2,67	10,0	0,29	—	11,0	24,0	—	—
CEK	18,2	—	—	—	77,0	—	0,77	—
DDR	34,0	—	2,7	—	215,0	—	2,8	—
POL	23,9	45,0	0,2	—	102,5	111,5	0,384	0,5
RUM	7,2	18,5	11,25	12,2	7,1	12,5	7,3	13,3
SOV	233,0	520,0	113,0	240	496,0	610,0	29,8	150,0
UNG	5,8	11,5	1,0	—	24,1	35,0	0,42	—
USA	ca. 730	—	330,8	—	382,7	—	302,0	—
Enhed:	milliard kwh		million tons		million tons		milliard m ³	

A-kraftværker er ikke medregnet i foranstående oversigt.

Desuden findes der i Sovjet et kolossalt potentiel i endnu ikke udnyttet vandkraft, som anslås til 1200 milliarder kwh årlig, heraf ca. 80 pct. i Sibirien.

Metaller.

(a) Som anført foran må Sovjet anses for at være uhyre rig på råstoffer. Idag kendes forekomster på 35.000 millioner t jernmalm og i de seneste år er der opdaget nye store forekomster i landets centrale dele, ligesom der er

konstateret store mængder af titanium, kobber, uran, torium (mulig erstatning for uran), tin, aluminium, mangan, bly, krom, nikkel m. fl. Hertil kommer rige zink-, bly- og kobberforekomster i Polen og Tjecoslovakiet, hvor også en del jern- og uranminer findes. I Øst-tyskland findes kobber og uran.

Henset til det meget vanskelige ved at opstille en oversigt over metalressourcer er dette undladt. I stedet er i nedenstående oversigt (nr. 10) ført Warschawapagt-landenes produktion af råjern og stål i 1958 og — for visse lande — målene under den nuværende 7-årsplan.

LAND	Råjern		Stål	
	1958	1965	1958	1965
BUL	0,27	0,70	0,21	0,90
CEK	3,8	—	5,51	10,52
DDR	1,7	—	3,04	4,63
POL	3,86	3,2	5,66	9,0
RUM	1,1	4,0	1,30	3,3
SOV	39,6	70,0	54,90	90,0
UNG	—	—	—	—
USA	56,0		77,24	
Enhed	millioner t		millioner t	

(b) Som anført ligger hovedparten af de nye forekomster af metaller i de centrale dele af Sovjetunionen i Kazakhstan og nordøst herfor. Da også nye energikilder er konstateret her, er den under krigen påbegyndte flytning af industrien mod øst fortsat, og en fortsat forskydning vil finde sted. Som følge af meget omfattende anlægsarbejder vil disse nye industrier først kunne forventes at gøre sig gældende omkring 1965.

Warschawapagt-området stræber efter absolut *selvforsyning* for ikke under en konflikt-situation at være afhængig af evt. tvivlsomme naboer. Området er stort set selvforsynende i dag og dets forekomster vil tillade en fortsat uafhængighed.

En af de få ting, som ikke fra naturens side fandtes indenfor Sovjetområdet, var gummi-

træet. For at bøde herpå er planten med godt resultat blevet akklimatiseret, og en betydelig høst finder nu sted i de sydlige områder, ligesom en stærk udvikling af den syntetiske gummiproduktion har fundet sted.

Vesten synes ofte tilbøjelig til at undervurdere Warschawapagt-landenes råstofbasis. Disse vurderinger hviler imidlertid ofte på de før 1955 (eller endnu før) konstaterede forekomster, men udforskningen af hele Sovjetområdet er endnu ikke tilendebragt, og selvom mange år formentlig vil gå, før de nye forekomster kan udnyttes, synes eet sikkert: *Warschawapagt-området er i besiddelse af den fornødne råstofbasis for en kolossal produktionsforøgelse.*

3. Kommunikationer.

(a) På grund af de meget store afstande, der er mellem de forskellige dele af området, er kommunikationssystemet af den allerstørste betydning, både økonomisk og strategisk, for Warschawapagt-landene og især for Sovjet, hvilket bedst ses af, at der fra Moskva til Vladivostok er ca. 9000 km, som det vil tage 9 døgn og 5 timer at tilbagelægge med ekspres-tog og ca. 10 timer med fly.

Jernbanenettet er vest for linien: Moskva—Rostov godt udbygget, men nord og øst for denne linie bliver nettet tyndere og tyndere. Jernbanerne menes idag at bestride ca. 80 pct. af transportbehovet.

Vejnettet er godt udbygget syd for linien: Archangelsk—Sverdlovsk og tildels i den sydlige del af Sibirien og i Kazakhstan. Men nord for ovennævnte linie findes næsten ingen veje.

De indre vandveje er for flodernes vedkommende hovedsagelig nord-syd-gående, altså på tværs af den største behovsretning. Dette søges afhjulpet ved hjælp af tværgående forbindelseskanaler, således at det idag er muligt at sejle fra Nordlige Ishav til Østersøen, Sortehavet og Kaspiske Hav. Vandvejene har dog den ulempe, at de fryser til om vinteren. Særlig i

de nordlige områder, hvor de er mest påkrævet, bliver de derved uanvendelige i lang tid, helt op til 7 måneder om året, men selv i egene om Sortehavet og det Kaspiske Hav kan de være frosne i op til 100 dage årlig.

En oversigt (nr. 11) over jernbanenettets, vejnettets og vandvejenes størrelse i de forskellige lande er anført nedenfor.

Land	Jernbanenet	Godsbefordring	Vejnet	
1957-60	km	km pr. 1000 miles ²	million ton km	km
ALB	117	10	—	2.200
BUL	5.093	85	4.928	24.000
CEK	13.168	275	39.541	81.000
DDR	16.121	320	28.635	47.725
POL	23.437	180	55.255	99.347
RUM	12.000	105	16.170	100.000
SOV	121.200	15	1.212.800	300.000
UNG	8.907	215	9.489	28.832
USA	344.507	125	906.900	—

Vandveje i km: DDR 2.643, SOV 205.800, UNG 1.054.

Luftnettet er ganske godt udbygget, ca. 185.000 km, og fragtede i 1955 ca. 650 millioner tons (USA: 554 mill. t.).

Kystskibsfart anvendes hovedsagelig ved de sydlige have, men omfatter kun 2—3 pct. af totaltransporten.

(b) Før de nye råstokkilders udnyttelse *forefandtes energi og metalforekomster normalt i hver sine områder*, adskilt af store afstande, et forhold industrien endnu lider under, og som belaster transportsystemet i meget høj grad. F. eks. kan nævnes, at Leningrad- og Moskva-industrierne kulforsynes fra Donez, som ligger 1200 og 800 km fra de to byer, og at der ved det nye industricentrum, Sverdlovsk, findes store mængder jernmalm, men kullene må endnu hentes fra Wuznetzk, som ligger i en afstand af 2100 km fra Sverdlovsk. De store transportafstande sluger kolossale energimængder, f. eks. vil et kultog fra Rusland til Sibi-

rien anvende ca. 33 pct. af sin last for at føre denne frem, og i 1955 anvendtes 25 pct. af Sovjets kulproduktion til transportformål. Det er bl. a. på denne baggrund flytninger af gamle industrier og grundlæggelse af nye skal ses, men selv når dette er gennemført, skal de producerede varer transporteres over meget store afstande til forbrugsstederne. Af disse grunde anslås Sovjets transportbehov at være ca. 40 pct. større end USAs.

Transportsystemet kan idag klare fredsbehovet, men en krigs forøgede belastning vil næppe kunne bestrides. Hertil kommer, at transportsystemet er meget *sårbart* i visse dele af området, idet store, øde strækninger og bjerge vanskeliggør omkørsel og reparation.

(c) Warschawapagt-landene er ganske klar over, at et fuldt ydedygtigt og veludbygget transportsystem er en absolut nødvendighed for industrialiseringens gennemførelse, ligesom god og billig transport er en af *forudsætningerne for højnelse af levestandarden*. En særlig arbejdsgruppe under KOMEKON er nedsat med henblik på en udvidelse af kommunikationsnettet og dermed transportkapaciteten.

Følgende udvidelse af transportkapaciteten er planlagt gennemført inden 1965: vejtransport: 90 pct., vandvejstransport: 60 pct. og jernbanetransport: 40 pct., bl. a. ekstralinier gennem Sibirien til Kina.

Foruden det tidligere nævnte ledningsnet til kraftoverførsel er et stort pipe-line-system påbegyndt i 1959. Det vil få en længde på ca. 10.000 km og skal omfatte DDR, Tjecoslovakiet, Polen og Ungarn, og vil strække sig herfra og gennem Sovjet til Mongoliet. Endvidere er planlagt en gasledning på 2000 km længde fra Gazli til Ural med en kapacitet på 21 milliarder m³ årlig.

For at formindske transportbehovet — og sårbarheden — søges dannet selvforsynende regioner, men indtil ovennævnte store mål er nået, må *kommunikationssystemet betragtes*

som Sovjets — og dermed som Warschawapagts akilleshæl.

E. KULTUR

Kulturens betydning for et lands potentiel er vanskelig at udtrykke i tal. Det synes imidlertid indlysende, at et land med veluddannede indbyggere har bedre muligheder for at konstatere og udnytte dets naturlige forekomster og/eller finde erstatning i form af syntetiske produkter end et land med mindre godt uddannet befolkning. En undersøgelse af den vægt, der tillægges almen- og specialuddannelse, teoretisk og praktisk, i et land vil kunne give et fingerpeg om kulturens/uddannelsens fremtidige betydning, en betydning som må stige i takt med øget produktion og tekniske fremskridt, idet amerikanske undersøgelser har bevist, at storproduktion ved hjælp af mere og mere specialiserede maskiner kræver bedre og bedre uddannet personel.

Stalin sagde i 1931: »Vi er 50—100 år bagefter i uddannelse. Hvis vi ikke indhenter dette, vil vi blive knust.« Og derefter tog man fat. I 1956 fandtes følgende antal elever i læreanstalter og skoler pr. 1000 indbyggere:

Oversigt nr. 12.

Område	Grundskole	Mellem- og gymnasieskole	Højere læreanstalter
Sovjet	123	26	9
Østeuropa	124	28	3
Nordamerika	164	44	14
Vesteuropa	103	22	3

Det ses, at man i Warschawapagt-området har forholdsvis færre elever i skoler og på højere læreanstalter end i Nordamerika, men flere end i Vesteuropa, hvilket dog skal ses på den baggrund, at Vesteuropa er mere »mættet« gennem mange års uddannelse.

Af den følgende oversigt (nr. 13) fremgår det, hvorledes antallet af elever til videreuddannelse i Warschawapagt-landene fordeler sig på de forskellige skoler:

Land 1955/56	Efterskole (14-17 år)	Fagskole	Universitet
BUL	153.100	69.800	36.300
CEK	59.800	140.600	48.500
DDR	128.400	49.100	60.100
POL	201.400	440.100	134.600
RUM	—	81.600	60.300
SOV	15.128.900	1.673.900	1.227.900
UNG	71.700	47.400	30.700
I alt	15.743.300	2.502.500	1.598.400

I Sovjet er der idag 766 højere læreanstalter og 3344 teknika og middelspecialistlæreanstalter med over 4 mill. studerende. Også m. h. t. uddannelse lægges særlig vægt på de produktionsforøgende og matematisknaturvidenskabelige felter, og i 1959 uddannede Sovjet alene tre gange så mange ingeniører som USA.

De sidste års rum- og A-forsøg viser Warschawapagt-områdets (Sovjets) høje videnskabelige stadi, og som følge af uddannelsen af et større og større antal videnskabsmænd, ingeniører, teknikere og specialarbejdere synes en *fortsættelse* og endog *forøgelse af de store industrielle og videnskabelige fremskridt* at være teoretisk mulig, ligesom det dels herigennem dels gennem en stedfindende uddannelse af landbrugseksperter og -arbejdere skulle blive muligt at forøge landbrugsproduktionen betydeligt.

F. KONKLUSION

Russerne siger, at sejrherren i en evt. kommende konflikt vil blive den, der bedst kan sikre sig en intensiv og vel planlagt produktion af de 4 nøgleprodukter: metaller, brændstof (energikilder), bomuld og korn. Warschawapagt-landene under KOMEKONs ledelse har da også sat sig et meget stort mål i overensstemmelse med ovennævnte synspunkt, nemlig at blive det førende industri- og landbrugsområde. Krustjov udtrykte det således i 1957: »Målet er at indhente og overgå de mest udviklede kapitalistiske stater, både industri-

og landbrugsproduktionsmæssigt, og her tænkes på USA.»

7 Fornøden kapital og alle de fornødne energi- og råstofkilder er til rådighed indenfor området, således at *økonomien kan hvile i sig selv* (i modsætning til Nordamerika og navnlig Vesteuropa, som er afhængig af import), ligesom et tilstrækkeligt uddannelsesmæssigt stade er nået. Men det er et spørgsmål, om *arbejdsstyrke og transportkapacitet er til rådighed i tilstrækkeligt omfang* til indenfor de næste tiår at kunne udnytte områdets rige natur i så høj grad som de forskellige planers gennemførelse kræver det.

Automatisering vil tildels kunne afhjælpe den truende arbejdsmangel og automatiseringskapaciteten udbygges meget hurtigt under ledelse af et særligt institut for automatisering og elektroteknik.

Eksperimenternes tid er ved at være overstået, og man har lært af fejlene, industriens intensiveringsfase med større produktion pr. arbejder er begyndt, Marxismens »Politiske Økonomi« har vist sig mindre anvendelig til det virkelige liv, og er nu i praksis afløst af visse erfaringer fra USAs storproduktion. Hele ledelsen er blevet rationaliseret med følgende større ansvar ved de enkelte virksomheder, men stadig med central kontrol og planlægning på højt plan. KOMEKON forbereder 15-års-planer (65—80) med henblik på samarbejde og koordination af de enkelte landes produktion i retning af regional selvforsyning, eliminering af energi- og råstogmangel og specialisering af storproduktionen med henblik på omkostningsreduktion.

Eksisterende 7-års-planer skønnes fra neutral side realistiske, måske endda i underkanten — af politisk-psykologiske grunde — for derved at kunne proklamere overopfyldelse.

7 Selvom der i området lever en snes forskellige folkeslag, som tidligere tiders forskellige interesser har bragt i indbyrdes stridigheder, menes det kommunistiske styre nu fast forankret gennem 40 års regering i Sovjet og 15

år i Østeuropa. Den centralt ledede påvirkning for at *skabe en psykisk enighed* vil efterhånden muligvis kunne udslette tidligere nag, og de forventede fremskridt — især højnelse af levestandarden — vil nok medvirke til at sikre styret en fast position fremover.

4 år påregnes som nødvendig for at omstille et land fra freds- til krigsproduktion. Sovjet befandt sig i det 4. år i 1939, og intet tyder på tilbagevenden til fredsproduktion, udover at der i stedet for kampvogne m. m. nu produceres traktorer o. lign. (men tilbagevenden kan hurtigt finde sted) osv. Tværtimod er sværindustriens førsteet nu udbredt over hele Warshawapagt-området.

Det synes uundgåeligt — delvis uafhængigt af det foregående og så kort som forsvarligt — at omtale *det tredje parti-program*, som blev forelagt på Sovjets Kommunistiske Partis 22. kongres i oktober 1961.

Ifølge dette program skal følgende mål nås i løbet af de kommende to årtier:

- at besætte førstepladsen i verden m. h. t. produktion pr. indbygger gennem skabelsen af produktionskræfter, som er uden sdestykke,
- at tilvejebringe verdens højeste arbejdsproduktivitet, at udstyre Sovjetmennesket med den mest moderne teknik og forvandle arbejdet til en kilde til glæde,
- at udvikle produktionen af materielle goder for at sikre hele befolkningen det højeste levestandard (overgang til fordeling efter behov),
- at omforme de socialistiske samfund til kommunistiske, at skabe det klasseløse samfund,
- at vinde den økonomiske kappestrid med kapitalismen og holde forsvaret på et niveau, som vil kunne knuse enhver agressor.

Disse store mål skal nås gennem en påregnet kapitalinvestering på 2 trillioner rubler (2000 milliarder) og en forventet stigning i

den samlede industriproduktion på fra 155 milliarder rubler i 1955 til ca. 1000 milliarder rubler i 1980 (altså en stigning på ca. 630 pct.) samt en ønsket landbrugsproduktionsstigning på 350 pct., således at *det totale samfundsprodukt*, som er den mest generelle målestok for alle samfundsproduktionens grene, *vil stige ca. 500 pct.* Eller med andre ord: i 1980 vil Sovjet alene fremstille næsten dobbelt så stor industriproduktion som hele den ikke-socialistiske verden gør det idag.

Den råstofmæssige baggrund for disse vældige mål skal skabes ved hjælp af:

- billige kul, billig naturgas og vandkraft fra Sibirien,
- oprettelsen af jern- og stålbasen i Ural, Ukraine, Sibirien, Kazakstan og i det centraleuropæiske Sovjet,
- bygning af olieraffinerier i Ural, Nedre Volga, Ukraine, Nordkaukasus, Sibirien og Centralasien, samt ved
- at kunstvande 3,5 millioner ha nyt landbrugsland.

For det enkelte sovjetmenneske vil en gennemførelse af programmet bl. a. medføre:

- dårlige kår vil helt ophøre og kategorien lavtlønnede forsvinde,
- hver familie får egen velindrettet lejlighed,
- kommunale tjenester vil blive gratis (gas, vand, varme, transport),
- uarbejdsdygtige vil blive underholdt på samfundets regning,
- afkortning af arbejdsugen til 30—35 timer,
- betalt ferie i 3—4 uger,
- uddeling af forbrugsfonds (som er gratis) vil stige til at udgøre ca. 50 pct. af befolkningens samlede indtægt,
- realindtægten vil pr. indbygger stige ca. 250 pct., og nationalindkomsten vil stige til ca. 750 milliarder rubler, dvs. ca. 500 pct. i forhold til den aktuelle.

Realisering af programmet vil medføre gennemførelsen af kommunismens ophøjede princip: Enhver yder efter evne og nyder efter behov.

Programmets gennemførelsesmuligheder er vanskelige at kommentere. De i de foregående afsnit af neutrale eksperter opstillede sandsynlige sovjetiske vækstmuligheder indtil 1980 tyder på, at Krutsjov med sit nye program har taget munden for fuld. Han nærer da også selv visse betænkeligheder, idet han har udtalt, at nogle Sovjetborgere ikke vil kunne leve op til programmets forudsætninger, fordi de foretrækker at nyde fremfor at yde.

⌈ Rent umiddelbart forekommer programmets løfter at være for gode til at være sande, og de synes at skulle kunne opnås på meget kort tid. Og man må jo spørge sig selv: Hvad så når dette er nået? Vil den grundlæggende drivkraft bag kommunismen ikke derved falde væk? Kun fremtiden vil kunne give svaret. ⌋

Om målet: verdens industri- og landbrugsområde nr. 1, nås, er vanskeligt at sige som følge af de mange usikre faktorer. Nogle bedømmende eksperter mener nej og anfører, at Warschawapagt-området stadig vil være langt bagefter Nordamerika i år 2000. Andre er kun uenige om, hvornår målet nås. Sovjetkilder mener 1970—80, NATO-kilder antyder, at i 1965 vil ca. 60 pct. af USAs og ca. 90 pct. af Vesteuropas position være nået, og i 1970 vil Vesteuropa være passeret.

Til disse forskellige synspunkter skal føjes, at maksimal udnyttelse af eksisterende energi- og råstofkilder først bedømmes nået om 20—30 år, og selvom økonomien forekommer sund, vil de nødvendige store investeringer i forbindelse med planlagt produktionsforøgelse (industri- og landbrugs-), lovet højere levestandard, mindre arbejdstid (forholdsvis større løn), udgifter til opretholdelse af store konventionelle styrker og forberedelse/imødegåelse af A-krig samt de fortsatte videnskabelige eksperimenter, som vil være nødvendige for gennem videnskabelige fremskridt at bevise systemets overlegenhed — også på dette om-

råde — være så store krav, at det ikke vil undre, om ikke alle kan opfyldes samtidig, men at en prioritering vil blive nødvendig. Samtidig må det ikke glemmes, at den faste, centrale ledelse af økonomi, produktion, militær, propaganda i forbindelse med ideologien, som binder folkene sammen, og selvforsyningen på alle områder giver et godt grundlag for total

udnyttelse af områdets muligheder — og samtidig for gennemførelse af totalstrategi (og herunder den totale krig).

For at nå de store mål synes imidlertid eet at være sikkert: RO — både indre og ydre — er ikke alene ønskelig, men ligefrem nødvendig.]

(fortsættes)

St. Brynel.

»Super Starfighter F-104«

I DET TYSKE FLYVEVÅBEN

Ifølge dagspressens oplysninger for nylig har Danmark efter forhandling med USA fået tilsagn om levering af fly til 1½ eskadrille mod selv at anvende et tilsvarende beløb til indkøb af forsvarsmateriel. »Flyvevåbnet« har derfor ment det af interesse for læserne at bringe en artikel om den flytype, der menes at være på tale. Artiklen omhandler de til grund for Vesttysklands valg af Lockheed Starfighter F-104 liggende overvejelser og undersøgelser, ligesom den fortæller lidt om Forbundsrepublikkens genopbygning af sit flyvevåben.

»Jeg vil orientere mig grundigt for at træffe velbegrundede afgørelser. Jeg vil kritisk tage kendsgerninger til efterretning. Jeg vil overveje alle muligheder objektivt for at nå frem til det rette perspektiv til at forstå, hvad jeg ønsker.«

Karl Jaspers i

»Atombomben og

Menneskets fremtid« 1958

Flytyper i genopbygningsperioden.

Efter omhyggelig overvejelse i flyvevåbnets første genopbygningsfase blev flytyper, der ikke hørte til de mest moderne, men som stadig

var ganske egnede til operativt brug, udvalgt til de flyvende enheder.

Disse typer (F-84, F-86 og Sabre 6) blev dengang brugt og er stadig i brug ved hovedparten af de europæiske NATO-landes flyvevåben. Disse prøvede og teknisk driftsikre fly passede godt til den indledende træningsfase for de nyligt aktiverede eskadriller og sparede den tyske skatteborger for store udgifter. De blev skænket Forbundsrepublikken gratis af USA i betragteligt antal.

De unge eskadriller vandt deres sporer i disse fly for efterhånden at gå over til de mest moderne typer.

Hvorfor F-104 blev valgt.

Det tyske flyvevåbens opgaver er defensivt og offensivt luftforsvar af Centraleuropa, som del af NATO's luftforsvar inden for rammerne af 2. og 4. Allied Tactical Air Forces. Såvel den tekniske status som den geografiske situation udelukker et separat luftforsvar af Forbundsrepublikken og kræver såvel integration af hovedkvarterer og underlagte enheder som fælles planlægning af typer og antal af luftforsvarsenheder.

Teoretisk kunne den bedste løsning være at introducere tre forskellige våbensystemer, der hver repræsenterer det bedst opnåelige, idet

kun de krævede missioner tages i betragtning: Interception, taktisk bombning (ground support) og rekognoscering.

Det ville imidlertid være umuligt for Forbundsrepublikken at træne specialister, skabe jordorganisationer og organisere logistisk støtte til tre forskellige avancerede flytyper med høj ydelse. Endvidere ville totalomkostningerne være blevet forøget 4-5 gange.

Omhyggelige fælles overvejelser foretaget i Forbundsrepublikkens politiske, militære, tekniske og økonomiske afdelinger og kontorer i samarbejde med NATO-partnerne viste, at der for at opfylde forsvarsopgaven inden for de snævre økonomiske, tekniske og personelmæssige grænser krævedes to grundtyper af jet-drevne, ensædede jager:

For det første en ensædet jager med overlydshastighed til store og mellemstore højder som interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsfly som efterfølger for F-84F, RF-84F, F-86 K og Sabre 6, der blev anvendt i første fase af genopbygningen.

For det andet en ensædet jager med hastighed op til lydens til mellemstore og lave højder som et let slag- og rekognosceringsfly til støtte til hærstyrker. Til sidstnævnte opgave valgtes Fiat G. 91.

Tunge interceptor- og jagerbombefly, udviklet efter amerikanske og britiske krav (f. eks. Convair F-102 og F-106, Republic F-105 og den tomotorede Lightning P 1), blev afslået som værende for tunge og for dyre til at imødekomme det første krav i betragtning af Forbundsrepublikkens snævre område og dens direkte grænse til østbloklandene.

Andre 10 amerikanske og europæiske fly blev systematisk udelukket ud fra et taktisk/teknisk, økonomisk og industrielt synspunkt. Videnskabelige/tekniske eksperter fra forsvarsministeriets tekniske afdeling og officerer fra flyvevåbnet — nogle var både piloter og uddannede ingeniører — udførte prøverne.

Efter en afsluttet afprøvningsperiode, hvorunder bl. a. blev udelukket så fremragende og

effektive typer som den britiske Saunders-Roe S.R. 177 og den svenske Draken, fordi de ikke kom tæt nok til kravene, var man nået frem til tre typer, der kunne komme i betragtning: F-104, Grumman Super-Tiger og den franske Dassault Mirage III.

Super-Tiger, der var blevet prøvefløjet siden 1958, havde imidlertid haft for kort en udviklingsperiode og var ikke tilstrækkeligt afprøvet.

Mirage III, hvis prototype først blev afprøvet i 1957, var endnu ikke fuldstændig udviklet i alle systemer.

Analysen, prøver og studier varede sammenlagt to år. Først da alle faktorer var taget i betragtning i detaljer, da et stort antal prøveflyvninger var udført, og da de taktisk/tekniske anlæg for interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsrollen var blevet studeret indgående, blev den endelige beslutning om at gå ind for F-104 truffet.

Ikke blot forsvarsministeren og de berørte forsvarsmyndigheder deltog i afgørelsen, men den endelige godkendelse kom fra Forbundsdagen efter et udmattende studium af alle problemerne i forsvars- og budgetudvalgene.

De afgørende faktorer.

Lockheed F-104 har følgende vigtige fordele sammenlignet med alle andre afprøvede typer:

(a) Den imødekommer på bedst mulig måde — i betragtning af omkostningerne — de taktisk/tekniske krav til ydelser, der er fastsat af SHAPE for den tredobbelte rolle som interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsfly.

(b) F-104 var det første fly, der kunne overskride Mach 2 under vandret flyvning, og som kunne manøvreres og anvendes til kamp ved denne hastighed, ligesom den var det første fly, der overskred lyd hastigheden under stigning.

(c) Flyet var blevet prøvefløjet siden 1954, var i brug i betragteligt antal og repræsentere-

EEN FOR ALLE

Canada, Japan, Italien, Holland, Belgien og Tyskland har alle foretrukket Lockheed F-104 til deres eget forsvar. De valgte den, fordi de havde behov for en Mach-2 jager – d.v.s. en, som kunne opretholde luftoverlegenheden overfor fjendens bedste flyvemaskinetyper, og som tillige med fint resultat kunne løse det væld af forskelligartede opgaver, der stilles. Med disse krav for øje foretrak de F-104 fremfor alle andre jetjagere i verden. Ved at træffe denne afgørelse igangsatte de det mest bemærkelsesværdige produktionsprogram i flyvningens historie.

Betragt F-104 programmet, som det er idag! – I syv lande, inklusive De Forenede Stater, er 21 førende flyvemaskinefabrikker, 7 motorfabrikker, 31 producenter af elektroniske komponenter og hundreder af andre, underordnede fabrikker og leverandører med i arbejdet... Næsten 400 stk. F-104 jagere med alt nødvendigt udstyr er allerede udstationeret. I 1963 vil der være bygget 1000 af disse fremragende Mach-2 jagere – og i 1964 vil antallet være oppe på 2000.

Betydningen af dette byggeprogram er langt større end selve F-104 jagerens uovertrufne præstationer og mange forskellige anvendelsesmuligheder. Det medfører f. eks., at reservedele og hjælpeudstyr er indbyrdes udskifteligt. Det medfører også, at eftersyningsmuligheder og specialtrænet personel altid vil være ved hånden... Intet ocean vil skille nogen F-104 luftbase fra et F-104 produktionssted! Lockheed-California Company, Burbank, California, U.S.A.

F-104

de et integreret våbensystem med fuldt udviklet jordudstyr.

(d) F-104 havde den laveste kampvægt af alle de fly, der var taget i betragtning. Startvægten kan varieres stærkt, afhængig af hvilke droptanke, der anvendes.

(e) En tosædet træningsversion (TF-104G) findes.

(f) F-104's elektroniske udstyr kan tilpasses rollen. Flyet kan bære luft-til-luft missiler med enten infrarød styring (Sidewinder) eller radarstyring og kan udstyres, tankes og bevæbnes som taktisk jagerbomber- eller rekognosceringsfly.

(g) Lockheed var i stand til at levere F-104 i tilstrækkeligt antal og havde teknisk kapacitet til både teknisk og logistisk at introducere et våbensystem som F-104 på verdensomfattende basis.

Planlægningsovervejelser vedrørende Starfighter.

F-104 blev planlagt af Lockheed's chefingeniør C. L. Johnson baseret på operative erfaringer i Korea, klarlagt og udviklet gennem talrige samtaler med piloter og teknikere.

Efter den sædvanlige udviklingsperiode blev den første flyvning foretaget den 28. februar 1954. F-104 var ingen udvikling af en eksisterende type. Det var virkeliggørelsen af helt nye og avancerede begreber, som var år forud.

På daværende tidspunkt havde intet jettfly hverken tilsvarende ydelser eller planer, der ikke målte mere end 2,3 m fra rod til tip. Der var intet fly, som kunne stige med overlydshastighed og overstige Mach 2 under vandret flyvning.

F-104's usædvanligt tynde planer med barberbladsskarpe stålforkanter er fæstnede til kroppen med en negativ vinkel på 10° for at forøge stabiliteten omkring længdeaksen. Start- og landingshastigheden er som for andre jettfly som følge af et grænselagskontrollsystem (lufttilførsel) på for- og agterkant af planerne. Flyet kan således med sin overlegne

fart og stigeevne starte og lande på normale startbaner.

Landingsafløbet kan begrænses til 900 m ved brug af en bremseskærm.

Et fjedersystem giver piloten følelsen af rorfladebevægelser og -tryk gennem de hydraulisk bevægede rorflader. Et automatisk kontrolsystem, som sætter en elektrisk »ryster« igang for at advare piloten om et stall, »sparker« pinden frem i tilfælde af fare, for at bringe flyet i normal flyveposition.

Den lange, slanke krop repræsenterer den bedst opnåelige aerodynamiske form. Motoren fylder næsten halvdelen af kroppen. Den resterende del indeholder — foruden cockpit og brændstoftanke — omhyggeligt fordelt plads til våben og elektrisk udstyr.

F-104 repræsenterer den ideelle moderne »våbenplatform« i så henseende. Plads til hvert system blev inddraget i planlægningen af flyet.

Cockpittet indeholder et minimum af instrumenter. Dette betyder mindre anspændelse for piloten, end hvis han flyver en ældre type. Han kan således hellige opgaven større opmærksomhed.

Katapultsædet blev indledningsvis indrettet til udskydning nedad, fordi der intet sæde eksisterede, som kunne skyde piloten fri af det høje haleplan. Dette sæde er blevet erstattet af et af Lockheed udviklet katapultsæde, som udskyder piloten opad. Dette sæde kan endog bruges under start og landing, når flyet er i kontakt med jorden (altså et sæde med »Martin Baker« egenskaber, Red.).

F-104 er udstyret med en over 5 m lang General Electric J 79-GE-11A jetmotor med efterbrænder. Maksimum trykkraft er 7000 kg, svarende til 25—30.000 hestekræfter.

Rangerende i flyvningens udvikling med overgangen fra fast til variabel propellerindstilling er F-104's automatiske justering af startbladene. Denne bemærkelsesværdige indretning giver de bedst mulige forhold ved start og march.

Piloters mening.

Opstart og taxiing med næsehjulsstyring synes simpel i forhold til F-84. Start og stigning er forbavsende, og det er en fordel for piloter at kunne lære disse karakteristika i den tosædede F-104 træner.

Kraftreserven, især med efterbrænder, er kolossal. Inden 20 sekunder efter, at bremserne er sluppet, er F-104 i luften og har nået 350 knob. Kun sekunder senere er Mach 0,9 nået. Under 35° stigning når flyet 40.000 fod (13.000 m) på kun 100 sekunder. Efter yderligere 35 sekunder er det i 50.000 fods (16.000 m) højde.

Flyet kompenserer selv for et hvilket som helst aerodynamisk fænomen, der opstår, når lydmuren passerer, uden at kræve speciel opmærksomhed fra piloten.

Det mest favorable forhold mellem trækraft og modstand findes ved Mach 1,7.

Ifølge piloter, som flyver Super Starfighter, »kan et hvilket som helst flys kondensstriber, set på himlen, nås på meget kort tid. Overhaling af en F-102, som prøver at undslippe ved maksimumsfart, giver F-104 piloten en følelse af overlegenhed og jubel«.

For at opnå særlig stor rækkevidde må hastigheden naturligvis reduceres (til mellem Mach 0,8 og 0,9) afhængig af højden, men det er stadig omkring 1000 km/t.

Ligesom i andre jetfly er brændstofforbruget relativt højt ved flyvning i lav højde. Lavflyvning lettes imidlertid ved det udmærkede udsyn fremad og nedad.

F-104 er ekseptionelt godt udstyret til instrument- og natflyvning, egenskaber som yderligere fremmes ved dens bekvemt arrangerede cockpit og naturlige stabilitet under flyvning.

Det er en naturlig sag, at et fly med så stor ydelse som Starfighter med et vingespand på kun 6,70 m og en fuldvægt på 10 tons er følsomt under indflyvning til landing. For at opnå en effektiv grænselagskontrol med fulde flaps anvendes 87 pct. motorkraft, til hjulene er sat.

Alle piloter, der har gennemgået den indledende træningsfase og kender flyet, er fulde af lovord.

De beretter om følelsen af en enorm stige-væne og overlegen kraft hos dette våbensystem, med hvilket — i alle versioner som interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsfly — det tyske flyvevåben går ind i en ny fase i luftforsvarets tidsalder.

Et par ord om vedligeholdelse og forsyninger.

Samtidig med, at de første fem piloter afrejste til USA for omskoling til F-104 (feb 1960), begyndte træningen af teknisk personel. Teknikerskolen på Kaufbeuren modtog en F-104 til brug i dette program.

I gennemsnit kræves kun 15 vedligeholdelsestimer for 1 flyvetime — et lavere tal end for tilsvarende våbensystemer.

Der kræves naturligvis et større antal teknikere end ved ældre flytyper, men når F-104's effektivitet og kampkraft tages i betragtning, er personelkravet rimeligt.

Alle dele af F-104's flystel, motor og udstyr er lette at komme til og kan hurtigt efterses ved hjælp af avancerede metoder. Opbygning med blokkonstruktion tillader let udskiftning af dele. De samme avancerede metoder anvendes ved optankning og ammunitionsforsyning.

En speciel fordel ved Super Starfighters våbensystem er, at fælles trænet, erfarent personel også findes på amerikanske, belgiske, hollandske og italienske baser, og standardisering af udstyr letter international logistisk støtte.

F-104 verdensrekorder.

F-104, den mest brugbare rekordsætter i flyvningshistorie, har sat følgende mærker i sine første måneder på USAF's inventarliste:

Interceptorreord: Mål i 10,6 km højde, 277 km afstand. Tid til interception 8 min. 59,9 sek. Nærmehastighed 1850 km/t.

Hastighedsrekord: 2259 km/t opnået 17 maj 1958 af Capt. W. B. Irwin, USAF.

Højderekord: 27.813 m opnået 7 maj 1958 af Maj. H. C. Johnson, USAF.

31.515 m opnået 14 dec 1959 af Capt. J. E. B. Jordan, USAF.

Stigningsrekord:

Stigning til 3.000 m på 41,85 sek.

6.000 m på 58,41 sek.

9.000 m på 1 min 21,14 sek

12.000 m på 1 min 39,90 sek

15.000 m på 2 min 11,10 sek

20.000 m på 3 min 42,90 sek

25.000 m på 4 min 26,03 sek

flojet af Lt. W. T. Smith og Lt. Einar Enevoldsen, USAF, den 18 dec 1958.

Det forlyder, at henvendelser fra USAF om (for F-104) at få anerkendt nogle af de verdensrekorder, der senere er tillagt F-104, F-106 og F-110, ikke fik regeringens godkendelse. Dette siges at afspejle et ønske fra regeringen om på bredere basis at demonstrere USAF's flys høje ydelser.

Europæisk licensproduktion.

Den kendsgerning, at fem andre lande (Belgien, Holland, Italien, Canada og Japan) valgte F-104, må betragtes som en solid bekræftelse på den tyske beslutnings rigtighed.

Efter kontrakt leverede Lockheed indledningsvis 30 to-sædede F-104 trænerne i foråret 1961 til det tyske flyvevåben. Den 22. juli 1961 foretog flyvevåbnets stabschef, general Kammhuber, den første flyvning fra flyvestation Noervenich i nærværelse af forsvarsminister Strauss.

Ved fælles tysk/belgisk/hollandsk produktion skal 949 F-104G fremstilles til fordeling med 604 til Tyskland, 120 til Holland, 100 til Belgien og 125 til Italien.

Der er således foretaget et afgørende skridt henimod standardisering af et våbensystem i Europa. De gode virkninger på træning, vedligeholdelse, logistik og operationer er indlysende.

På tysk side omfatter det fælles F-104 fremstillingsprogram to F-104 arbejdsgrupper:

Arbejdsgruppe Syd, hvor Messerschmitt, Heinkel, Dornier og Siebel producerer 240 F-104G og

Arbejdsgruppe Nord, hvor Fokker (Holland), Hamburger Flugzeugbau, Weserflug-AG og Focke-Wulff producerer 364 F-104G.

En anden sammenslutning er:

Arbejdsgruppe Vest, der består af de belgiske firmaer SABCA og Avions Fairey.

Bayerische-Motoren-Werke og den belgiske FN-fabrik licensproducerer motorerne. I en anden vigtig fase af produktionsprogrammet blev et stort antal kontrakter på produktion af elektronisk udstyr tegnet med italienske, hollandske, belgiske og tyske firmaer.

Det første fly fra tysk samleband blev overtaget af det tyske flyvevåben ved en højtidelighed den 16 okt 1961. I marts 1962 var adskillige F-104 allerede overtaget af eskadrillerne. Den første tyske jagerbomberafdeling (JABO 31, Boelcke, Noervenich) med F-104 blev observeret 20 juni 1962.

Senere i år vil jagerbomberafdeling 33, Buchel, få sine nye fly, efterfulgt indtil 1965 af de planlagte interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsafdelinger.

Hvorfor samme fly blev valgt til jager-, jagerbomber- og rekognosceringsrollen.

De foreliggende indvendinger er:

Et fly til tre forskellige roller udgør ikke det bedst opnåelige til den enkelte rolle. En typisk interceptor, udstyret som jagerbomber, bliver altfor tung og mister megen fart- og stige-evne. Dertil kommer, at rækkevidden bliver for kort, og at flyet til rekognosceringsrollen ikke har plads nok til kameraer og mangler den fornødne rækkevidde. Det ekstra elektroniske udstyr er for tungt.

De korrekte kendsgerninger er:

I anden verdenskrig blev de fleste amerikanske, britiske og tyske fly brugt som jagerbomber- og rekognosceringsfly. Dette gælder Mustang, Lightning, Spitfire og ME 109.

En jagers overlegne flyveegenskaber, specielt hvad angår hastighed og stigning, frembyder de bedste kvalifikationer til jagerbomber- og rekognosceringsrollen, selv når en forøgelse i vægt som følge af bomber og ekstra brændstof formindsker de oprindelige maksimale ydelsestal.

Et moderne, supersonisk våbensystem medfører store udgifter til træning af teknikere, vedligeholdelse, installationer og logistisk støtte. Det ville overstige Forbundsrepublikkens hjælpemidler at skulle imødekomme disse krav ved anvendelse af mere end to operative typer, nemlig F-104 og G 91.

F-104G kaldes almindeligvis Super Starfighter. Denne betegnelse afspejler i sandhed kendsgerningerne.

En anselig forøgelse i kamp-alsidighed og operativ værdi (i forhold til tidligere Starfighter modeller) er blevet opnået ved:

1. Forstærkning af halesektionen, beklædningen og planroden (for at tillade ophæng af bomber til jagerbombermissioner).
2. Installering af det mest avancerede elektroniske udstyr til navigation, automatisk føring og kontrol med våbenaffyring.

En forøgelse af motorkraften (J 79-11A) kompenserede fuldtud for vægtforøgelsen.

Dette udgør en parallel til udviklingen af Spitfire og ME 109 under anden verdenskrig. De seneste versioner af disse fly havde umådelig højere ydelser end de første modeller.

Flyvningens historie markeres af mange fremragende flytyper. Virkelige »pletskud« opnås imidlertid kun af og til, som f. eks. JU 52, Spitfire eller ME 109; flytyper, som lå i spidsen i mange år. Starfighterens udgør afgjort et sådant »pletskud«, et fly, der var 5—10 år forud ved sin første flyvning. Morgen- dagens fly af i dag.

Dette resulterede i en situation tidligt i Starfighterens udvikling, hvor udstyrsindustrien ikke var i stand til at holde trit. De første serier F-104 måtte udstyres med katapultsæder,

der blev udskudt nedefter, fordi der ikke fandtes noget sæde, der kunne skyde piloten op over halefinnen ved høje hastigheder. Naturligvis er et katapultsæde, der udskyder opefter nu udviklet.

Endnu mere udfordrende var problemerne omkring beregning og installering af det nye, yderst raffinerede elektroniske udstyr — overgangen til pladsbesparende transistor-systemer lå endnu ude i fremtiden. Disse fremskridt er gjort og er en integrerende del af Super Starfighters våbensystemer.

Trods tidligt opstående problemer konverterede amerikanerne heldigt F-104 fra dens første luftforsvarsjagerrolle til jagerbomber (F-104C) og lavangrebsversioner.

Fremtiden.

Det tyske flyvevåbens flyverafdelingers overgang til F-104G vil blive fuldført, sideløbende med industriens serieproduktion. Begyndt i foråret 1962, forventes overgangen fuldført 1965.

Det er indlysende, at operative erfaringer vil kræve nogle tekniske forandringer, hvilket er ganske normalt. Men udviklingen som sådan er afsluttet, og flyet er operativt.

Fordi den tekniske udvikling fortsat skrider frem, arbejder NATO allerede på en efterfølger af F-104. Dette er en VTOL-type, der skal udvikles på basis af studier og erfaringer med forskellige eksperimentaltyper. Prøveflyvninger af duelige prototyper vil imidlertid ikke begynde før 1965 eller 1966. Yderligere to år vil gå, før serieproduktion kan påbegyndes, og overgangen for eskadrillerne vil kræve en tilsvarende tid som ved overgangen til F-104.

Dette betyder, at Super Starfighter forbliver operativ i det tyske flyvevåben til i det mindste 1970. I ca. 10 år forbliver F-104G de centraleuropæiske NATO-partners standard jagerfly til interceptor-, jagerbomber- og rekognosceringsopgaver.

Det tyske flyvevåben har derfor ret til at være stolt ved begyndelsen af den anden gen-

opbygningsfase og til at modtage F-104G som det højtudviklede fly, der er bedst egnet til de givne operative forhold og opgaver.

Nogle redaktionelle oplysninger om F-104 programmet,

- 7 nationer (USA, Tyskland, Canada, Holland, Belgien, Italien og Japan) deler fremstillingsomkostningerne på et program for produktion af mere end 2000 Lockheed Starfighter.
- Super Starfighter kan accelerere til Mach 2 med fuld »combat load«.
- F-104A anvendes i dag af Air National Guard i USAF luftforsvarskommando.
- F-104C anvendes ved USAF TAC's jagereskadriller i Europa og USA.
- CF-104 bygget af Canadair, Montreal Canada, vil indgå i 8 eskadriller i RCAF European Air Division.
- Før F-104 kom i eskadrilletjeneste, udførte 75 F-104 mere end 6500 flyvninger, der krævede 5400 prøveflyvningstimer.
- F-104G er udstyret med General Electric J 79-11A, der ved start kan yde 7.165 kg tryk.
- J 79 har i F-104 i Europa pr. 1 august 62 udført:
 - (a) total antal flyvninger 4686
 - (b) total antal flyvetimer 5650
 - (c) pct. ubesværede flyvetimer 97,6 pct.
- I alt 1228 motorer skal bygges på tyske, belgiske og italienske fabrikker.

Burbank, november 1962.

—D—
(oversat)

ANMELDELSER

Tjenestemændenes Lommebog 1963

er udkommet. Igennem fyrretyve år har denne for tjenestemænd uundværlige kalender givet oplysninger til og tjent som huskebog for adskillige tjenestemænd.

Udover det almindelige lommebogsstof, som alle har brug for — herunder regnskabs- og noteringssider — indeholder lommebogen så at sige alt, hvad en tjenestemand kan ønske sig af oplysning om det offentlige løn-, pensions- og ansættelsesforhold samt et kortfattet men udtømmende afsnit om de personlige skatter, fradragsregler m. m.

Foruden hos bog- og papirhandlere og i kiosker kan den købes hos forlaget, Myntevej 5, Risskov, for kr. 6,00.

Lærebog for hærens menige og befalingsmænd i FN-styrkerne

*»Danske Soldater i Gaza og Congo«
Dagbogsblade og breve redigeret af
Preben Kristiansen.*

Forlaget Fremad 1962 (174 s.)

Det er en god idé, konsulent Preben Kristiansen, der selv har tilbragt nogle måneder i Gaza, har fået med at samle og få udgivet disse breve og dagbogsoptegnelser, skrevet af befalingsmænd og menige under deres tjeneste i Gaza, Congo og Indien.

De giver læserne et sagligt og nøgternt indtryk af den danske soldats liv og arbejde under de helt uvante og fremmede forhold.

Hverken breve eller optegnelser er selvsagt skrevet med udgivelse for øje. Alle beretninger giver derfor læserne en dejlig fornemmel-

For ædel Person

**WEILES
WINE**

Vinhandlere siden 1822

P. WEILE & SØN . AALBORG

se af, at det er sandt, det man læser, blottet som de er for sensations-trang, drama og heltebeskrivelse.

Men dramaet anes og ligesom læses mellem linierne — enten det så er i beretningen om årsagen til, at dræbte arabiske grænsepassanters blod skal skjules eller katangesernes angreb på en flyveplads i Congo eller indled-

ningsvis de danske styrkers afløsning af de engelske invasionsstyrker i Port Said.

Men også fornøjelige beretninger om orlovsture og samkvem med de indfødte og enkelte gode naturbeskrivelser finder man i de danske soldaterbreve. — Helt Bickersk er således den danske helikopterpilots desværre alt for korte beskrivelse af det afrikanske landskab på en af de mange patruljeture.

De historiske indledninger og samlende bemærkninger er værdifuld læsning for alle, for hvem de begivenheder, der førte til, at danske soldater også kom til at gøre tjeneste på disse breddegrader, ikke står alt for tydeligt.

Det er en bog, der vil kalde mange erindringer frem hos den læser, der har været dernede, og en god introduktion til de soldater, der skal derned. — Den bør gøres til lærebog for hærens menige og befalingsmænd i FN-styrkerne. W.

OFO- ORIENTERING ☆ ☆ ☆

På de sidst afholdte bestyrelsesmøder (10 sep og 23 okt) har bl. a. nedenstående emner været behandlet.

Skat af udkommandotillæg (sep)

Efter derom førte forhandlinger med de øvrige militære organisationer (foreninger) i Flyvevåbnet er man her blevet enige om at lade det af Statens Ligningsdirektorat den 29 jun 1962 udsendte cirkulære prøve ved domstolene, såfremt en fornyet henvendelse til ligningsdirektoratet bliver resultatløs.

Udfyldelse af normeringen (sep og okt)

Trods førte forhandlinger og givne løfter om en snarlig løsning af dette spørgsmål er det endnu ikke lykkedes at få gennemført blot en delvis udfyldelse af de ledige major- og kaptajn-numre. Der mangler stadig besættelse af 3 stabsofficersnumre og 22 major-numre. På baggrund af den i sidste normeringslov fo-

retagne opnormering af majornumre, står organisationen uforstående overfor, at der virkelig skal hengå så lang tid, før de i forvejen ledige numre kan besættes. Organisationen har påny rettet henvendelse til FLK, men indtil nu uden resultat.

Flyvevåbnets Ferie- og Rekreattionsfond

Fra højestetessagfører Christrup har OFO's formand på udvalgets vegne modtaget forslag til love og statutter, som efter at have været til gennemsyn og behandling i de respektive foreninger nu er udarbejdet i form af en protokol til brug for fondsbestyrelsen.

Hvervet som formand i bestyrelsen er overtaget af generallojtnant H. J. Pagh i sin egen skab af chef for Flyvevåbnet.

Valg af flyvetillægsordning (sep)

Organisationen har henstillet til FLK at udsætte datoen for afgivelse af indstilling om

valg af flyvetillægsordning til udgangen af dec 1962 på grund af medlemmernes vanskeligheder ved — på nuværende tidspunkt — at overse konsekvenserne af et sådant valg.

Nye regler for »træden u.f. nr«

Et medlem har bedt om OFO's bistand i anledning af, at FMN har afslået hans andragende om endnu et år at forblive stående uden for nr (har stået u.f. nr et år).

Sagen har været mundtligt forhandlet med FMN, der — efter samråd med finansministeriet — har meddelt, at man, i de tilfælde hvor en tjenestemand søgte uden for nr med det formål senere at ville lade sig ansætte i civil stilling, havde anlagt den linie, at en tjenestemand kun kunne få bevilget 1 år uden for nr. I tilfælde af at mere end 1 år ønskedes, ville en tjenestemand blive henvist til at søge sin afsked. Til gengæld ville ministeriet — hvis genansættelse senere skulle ønskes — behandle en sådan ansøgning velvilligt.

Bestillingstillæg

Organisationen har i slutningen af aug været indkaldt til møde i FMN vedrørende bestillingstillæg til befalingsmænd i 25. lønningsklasse og nedefter (stabs- og skoletillæg samt særlige tillæg).

Der kan på nuværende tidspunkt (okt) intet siges om, hvornår de nye bestemmelser vil blive udgivet, eller i hvilket omfang de vil få tilbagevirkende kraft.

Normeringslovforslaget for finansåret 1962-63

Ultimo nov skal organisationerne indsende bemærkninger og forslag til FMN. OFOs forslag vil i det store og hele være baseret på et tidligere indsendt forslag i forbindelse med »Grader for visse chefstillinger« og den af FLV udarbejdede behovsopgørelse.

Bestillingstillæg til 26. lønningsklasse og højere

Efter det for OFO oplyste har sagen været behandlet i lønningsrådet. Om resultatet heraf kan på nuværende tidspunkt (okt) intet siges.

Tjenestetider for FLV personel

De i Flyvevåbnet eksisterende personelorganisationer og -sammenslutninger har været indkaldt til møde i FLK vedrørende et udkast til tjenestetider for det militære personel i FLV.

Udkastet blev med enkelte rettelser tiltrådt af formændene for de tilstedeværende organisationer (foreninger) og er nu udsendt.

Det er, som det vil være kendt, nu fastsat, at en normal arbejdsmand skal være på 195 timer svarende til en 45-timers arbejdsuge. Det er pålagt de enkelte tjenestesteder at tilrettelægge møde- og afgangstidspunkter således, at det passer bedst muligt med de lokale, offentlige trafikmidlers køreplaner. Endvidere vil den tid, der medgår til transport inden for en flyvestations område være at betragte som arbejdstid, ligesom også nødvendig tid til transport mellem arbejdssted og messer vil kunne indregnes i arbejdstiden.

Uniformsreglement for Flyvevåbnet

Om denne sag kun dette at organisationen stadig forgæves efterlyser en endelig løsning nu ca. to år efter, at uniformskommissionen har afsluttet sit arbejde og afleveret betænkning.

Diverse

Et medlem har henstillet til OFO at medvirke til, at der fra FLK side gives tjenestemænd af OL- og majorgrad en orientering om sandsynligheden for yderligere advancement, ca. 5 år før den for graden gældende aldersgrænse nås. Taget op til behandling.

Følgende sager er under behandling:

- (a) Hjemsendelsespenge til tidligere elever på FLOS.
- (b) Sag om flyttegodtgørelse.
- (c) Sag om funktionsvederlag.
- (d) Sag om flyvetid som pensionsgivende faktor.
- (e) Sag om anciennitet for danske frivillige i engelsk krigstjeneste.

FLYVEVÅBNET

8. ÅRGANG

Nr. 6

1962

C. W. S. Svineslagterier A/S

HERNING OG SKJERN

VIRGINIA ROSE

i den fikse pose
- en herlig
shagtobak

Poul Petersen . Tobaksfabriker
HORSENS

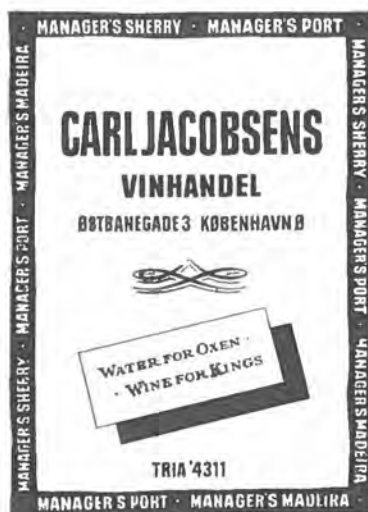
Ballerup Blomsterforretning

Telf. 97 00 68 . Stationsvej 26

Teknisk maskin- og olieforretning

Telefon 3 12 88 . Fjernskriver 9762 ab
Aalborg

JYDSK ILT-&ACETYLENGASFABRIK A/S

Horsens . Telefon 2 47 11

Flyvevåbnet

NR. 6

1962

Udgivet af
ORGANISATIONEN AF
FLYVEVÅBNETS OFFICERER

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Salve errore et omisione
- Nye principper for personel-
forvaltning i det engelske
flyvevåben
- Warschawapagt-områdets po-
tentiell og strategiske betydning
- En urimelig belastning
- Anmeldelse
- OFO-orientering
- Verden rundt

De synspunkter, der fremsættes i tids-
skriftet, repræsenterer ikke nødvendig-
vis redaktionens — endsige organisatio-
nens — anskuelser og meninger, men
står for forfatterens egen regning.

Gengivelse af tidsskriftets indhold må
ikke finde sted uden kildeangivelse.

Ansvarshavende redaktør:

Major E. Willemoes Jørgensen
Jonstruplejren, Ballerup
Annoncer: 94 19 06

For at skabe størst mulig ro om forde-
lingen, bedes privatadresser så vidt mul-
igt benyttet.

Adresseforandringer o. l. samt reklama-
tioner over uregelmæssigheder vedrøren-
de tilsendelsen anmeldes til tidsskriftets
kontor.

Trykt i
Herlev Bogtrykkeri . 94 19 06
(S. Valbjørn)

Salve errore et omisione

Det er et sørgeligt tidens kendetegn, at de, der er sat til at røgte forskellige hverv og side-
løbende hermed har fået tildelt — eller selv
påtaget sig ansvar — for andre, alt for hyp-
pigt ikke alene ikke lever op til dette ansvar —
men ikke helt sjældent handler som om denne
side af deres bestilling er en biting, som kan
ordnes enten af andre eller blot ved en hen-
visning til »gældende praksis« eller gældende
love og bestemmelser uanset, at det er åbenlyst,
at »gældende praksis« ikke alene slet ikke er
»gældende«, men endog nu og da i strid med
de gældende bestemmelser, og uden hensyn
til, at de gældende love og bestemmelser må-
ske slet ikke passer på eller ikke er direkte an-
vendelige i det foreliggende tilfælde. Hvorfor
man da også gang på gang må konstatere, at
indgriben fra udenfor stående personer, insti-
tutioner eller organisationer hyppigt medfører,
at en afgørelse truffet af sådanne ansvarlige
autoriteter må ændres. Til skade for den re-
spekt, der bør stå om enhver person, der har
fået overdraget et ansvar, og dermed for den
tjenestestilling, han bestrider.

To sager af denne art har i den sidste må-
ned været fremme i pressen, som beklageligvis
— men ikke ugerne — har haft en væsentlig
indflydelse på i alle tilfælde den ene afgørel-
ses ændring.

»Beklageligvis« skal i dette tilfælde kun ses
i relation til, at det var nødvendigt.

De to sager, der sigtes til, er dels den i fol-
ketinget behandlede sag om politikasserne dels
den mod dr. vetr. Wamberg rejste tjeneste-
mandssag.

Det virker forstemmende, at personer, der
har fået overdraget nogle af landets højeste

stillinger, kan skønne og afgøre så forkert, som det skete i disse to tilfælde. Forstemmende, fordi man ikke kan lade være at tænke på, hvor tit der kan være truffet afgørelser, der er baseret på et lige så fejlagtigt skøn, men endnu mere forstemmende, fordi det i de to nævnte tilfælde ser ud som om de implicerede slet ikke synes, de har foretaget sig noget forkert — må altså føle, at den afgørelse, der nu er blevet truffet, ikke er rigtig — og blot har som argument i det ene tilfælde en gennem flere år gennemført fejlagtig praksis, og i det andet tilfælde henvisning til nogle love, der ikke passer på den gældende situation, skønt der i disse love findes en bestemmelse, der kunne være taget i anvendelse — og nu er blevet det.

Det virker særligt forstemmende, fordi man som tjenestemand igennem et langt liv er blevet opdraget til respekt for autoriteterne i tillid til, at ens foresatte altid varetog personellens interesser — også hvor det måtte dreje sig om tilfælde, hvor sådant underordnet personel havde gjort fejl — for eksempel ved at skønne forkert.

Denne tillid udsætter de ledende embedsmænd i vore styrelser sig for at sætte over styr. Konsekvensen heraf behøver man ikke at kunne forstå fuglenes sprog for at se.

Blandt de konsekvenser, det uundgåeligt får, vil være, at enhver afgørelse, der går imod den enkelte tjenstemands personlige interesser, på forhånd bliver mødt med mistillid med deraf

følgende forelæggelse af afgørelsen for vedkommendes organisation, der, såfremt der blot er en antydning af berettiget krav om kollegial støtte, nu skal til at ulejlige styrelsen.

I samme omfang, som antallet af selv små fejl i skøn og afgørelser konstateres, vil organisationens magt og indflydelse tiltage, på bekostning af styrelsens autoritet — og kimen til organisationsvælde er lagt.

At dette ikke er teori har vi jo mange praktiske eksempler på — tænk blot på de utallige trætter på det fri arbejdsmarked mellem arbejdsgivere og funktionærer og arbejdere. Et Mene-Tekel blev skrevet på væggen for få år siden, da postbudene strejkede. På en anden front kan sygehusstriden i Odense nævnes som eksempel.

Det må derfor være på høje tid, at rette vedkommende orienterer de, der har fået ansvar for, at samfundets love administreres i disse loves ånd, administrerer således, at udenfor ståendes indblanding gøres unødvendig. Sker det ikke, vil klimæendringen på statens arbejdspladser gå i en helt anden retning end den, enhver tiltrædende chef efter sigende ønsker sig.

Efterskrift.

Vi skulle nødigt nå dertil, at der foran underskriften på en afgørelse eller indstilling skal »læses« et »S. E. & O.« sådan som det i gamle dage stod trykt på købmandens nota.

Hulkortmaskiner fortjener ...

N. PURUP KØBENHAVN A/S
ESPLANADEN 6-10 KØBENHAVN K.

PURUP
HULKORTFORMULARER
OG -KVERTER
i endeløse baner
til enhver opgave
Forlang besøg
på PA. 8323

Nye principper for personelforvaltning i det engelske flyvevåben

Med tilladelse fra MILITÆRT TIDSSKRIFT's redaktion gengives nedenstående artikel, der stod i MT nr. 00, idet redaktionen er af den formening, at de tanker, der her er givet udtryk for stadig er aktuelle. Dette gælder ikke mindst de omtalte virkninger af udnævnelser i glideende strøm, når man erindrer sig vort værns stillingtagen i sagen om udnyttelse af den bestående normering.

En oversættelse og delvis bearbejdelse af artiklen »Safeguarding the Future of 20.000 R.A.F. Officers« af Group Captain C. A. Ball i den engelske brochure »Officer«, Spring 1961, 3, ved major Å. H. Dolleris.

»Der er i dag ca. 20.000 officerer i det engelske flyvevåben til tjeneste såvel hjemme som på oversøiske baser.

For få år siden blev der foretaget en vurdering af det system — der dengang eksisterede — for forfremmelser og personalepleje. Som et resultat af denne undersøgelse blev det besluttet at ændre systemet på en sådan måde, at dets funktioner blev bedre forstået og værdsat af alle officerer. Derfor oprettedes Air Secretary's Department under ledelse af en Air Marshal¹⁾ og bemanded med erfarne linjeofficerer og civile hjælpere. Departementets opgave er primært at forbedre behandlingen af officererne ved:

- at planlægge deres karriere,
- at fremelske et godt forhold mellem Air Ministry og flyvevåbnets officerer, og

— at skabe og opretholde en organisation, som alle officerer kan have tillid til (fordi de ved, at dens mål er rigtige, og fordi de kan se dem ført ud i livet).

Hvis flyvevåbnet skal gøre rigtig brug af det forhåndenværende officerspersonel, er en omhyggelig udvælgelse af officerer til de mange forskellige stillinger, der skal besættes, meget væsentlig. Ved denne udvælgelse må et antal variable faktorer tages i betragtning:

— Har officeren de krævede faglige kvalifikationer for ansættelsen?

— Er han lægeligt egnet til stillingen?

— Passer det ind i hans karriereplan?

Dette er blot nogle få af de mange spørgsmål, der må undersøges og tages stilling til, før brikken kan lægges rigtigt på plads i puslespillet.

Ansættelsesråd.

For at officerer uden for Air Secretary's Department ved selvsyn kan konstatere, at officerer placeres til værnets og deres eget bedste — og at fuldstændig upartiskhed råder — har man nedsat ansættelsesråd. Disse råd mødes regelmæssigt i Air Secretary's Department for at træffe bestemmelse om ansættelse af Squadron Leaders²⁾ og højere grader. Særlige råd er nedsat for hver grad. Formanden er en officer fra staben, og rådsmedlemmerne er officerer udvalgt på skift fra hele flyvevåbnet og med grad afhængig af graderne på de officerer, der skal ansættes.

Det er ikke muligt at anvende denne procedure i fuldt omfang ved besættelse af stillinger for Flight Lieutenants³⁾ og lavere grader, dels fordi det ville være for kostbart at nedsætte råd til at behandle sagerne for det meget

¹⁾ svarer til generalmajor.

²⁾ svarer til majorer.

³⁾ svarer til kaprajner.

store antal officerer i disse grader, og dels fordi de yngste officersgraders personel hovedsagelig ansættes efter et bestemt mønster. Men når en officer opnår grad af Squadron Leader, har hans værdi og talenter stort set åbenbaret sig, og hans karriere må derfor fra dette tidspunkt skræddersys. De samme principper for udvælgelse ved stillingsbesættelser anvendes over for alle officerer uanset grad, og hvor der ikke er nedsat et råd til at bedømme en ansættelse, udøves stadig og nøje kontrol af ældre officerer.

Varsel om forflyttelse.

Medmindre uforudsete omstændigheder nødvendiggør en hurtig forflyttelse (f. eks. i tilfælde af operative nødssituationer), bliver en ansættelse bekendtgjort nogle måneder i forvejen. Det har den dobbelte fordel, at det sætter Air Secretary i stand til i god tid at planlægge officerernes karriere, og — hvad der ikke er mindst vigtigt — det sætter officeren selv i stand til på forhånd at planlægge sine private forhold (som f. eks. børns uddannelse).

Udnævnelser og udnævnelsesråd.

En yderligere forudsætning for at opnå en levende og sund kampstyrke er en glidende strøm af udnævnelser. Ikke alene sikrer dette, at værnet gør brug af de mere lovende officerer i de enkelte grader, men det opmuntrer også enhver til at yde sit bedste i erkendelse af, at alle har en chance for at klatre til tops på stigen. Udnævnelse til og med Flight Lieutenant bestemmes af tilfredsstillende tjeneste i en bestemt periode i nærmeste, lavere grad. Under denne forudsætning og forudsat anbefaling af nærmest foresatte chef sikres en officer udnævnelse i de lavere grader til faste tidspunkter i sin karriere, idet dog springadvancementer kan forekomme i tilfælde af særlig god tjeneste. Udnævnelse til Squadron Leader og højere grader sker efter valg blandt officerer af nærmest lavere grad og med samme anciennitet, og denne udvælgelse foregår i Air Secretary's Department.

Her bruges atter rådssystemet for at sikre, at alle valgbare officerers krav tages i betragtning på lige fod. Udnævnelsesråd, i hvilke værnet er bredt repræsenteret, mødes en gang om året for at fastslå samtlige tjenstgørende officers egnethed til udnævnelse. Kandidaterne bedømmes inden for forud fastsatte anciennitetsrammer, og alle sider af deres evner og anlæg vejes op imod de strenge krav, der er opstillet for udnævnelse til de enkelte grader, idet der lægges særlig vægt på den måde, på hvilken den enkelte har levet op til den »særlige tiltro og tillid«, som man nærrede til ham ved ansættelsen som officer. Når en officer har nået det tidspunkt i sin karriere, hvor han kan komme i betragtning til udnævnelse, undergår hans stampapirer gentagne intensive granskninger i påfølgende udnævnelsesråd, før han enten udvælges til udnævnelse eller endeligt forbigås.

Fortrolige udtalelser.

Hverken Air Secretary's Department eller de omtalte udnævnelses- og ansættelsesråd kan virke effektivt uden et middel til bedømmelse af den måde, hvorpå en officer udfører sine pligter. Til dette formål har man skabt et system, der kendes som »Fortrolige udtalelser for officerer«. Den fortrolige udtalelse er et dokument, der fremstilles i et enkelt eksemplar, årligt og ved afslutningen af en ansættelse. Fortrolige udtalelser udfærdiges for alle tjenstgørende officerer uden hensyn til grad. Dokumentet indeholder detaljerede bedømmelser og kommentarer fra den direkte foresatte chef med hensyn til den bedømte officers personlige egenskaber og militære evner, således som de er lagt for dagen i den stilling, han i øjeblikket beklæder eller har beklædt, tillige med en udtalelse om hans egnethed til udnævnelse til næste grad. Rapporten er strengt fortrolig. Den må ikke ses af den officer, om hvem den er skrevet, fordi erfaringen har vist, at det resulterer i den mest objektive rapport med understregning af både stærke og svage sider. Cheferne skal imidlertid gøre en undergiven opmærksom på sådanne mangler, som det står i hans magt at rette.

Fælles bedømmelsesstandard.

Eftersom fortrolige udtalelser indgår i det materiale, der opbevares vedrørende hver enkelt officers hidtidige karriere, er de af betydelig vigtighed for Air Secretary og hans stab, som har ansvaret for opbevaringen, og som refererer til dem, når som helst den pågældende officer tages i betragtning ved ansættelse eller udnævnelse. Der udfoldes derfor stor omhu for at sikre, at alle fortrolige udtalelser i videst mulig udstrækning udfærdiges efter fælles standard for bedømmelser og uden personlig partiskhed eller gunst.

Fortrolige samtaler.

Selv om den enkelte officer kan have tillid til denne bedømmelsesmetode, som specielt er oprettet for at varetage hans interesser, så er det alligevel naturligt, om han fra tid til anden savner en lejlighed til at diskutere personlige problemer, der har indflydelse på hans karriere, med en eller anden, der direkte har med disse sager at gøre. I erkendelse af et sådant behov for personlig kontakt har Air Secretary skabt mulighed for, at officerer kan skrive direkte til departementet om sager, der berører deres karriere, og som de mangler råd eller hjælp til at klare. Der arrangeres så samtaler (interviews) mellem den pågældende officer og et ældre medlem af Air Secretary's stab. Under disse samtaler kan synspunkterne frit udveksles og personlige problemer drøftes. Samtalerne er fortrolige og udgør en sikkerhedsventil, som giver officeren mulighed for at »få luft«, hvis det er det, der ønskes, og intervieweren lejlighed til frit og fuldstændigt at forklare flyvevåbnets bevæggrunde for denne eller hin disposition, som har ført til officerens personlige problem, og at give anvisning på, hvordan det kan løses.

Karriereplaner — 35/13 års aldersprincippet.

Systemet med ansættelses- og udnævnelsesråd, støttet af de fortrolige udtalelser og samtalerne, er stort set udviklet som et hjælpemiddel til at nå et af Air Secretary's hovedmål:

Udvikling og opretholdelse af en velafbalanceret karriereplan for den enkelte officer. Det er Air Secretary's ansvar at fremskaffe officerer til de enkelte stillinger i flyvevåbnets forskellige tjenestegrene samt skabe en karriereplan inden for de foreskrevne grader og efter den enkelte tjenestegrens særlige betingelser. Dette ansvar udvides nu betydeligt som følge af den nye karrierestruktur for flyvevåbnets officerer, der fornylig blev kundgjort i en hvidbog fra regeringen.

Dette nye begreb, som indføres for alle militære tjenestegrene er en følge af betænkningen fra »Kommissionen til undersøgelse af faktorer medbestemmende for mænd og kvinders villighed til at gøre tjeneste i forsvaret«, nedsat i 1957 med Sir James Grigg som formand. Betænkningen anbefaler i afsnittene vedrørende officerer en karriere, der i længde kan sammenlignes med den, der kan opnås i industrien eller offentlige eller private, akademiske erhverv, og en mulighed for at kunne overgå til civillevet i en ikke for sen alder.

Den nye karrierestruktur medfører i fremtiden, at en officer efter 16 års tilfredsstillende tjeneste eller efter at være fyldt 38 år vil have to muligheder at vælge imellem: Han kan *enten* tage sin afsked på dette tidspunkt, hvor han er ung nok til at have en god chance for at gøre karriere i civillevet, *eller* han kan fortsætte i tjenesten, til han er 55 år, hvorved han har mulighed for at konkurrere med andre om udnævnelse til topstillingerne. I begge tilfælde vil han være pensionsberettiget fra afskedigelsesdagen og i resten af sin levetid med en pensionsstørrelse afhængig af hans tjenestetid og grad ved afskedigelsen.

Air Secretary er ansvarlig over for flyvevåbnet for anvendelsen af systemet og for planlægningen af officerernes karriere efter det nye system. I første omgang udarbejdes de administrative retningslinjer for overgangen til den nye struktur for allerede tjenstgørende officerer, og når denne omstilling er fuldført, gælder det den endnu vigtigere opgave: At

bruge systemet nu og i fremtiden. Air Secretary har et særligt ansvar for de yngre og mere lovende officerer, blandt hvilke flyvevåbnets fremtidige chefer skal søges.

Et uadskilleligt og særdeles værdifuldt princip i systemet er, at når en officer når 3 års dagen før sin »kan«-grænse, dvs., at han har 13 års tilfredsstillende tjenestealder eller er 35 år gammel, vil Air Secretary åbent fortælle ham, hvilke chancer han har for yderligere udnævnelser, såfremt han forbliver til »skal«-grænsen, dvs., til han er 55 år.

Denne vejledning baseres på en bedømmelse, der indledningsvis udarbejdes af Air Secretary's stab og derpå bekræftes af et passende råd til fastlæggelse af alle flyvevåbnets officers muligheder ved »35/13 års alder«. Officeren vil på dette stadium af sin karriere blive bedømt *enten* som havende de egenskaber, som kan føre ham til tops, *eller* som kun havende begrænsede muligheder, der ikke vil føre ham højere end graderne Squadron Leader eller Wing Commander, og han vil da have 3 år til at overveje og tage en af sit livs alvorligste beslutninger. Ingen officer vil således blive tvunget til at tage en hovedkuls beslutning om, hvilken mulighed han bør vælge.

Ret til afskedigelse.

Man mener, at tilværelsen og lønningerne i forsvaret vil påvirke de mere lovende officerer til at forblive i tjenesten, selv om man ikke vil lægge noget pres på dem, såfremt de beslutter sig for at gøre brug af deres ret til afskedigelse.

Den største enkeltfaktor, der påvirker flyvevåbnets effektivitet som helhed, er den enkeltes moral. Her spiller Air Secretary's Department en vigtig rolle til støtte for hver enkelt officers moral gennem planlægning af hans karriere på ethvert stadium, således at han sikres fremgang i tjenesten i fuldt mål efter evner og anlæg. Råmaterialet, Air Secretary anvender i dette arbejde, er de fortrolige udtalelser, midlet er rådssystemet, og hjulene i ma-

skineriet smøres med personlig kontakt og goodwill. Planen, der nu arbejdes på, er den nye karrierestruktur.

Målet for Air Secretary og hans stab er et tilfreds og velafbalanceret officerskorps; tilfreds, fordi den enkelte officer ved, at en organisation, der specielt er etableret til dette formål, varetager hans interesser; velafbalanceret, fordi den rette mand er placeret på den rette stilling på det rette tidspunkt i hans karriere.«

— — —

Artiklen kan nok siges at have danske officers interesse. En del af det engelske system ligner jo vort, men der er alligevel meget nyt i det.

Har vi ikke alle på et eller andet tidspunkt stået uforstående overfor de dispositioner, der er foretaget for en selv eller andre?

Har vi ikke alle før eller siden følt trang til at få en forklaring på, hvorfor vi netop blev behandlet sådan eller sådan?

Har vi ikke alle været i tvivl ved en eller anden lejlighed om, at foretagne forfremmelser eller ansættelser virkelig var et led i en langtidspersonelplanlægning?

Der er ofte et utilfredsstillet behov hos den enkelte for at blive hørt om egne ønsker og interesser med hensyn til fremtiden.

»35/13 års alder« reglen virker især tiltalende. Tænk om man forlod det nuværende stive aldersgrænsesystem og i god tid gav en officer mulighed for en reel stillingtagen til sine egne fremtidsmuligheder både inden for det militære og det civile liv.

Det var nok en overvejelse værd, om ikke visse ændringer i vort system hen i retning af det engelske burde tilstræbes for det danske befalingsmandskorps.

Den personellov, der blev vedtaget i år, kunne måske give anledning til også at tage dette vigtige problem op, som vel især har vort personels interesse netop i denne tid.

A. H. Dolleris.

Warschawapagt-området potentielt og strategiske betydning

III. WARSCHAWAPAGT-OMRÅDETS STRATEGISKE BETYDNING

I dette nummer gengives 3. del af major St. Brynells behandling af Warschawapagt-områdets strategiske betydning, nemlig den militære og økonomiske betydning. I de to foregående numre behandles områdets potentielt, og afhandlingen afsluttes i næste nummer med en analyse af den politiske betydning.

A. En nations/koalitions strategiske betydning afhænger bl. a. af:

- *relative geografiske beliggenhed* (herunder adgangsveje til/fra andre områder og/eller have),
- *masse og interne geografiske forhold*,
- *aktuelle magt og/eller potentielt* (befolkning, kapital, natur og kultur),
- *politik* (herunder også økonomisk politik, ønsker om sikring og/eller ekspansion, ærgerrighed og vilje til at udnytte midler og muligheder for at nå sit mål).

Warschawapagt-området dækker et landareal på ca. 23.676.000 km², hvilket er noget over 1/6 af jordens samlede landareal. Dets grænser strækker sig fra Det Arktiske Hav langs Finland, gennem Østersøen, over Mellem- og Sydeuropas blanding af bjerg- og lavland, gennem Sortehavet, over Kaukasus' høje bjergkæder, gennem Det Kaspiske Hav og herefter via de 3-4000 m høje bjergformationer: Hindukush, Tienshan, Altai og Jublonov til Amurfloden, hvis løb følges til Det Japanske Hav og går herfra over Kurillerne, som kranser Det Okhotske Hav, og endelig gennem Beringsstrædet tilbage til Det Arktiske Hav.

Karakteristisk for Warschawapagt-området er dets *enorme landmasser*, som hovedsagelig er fremkommeligt fladland med et — endnu — mindre godt udviklet kommunikationsnet og gennemskåret af store N-S-løbende floder samt enkelte bjergformationer i det mellemste Østeuropa og på grænsen mellem den europæiske og asiatiske del af Sovjet. Med undtagelse af den nordlige grænse har pagtområdet i alle retninger landforbindelse med omgivende områder, men alligevel må området *geostrategisk betragtes som indcirklet af natur og politisk-militært*: mod SE begrænses det af høje, næsten utilgængelige bjergkæder, mod S af bjergkæder og indhave og S for disse mindre tilgængelige områder (bl. a. ørkener), ligesom en del af området er behersket af NATO og/eller CENTO, mod V deles det tilgrænsende område af betydelige bjergmasser og bag såvel bjerg- som lavland og indsø står NATO, mod N begrænser natur og NATO havets anvendelighed, og endelig mod E begrænses Beringsstrædet og Det Okhotske Havs anvendelighed af USAs og Japans beliggenhed (USA-Japan-pagten).

(Oversigt over de vigtigste forsvarspagter findes efter denne artikel).

Warschawapagten aktuelle magt og potentielt er søgt belyst i det foregående, hvoraf det fremgår, at den *aktuelle magt forekommer af større omfang, end egen sikring kræver*, og at området har *meget store udviklingsmuligheder, som søges udnyttet hurtigere end normal forøgelse af industri og levestandard gør nødvendig*.

Sovjet er ubestridt det mest betydende medlemsland og så afgjort den ledende nation på det militære, økonomiske og politiske område, at de østeuropæiske landes rolle kan betegnes

som en slags stødpude(sikrings-) og hjælpe-stater for Sovjet, men selvom deres rolle ingen-lunde er ganske ubetydelig, er Warschawapag-tens strategiske betydning i det store og hele lig med Sovjets. Ønske om sikring (eller udvi-delse/erobring) er vanskelig at angive, men *det har altid været den store asiatisk-europæ-iske landmagts drøm at nå ud til de store, åb-ne verdenshave*, og det er det vel fremdeles i betragtning af det endelige mål (jfr. nedenf.). *Ærgerrighed og vilje* kan vanskeligt måles, men begge er utvivlsomt store i betragtning af de hidtil opnåede resultater og henset til *det endelige mål: Det kommunistiske verdensher-redomme* som det er blevet udtrykt af Lenin, Stalin og Krustjov, af denne senest i Østrig ju-li 1960: »Jeg håber, at jeg i den korte tid, jeg endnu har tilbage at leve i, må se kommunis-mens fane hejst overalt i verden.« Med hensyn til *midler* må alle til rådighed værende forven-tes anvendt og nøje afpasset efter muligheder og styrkeforhold, som Krustjov anser for at bestå af politiske, økonomiske og militære faktorer.

Gennem en analyse af disse tre hovedfaktor-er i den nationale magt søges i det følgende Warschawapagts strategiske betydning be-lyst.

B. Militære betydning.

1. Idag omfatter Warschawapagt-området en befolkning på ca. 312 millioner og har eller vil hurtigt kunne opstille verdens største hær (jvfr. II. B., oversigt nr. 4 og 5).

Warschawapagt-styrkerne af idag er udrus-tet og uddannet til at udføre operationer un-der betingelse af: begrænset krig, storkrig, to-tal A-krig og konventionel krig.

Set fra både militært og økonomisk syns-punkt er forannævnte indcirkling uønsket og for at bryde den, må udfald foretages. Af ud-faldsretninger levner naturen kun flg.:

- mod Vest (Skandinavien, Mellem- og Sydeuropa),
- mod Syd (Tyrkiet, Iran, Mellemøsten),
- mod Sydøst (Japan).

Disse er mulige og sandsynlige samt endvi-dere nødvendige, dels for at sikre sig selv (sår-bare oliefelter og industriområder i det syd-lige Rusland og Østeuropa), dels for at få ad-gang til havet over større, brugbare strækning-er. At disse muligheder samtidig vil *medgi-ve kontrol over store industriområder og/eller rige olieklender*, gør dem kun så meget mere tiltrækkende, også derved at *modstanderen unddrages anvendelsen af disse*.

Alle udfaldene må foretages af landstyrker støttet af fly og det aktuelle, konventionelle styrkeforhold synes at tillade gennemførelsen af disse muligheder.

Den vestlige udfaldsvej er blokeret af NATO (såfremt man kan tale om blokering), og det tidligere så store rum (fra Sortehavet til Østersøen er der ca. 700 miles) indskræn-kes af bjergkæder, som deler fremtrængning i flere mindre områder, og disse indskrænkes igen af mobile styrker og fly (hele området er kun en jettime bredt).

Den eventuelle åbning mod Syd er ligeledes spærret af NATO/CENTO samt mindre godt terræn (bl. a. ørken).

Mod Sydøst befinder sig ligeledes en med USA allieret magt (Japan).

Warschawapagten vil militært kunne opere-re på — omend meget store — »indre linier«, men som nævnt (II. D. 3), er det et spørgs-mål om kommunikationssystemet tillader at udnytte denne fordel. Kun mod Vest tillader dets udbygning med deraf følgende omlæg-nings- og kompletteringsmuligheder større operationer. Mod S og Sydøst kan det endnu ikke bestride en med større operationer for-bundet forøget trafik. Og hertil kommer dets sårbarhed: eensporede jernbaner over store øde strækninger. Styrkernes inddeling i »fron-ter« (jvfr. nr. 4, side 13) med henblik på selvstændig kamp og den begyndende decen-tralisering af industrien må også ses på bag-grund heraf. Indtil videre har NATO-magter-ne m. fl. sikkert fordelene af at operere på de længere »ydre linier«, idet disse lande som sto-re sømagter med enorm kapacitet har bedre

muligheder for gennemførelse af store og hurtige transporter med deraf følgende muligheder for hurtige operationer (udbygningen af den store russiske Ubådsflåde må også ses på baggrund heraf). Lufttransport vil kunne ændre dette forhold, men endnu må Warschawapagtens kapacitet på dette felt betragtes som krigsmæssig utilstrækkelig.

Karakteristisk for Warschawapagtens *samlitære stilling* er, at kyststrækningen hovedsagelig kun medfører adgang til indhave, hvorved flåders muligheder indskrænkes.

Overfladeflådens størrelse og dens mangel på hangarskibe og slagskibe, som gør den underlegen i forhold til NATO-overfladeflåden, medfører, at Warschawapagtens overfladeskibe egentlig er til størst fare for umiddelbare naboer gennem anvendelse som en slags *flojsikring* og støtte i forbindelse med landoperationer, og sådan har den russiske flåde da også nærmest været betragtet og anvendt hidtil. Den omstændighed, at flådebygning tager meget lang tid, og at industrikapaciteten næppe vil være i stand til at gennemføre et omfattende nybygningsprogram samtidig med den stedfindende industrielle opbygning vil medføre, at den nævnte anvendelse også i de kommende år vil være sandsynlig.

M. h. t. *U-både* er Warschawapagten meget overlegen og vil derved kunne true en modstanders forbindelseslinier over havene, men en sådan anvendelse af U-bådene vil blive indskrænket af en — i hvert fald i begyndelsen — mangel på baser nær ved have, hvor U-bådene skal anvendes.

Som følge af raketters og strategiske bombes smidighed i anvendelsen medfører Warschawapagtens placering ingen væsentlige indskrænkninger. Disse våben er for øvrigt de eneste, hvormed Warschawapagten vil kunne ramme hovedmodstanderen og NATOs ryggrad, USA, idet flåden ikke i en årrække vil kunne true dette land, og den vil heller ikke kunne beskytte landstyrkers transport.

2. Warschawapagt-området er særlig *sårbart* overfor konventionelle angreb fra Vest og fra

Syd (eventuelt via de to indhave), idet 33 pct. af olieproduktionen og et stort industriområde herved vil kunne beskadiges eller ødelægges. Historien har vist, at i hvert fald det gamle Rusland var særlig sårbart i den sydlige flanke. Med Kina som allieret må den historisk set anden sårbare flanke, Sydøst, afskrives.

Hærstyrkernes placering med ca. 75 pct. mod Vest og Syd må ses som en erkendelse heraf. Som nævnt søges sårbarheden modarbejdet gennem placering af industricentrer i Centralsibirien, som — foreløbig — synes mindre udsat for konventionelle angreb.

Raket- og strategiske bombeflyangreb er stort set mulige fra alle retninger.

3. Som følge af *Lenins berømte sætning*: »Krige er uundgåelige, så længe samfundet er delt i klasser, og så længe der eksisterer mulighed for, at det ene menneske udnytter det andet«, er krig hidtil blevet betragtet som et betydningsfuldt instrument for fremskyndelse af kommunismens udbredelse gennem skabelse af fordelagtige politiske og økonomiske situationer (jvfr. Østeuropa efter II VK).

Imidlertid er dette synspunkt kun delvis rigtigt. Når andre midler til at nå målet foreligger, ønskes krig ikke. Som Stalin udtrykte det allerede i 1934: »Kommunisterne værdsætter ikke voldsmetoder. De vil være meget glade for at afskrive voldsmetoder, hvis de herskende klasser vil gå med til at give magten til den arbejdende klasse.« (Man mindes Clausewitz: »En erobreren er altid en fredselsker.«). Krustjov sagde i 1959: »Der er to muligheder: Krig, som i raket- og A-bombealderen vil medføre de frygteligste konsekvenser for alle — og fredelig sameksistens . . .« og » . . . grænser skal ikke ændres ved militær magt.« (Men altså godt med andre midler). I det tredje parti-program (af oktober 1961) er der i overensstemmelse med disse tanker anført: »Partiet erklærer overfor hele menneskeheden, at hovedformålet med udenrigspolitikken er at forebygge krig og bestandig udelukke krig af samfundets liv,« og: »Kommunismens opbygning vil medføre, at socialismens kræfter får

overvægten over kapitalismen og fredens kræfter over krigens.»

Efter det kommunistiske »topmøde« i Moskva i efteråret 1960 blev Lenins ord om krigens uundgåelighed officielt fortolket anderledes, idet disse ord nu skal ses på baggrund af den tid, i hvilken de blev fremsat, nemlig med kapitalismen og imperialismen som eneherskere, medens kommunismen idag er en magt af betydning (35 pct. af jordens befolkning lever under socialisme (kommunisme), 25 pct. under kapitalisme og 40 pct. i de underudviklede lande), og dens udbredelse er sket — efter fortolkernes opfattelse — tildels ved fredelige midler. *Så længe udbredelse kan finde sted, kan krig folgelig undgås.*

Imidlertid opretholdes stadig meget anseelige Warschawapagt-styrker, egentlig større end forholdet mellem de store produktionsmål og den kun lige tilstrækkelige arbejdsstyrke tillader. Officielt hævdes det, at »Vesten gennem et angreb vil søge at standse den kommunistiske verdens fremmarch« (Krustjov), og at disse styrker derfor er nødvendige for at gøre det klart for modstanderen (dvs. kapitalisterne), at krig ikke kan betale sig, og at afrustning derfor bør finde sted. Marskal Zhukov har forklaret de store styrkers tilstedeværelse således: »Luftmagt (raketter) og Avåben kan ikke afgøre en væbnet konflikt. Store hære og konventionelle våben vil blive anvendt.«

Endnu en — måske nok så realistisk — årsag må ses i ønsket om gennem *magt bagved politik* at kunne øve tryk mod naboer m. fl. Krustjov udtrykker det selv således: »Vore mellemdistanceraketter kan dominere Vesteuropa, Tyrkiet og Iran, og de er nu et våben i Sovjets udenrigspolitik.« (Bemærk, at de nævnte områder er de for Warschawapagten fmtl. farligste.) Ligeledes kan en eventuel udnyttelse af en gunstig situation, opnået gennem økonomiske og/eller politiske midler vel ingenlunde udelukkes.

4. Mulighed for udbredelse gennem magt-anvendelse er til stede (dvs., at den militære

strategi fortsat er et middel for politikken), men våbnenes rækkevidde og ødelæggelseskraft synes dog at ville virke begrænsende herpå, idet et resultat muligvis ikke vil komme til at stå i rimeligt forhold til risikoen: Europa, Mellemøsten og/eller Japan vil kunne underlægges, men hovedmodstanderen, militært som økonomisk, USA, vil ikke kunne rammes konventionelt, og risikoen vil kunne blive: *en total ændring af de mål, der er sat for den kommunistiske verdens produktionsudvikling, og den vil måske — set på baggrund af den i forhold til Vesten ikke så gunstige økonomi — kunne betyde ruinerende eller alvorlig ødelæggelse af industrikapacitet og kommunikationer med deraf følgende mulig opløsning af det kæmpemæssige område — og samtidigt en gunstig situation for et evt. neutralt Kina. (I Sovjet står endvidere tab som følge af II VK: ca. 500 milliarder dollars i frisk erindring).*

Endvidere kan våbnene blive — eller er det måske allerede — så kraftige, at de bliver politisk uanvendelige.

De store 7- og 15-årsplaner, som dels er igang dels planlægges, og det for Warschawapagten ugunstige forhold mellem Vestens og egen aktuelle produktionskapacitet synes også at tale for, at krig i gammeldags varm forstand, ikke ønskes — foreløbig, men derimod er mindre »frihedskrige både mulige og tilfældige«, (udtalt af Krustjov i JAN 1961).

I det nye partiprogram er der anført, at »de opstillede planer for højnelse af befolkningens levevilkår kan gennemføres med godt resultat under fredsforhold.«

Fredelig sameksistens lyder godt og tillokkende, og er nok velment for ved hjælp af andre — fredelige og mindre risikobetonede — midler, nemlig økonomisk og politisk offensiv, at nå det endelige mål.

Krustjov udtrykte det i begyndelsen af JAN 1961 således: »Fredelig sameksistens er ikke det samme som økonomisk og ideologisk samstens.« Og i partiprogrammet af oktober 1961

er der udtrykkelig anført: »Fredelig sameksistens er hovedkursen for Sovjets udenrigspolitik.«

C. Økonomisk betydning.

1. Trods betydeligt og i de senere år hastigt voksende økonomisk potentiel er Warschawapagt-områdets deltagelse i og betydning for verdenshandelen — og i særlig grad handel med lande udenfor østblokken — ringe. Alligevel har området idag stor økonomisk-strategisk betydning, idet dets voksende økonomiske styrke i forbindelse med dets store naturlige interesse for udviklingen i Asien, Mellemøsten og Afrika samt Latinamerika har manifesteret sig i tilbud om økonomisk hjælp i form af lån og i mindre omfang gaver til de økonomisk tilbagestående lande.

Krustjov udtalte på den XX partikongres: »For at skabe en uafhængig økonomi og for at hæve levestandarden kan de afrikansk-asiatiske lande nu bygge på resultaterne fra det socialistiske verdenssystem, selv om de ikke tilhører dette. De behøver ikke mere at tigge deres tidligere undertrykkere om moderne industriudrustning. De kan opnå sådan udrustning fra de socialistiske lande uden at binde sig politisk eller militært.«

At tilbuddet er blevet modtaget viser de af Warschawapagt-landene givne lån eller gaver indtil medio 1959: 12575 millioner kr., heraf 1200 millioner som gaver. Af beløbet er ca. 70 pct. ydet af Sovjet og ca. 30 pct. af de øvrige Warschawapagt-lande.

Lånmodtagerne har været

(oversigt nr. 14)

Forenede Arabiske Republik	3640 mill. kr.
Indien	2260 mill. kr.
Indonesien	1680 mill. kr.
Afghanistan	1500 mill. kr.
Argentina	730 mill. kr.

og med mindre beløb endvidere:

Æthiopien, Guinea, Iraq, Iran, Pakistan, Tyrkiet (!), Yemen, Burma, Cambodia, Ceylon, Nepal og Brasilien samt i 1960: Cuba.

Bortset fra Indien lå Warschawapagt-lån til ovennævnte lande væsentlig over lån fra Vesten og det til trods for, at Warschawapagt-området er Vesten økonomisk underlegen.

Lande i Asien har modtaget de største summer, derefter kommer Mellemøsten og slutte- lig Afrika og Sydamerika.

De givne lån er særdeles fordelagtige for modtagerlandene: rente på 2-2½ pct. (normalt 5-6 pct.), løbetid på 10-30 år og tilbagebetaling gennem vareleverancer eller i modtagerlandets valuta. (Vareleverancer (udover visse råstoffer) er ikke særlig ønskede i USA eller Vesten, og tilbagebetaling af lån fra Vestlande skal normalt finde sted i dollars).

I forbindelse med lånene ydes teknisk bistand til udnyttelse af disse i form af udlån af specialister og oplæring af modtagerlandenes egne arbejdere på Warschawapagt-fabrikker eller læreanstalter. Det kan nævnes, at der i 1957 var ca. 2000 sådanne elever til oplæring (jvfr. her også D, politisk betydning).

Som lovet anvendes lånene til kopiering af Sovjets middel til velstand: opbygning af industrien gennem anlæggelse af kraftværker, stål- værker, værfter, fabrikker m. m.

2. Handelsmæssigt følges samme linie: Warschawapagt-områdets udenrigshandel med de underudviklede lande steg i tidsrummet 1954 til 1957 fra ca. 6 milliarder til ca. 12,8 milliarder kr.

Warschawapagt-landene importerer, hvad de tilbagestående lande har at byde på: råvarer (bl. a. gummi og bomuld) og halvfabrikata og eksporterer til gengæld forbrugs- og andre industrivarer.

Fra østside gøres alt for at vinde indpas: omhyggelig, videnskabelig planlægning af produktion, automatisering og om nødvendigt indledningsvis salg under produktionsprisen, hvorved varer fra Vestlande ikke prismæssigt kan konkurrere med østvarerne. Der er eksempler på sådan udkonkurrering, bl. a. kunstgød-

ning, (hvor England hidtil har været hovedleverandør til Indien, men denne leverance er nu helt overtaget af Warschawapagt-lande) og olie.

Enhver uafhængig af USA og Vesteuropa søges hjulpet, f. eks. kan nævnes, at Argentina øjeblikkelig fik et lån på 1400 mill. kr. for at undgå, at landet lånte pengene i USA (1960).

3. *Al udenrigsøkonomisk aktivitet i Warschawapagt-landene er statsmonopol.* Dette i forbindelse med den omstændighed, at Warschawapagt-landene ved den førnævnte låneperiodes begyndelse havde og endnu har et stort behov for kapital og forbrugsvarer peger i retning af, at *den økonomiske infiltration eller måske snarere offensiv har et videre mål end blot at hjælpe, og en forbindelse mellem denne og verdenskommunismens mål synes nærliggende.* Dette bekræftes ved at iagttage den vordende befolkningsforøgelse i de forskellige områder i verden og ved at se på verdenskortet (se senere).

Lån ydes med en — meget naturlig — betingelse: pengene skal anvendes til handel med Warschawapagt-området. *Men gennem denne handel og opbygning af industrier med Warschawapagt-materiel, hvortil reservedele og teknikere fra samme område er nødvendige, knyttes modtagerlandene lidt efter lidt fastere til Warschawapagt-området.* Samtidig opbygger Warschawapagt-landene et marked for deres voksende industriproduktion, og den voksende levestandard gør det store Warschawapagt-område til et marked for de nye industrilandes begyndende produktion, som vil have vanskelige afsætningsvilkår i de højt industrialiserede områder i Vesteuropa og Nordamerika, idet der ikke her eksisterer en central ledelse til at gennemtrumfe økonomisk tvivlsomme, men strategisk fordelagtige aftaler, men tværtimod vil disse områder være beskyttede af privatkapitalistiske interesser.

De tidligere underudviklede lande vil gennem en sådan udvikling blive bundet fastere

og fastere til Warschawapagt-blokken — og i trit hermed udelukkes Vesten.

Nogle af de implicerede lande er ganske klar over den evt. medfølgende risiko, men de har faktisk ikke anden udvej: pengene til udviklingen skal skaffes, og landene ønsker ikke at modtage dem som gaver. Hertil kommer, at de nye, selvstændige lande frygter deres tidligere herrer, det kapitalistiske Vesten, mere end Warschawapagt-landene, hvis mulige imperialisme de ikke kender eller ikke har mærket.

Som tidligere anført vil et blik på den forventede befolkningsforøgelse og på verdenskortet vise de nuværende underudviklede landes kommende betydning og vel dermed deres interesse for Warschawapagten.

Oversigt (nr. 15) over den forventede befolkningsforøgelse (i millioner):

Område	1955	1970	1980	2000	Areal (1000 km ²)
Nordamrk.	182	238	280	375	21.483
Vesteuropa	297	320	343	390	3.656
Oceania	13	17	20	27	8.317
Sovjet	197	247	286	360	22.403
Østeuropa	112	132	143	170	1.273
Lat.Amk.	183	275	365	600	20.502
Mellemøsten	95	134	169	275	6.589
Asien	1.418	1.866	2.326	3.650	21.734
Afrika	193	244	289	450	29.132
Ialt	2.690	3.473	4.221	6.297	135.089

Asiens totalt dominerende rolle er iøjnefaldende og Latinamerikas og Afrikas voksende betydning ses ligeledes tydeligt.

Verdenskortet viser, at mange af låntagerne er placeret således, at de støder op til Sovjets (Warschawapagtens) farlige sydflanke, og en neutralisering eller beherskelse af disse vil medføre forøget sikring. Andre vil kunne få betydning som politisk eller militært springbræt: Mellemøsten er bindeledet mellem Europa, Asien og Afrika, og fra Cuba-Latinamerika kan selve USA trues direkte.

4. Den planlagte store udvikling af det økonomiske potentiel synes at have langt større mål end Warschawapagt-områdets egen opbygning, og den forventede udvikling vil tilade, at låne- og hjælpevirksomheden (eller den økonomiske offensiv) fortsætter i stigende tempo, og den vil fmlt. fortsat finde sted, hvor økonomiske og politiske fordele vil kunne opnås. Målet for den økonomiske offensiv er klart udtalt af Mikoyan: »Sovjets handelsmål er ikke længere at forsvare Sovjetøkonomien, men at binde andre til den,« og Krustjov (1959): »Når 7-årsplanen er nået (1965), vil folkene (de fattige folk i de underudviklede lande) blive overbevist gennem deres maver. Dette er faren for jer (Vesten), ikke vor B-bombe.«

Oversigt (nr. 16) over de vigtigste, aktuelle pagtsystemer.

ANZUS:

Australien — New Zealand — USA.

CENTO:

England — Iran — Tyrkiet — Pakistan — USA.

NATO:

Belgien — Canada — Danmark — England — Frankrig — Grækenland — Holland — Island — Italien — Luxemburg — Norge — Portugal — Tyrkiet — Tyskland (Vest) — USA.

OAS (RIO-pagten):

Dominikanske Republik — Ecuador — El Salvador — Guatemala — Haiti — Honduras-Meksiko — Argentina — Bolivia — Brasilien — Chile — Columbia — Costa Rica — Cuba (!?) — Nicaragua — Panama — Paraguay — Peru — Uruguay — Venezuela — USA.

SEATO:

Australien — England — Frankrig — New Zealand — Pakistan — Philippinerne — Siam — USA.

JAPUS:

Japan — USA.

WARSZAWA:

Albanien — Bulgarien — Czekoslovakiet — Den tyske demokratiske Republik — Polen — Rumænien — Sovjet — Ungarn.

(fortsættes)

St. Brynel

ANMELDELSE

Edward Bishop:

»Slaget om England«

(Forlaget Fremad).

»Aldrig før har så mange skyldt så få så meget«. (Winston Churchill).

Efter at have læst Edward Bishops »Slaget om England« fristes man til at sige, at her er bogen, der giver os mulighed for at forstå, hvad der ligger bag disse ofte citerede ord af Sir Winston Churchill. — Det er en beretning om en håndfuld engelske piloters kamp mod en materielt langt overlegen fjende, en beretning om de mænd, der i kontorer og værksteder, i luften og på jorden satte alle deres kræfter ind på at redde deres fædreland og med det hele den vesteuropæiske kultur fra den alt ødelæggende fare: Hitler-regimet. — Bishop fører os gennem denne kamp time for time, ja ofte minut for minut, han klarlægger luftkampens taktik for os, viser os forsvarernes og angribernes mangler og fordele, fylder hullerne i vore forestillingsbilleder med talrige øjenvidneberetninger og »tørre« tal, — han er utrættelig i sin iver for at give os grundlag til at forstå sin egen begejstring for og taknemmelighed mod disse »få«. — om det lykkes ham? — ja, det afhænger kun af os, han har i hvert tilfælde trukket sin del af »læsset«.

p. w.

KØBENHAVN

AARHUS

For ædel Tønst

**WEILES
WINE**

Vinhandlere siden 1822

P. WEILE & SØN . AALBORG

S. Burchardt

SLAGTERMESTER

STATIONSVEJ 22

BALLERUP

JENS JENSENS EFTF.

VINHANDEL

Grundlagt 1813

ST. SCT. HANSGADE 1 . VIBORG

FLYVESTATION VÆRLØSE

åbent hver torsdag kl. 11,30-13
samt på lønudbetalingsdage kl. 10-15

Husk skatten går ned, - når De sparer op
Tal med os om en
»Spar-i-skat-konto«

En urimelig belastning -

Andetsteds i bladet er omtalt og påvist nødvendigheden af, at de ansvarlige chefer på forskellige poster — og hver inden for deres tjenestoområde — ikke bagatelliserer den meget vigtige side af det arbejde, der kan betegnes som personelpleje.

Personelplejen indskrænker sig imidlertid ikke til, at man sørger for, at »soldaten får, hvad der tilkommer ham af lønning og brød«. Det har aldrig nogensinde været tilstrækkeligt, selv om der kendes mange eksempler på, at adskillige igennem årene har ment sådan.

I dag er det vist gået op for enhver, at der hører meget mere til. Ikke desto mindre træffer man jævnligt på tilfælde, som synes at tyde på det modsatte.

Personelorganisationernes arkiver fortæller artige historier herom.

At det ingenlunde altid er manglende forståelse eller dårlig vilje, men langt hyppigere forkert skøn måske som følge af en forkert fortolkning af lovens ordlyd, ændrer ikke på den realitet, at man ikke alle steder lægger lige stor vægt på betydningen af, at personalet får, hvad der tilkommer det. Ekstreme tilfælde, hvor der i sagens afgørelse både synes kværlanteri og kompetence indblandet, tæller ikke med her.

Tilfælde, hvor trufne afgørelser er baseret på mistydning henholdsvis rettydning af skrevne love, medfører normalt ikke andre ulemper end den tid, der må bruges på at få en rimelig løsning på de opståede problemer — i sig selv dog en ganske alvorlig ulempe.

Anderledes stiller sagen sig, når det drejer sig om varetagelse af den enkeltes interesser på områder, der ikke er behandlet i vore gældende love og bestemmelser, måske som følge af, at en sådan sag slet ikke henhører under Forsvarsministeriet.

Hvad gør f. eks. en chef, når det gang på gang viser sig, at en tilkommanderet tjenestemand — ofte i årevis — ikke kan få bolig for sig og sin familie. Hvad gør Flyverkommandoen, hvis P-afdeling er øverstansvarlig for klimaet på arbejdspladsen. Hvad gør Forsvarsministeriet?

For alles vedkommende: Alt for ofte intet, endnu hyppigere for lidt — og kun sjældent med resultat.

Konsekvens:

1) En urimelig belastning af forswarets budget i form af udgifter til dobbelt husførelse og andre godtgørelser som frirejser, time- og dagpenge.

2) En urimelig belastning af de øvrige på tjenestestedet værende befalingsmænd, der skal udføre det merarbejde, der bliver en uvægerlig følge af kollegiale eller af chefen ydede hensyn over for den befalingsmand, som man gerne ser rejse hjem så hyppigt som muligt.

3) En urimelig belastning af den lejlighedsløse befalingsmands økonomi.

4) En nødvendig affinden-sig-med at befalingsmanden yder mindre arbejde, end han rettelig burde og kunne bl. a. som følge af, at han skal kunne komme hjem, han skal og må have tid til at søge lejlighed, og han må have tid til at ordne mange ting, som passes af ægtefællen, når de bor sammen. Ingen vil vel heller fortænke ham i hyppigere end den der kan sige farvel hver morgen til kone og børn, at lade tankerne gå hjem — også i arbejdstiden, især hvis der er modtaget brev om, at en af familiens medlemmer er blevet syg — alt sammen noget, der ikke virker ligefrem fremmende på arbejdsydelsen.

Alt dette er naturligvis noget, der set fra arbejdsgiverside kan opvejes af penge, såfremt de er til stede og ikke rettelig burde anvendes på bedre måde, men hertil kommer yderligere:

5) Den belastning, det er for ethvert normalt hjem og familieliv, at mand og kone på ubestemt tid skal leve adskilt, fordi man ikke som andre private og offentlige institutioner enten skaffer mulighed for, at det til tjenestestedet knyttede personel kan leve et naturligt familieliv eller at give det hel eller delvis frihed til selv at bestemme, hvor den enkelte vil have sit arbejdssted.

Den tid, hvor personellets henvendelser til foresatte myndigheder eller chefer for at få oplysning om, hvor længe man skulle være »udkommanderet«, eller om hjælp til at skaffe bolig eller om hensyntagen til familie og hjem ved eventuelle kommende forflyttelser, kunne afvises med et skuldertræk og henvisning til »kost- og kommandotillæg« er forbi — har i øvrigt — eller rettere sagt burde aldrig have eksisteret. En negligeret af denne tingenes tilstand vil straffe sig hårdt.

Det kunne være på sin plads nu at se på, hvordan andre offentlige og private institutioner bærer sig ad (må bære sig ad) og hermed holde sig for øje, at ingen andre end forsvarrets befalingsmænd nødvendigvis må finde sig i at blive forflyttet, så ofte det passer en styrelse eller rettere sagt en værnskommando til et hvilket som helst sted inden for landets grænse — ja faktisk også udenfor, uden at den pågældende tjenestemand har den ringeste indflydelse derpå — altså stillingerne opslås ikke ledige, og kan derfor ikke søges.

Skolevæsenet.

Hvilken kommune har i de sidste tyve år turdet bygge en ny skole uden samtidig — om ikke først — at bygge huse eller fremskaffe lejligheder til de lærere, der måtte være behov for — og med en sådan beliggenhed i forhold til skolen, at transportproblemer var lig nul.

Hospitalsvæsenet

I disse dage har vi i avisen kunnet læse om en del yngre lægers grunde til, at de har opsagt deres overenskomst. En af årsagerne er, at der endnu ikke er fremskaffet det nødvendige og lovede antal boliger. Men dette betyder skam ikke, at der ikke er et endda ganske anseligt antal boliger landet over til hospitalslæger. Nogle kommuner eller amter køber villaer til brug for de til hospitalet knyttede overlæger, der ikke på anden måde kan skaffes bolig.

Kommunerne.

Når en kommune søger personel med tjenestemandstatus kan alle være overbevist om, at der hverken går et helt eller halvt år, inden den pågældende har fået bolig tildelt i kommunen — og vel at mærke til en husleje, der står i et rimeligt forhold til hans løn.

Civiletaterne

Det kan vist betragtes som den helt store undtagelse, at en gift postmester, stationsforstander, kontrollør og tjenestemænd med lavere tjenestestillinger søger en opslået stilling i nogen by uden at sikre sig, at han kan få sin familie med. I mangfoldige tilfælde er det etaterne, der sørger for det — og dette indskrænker sig ikke blot til det overordnede personel — selvfølgelig ikke.

Civile firmaer

har i stor udstrækning opkøbt ejendomme, hvori lejligheder kan stilles til rådighed — og bliver det — for deres personale. De har ikke alene set det som en nødvendighed for i dag at skaffe kvalificeret arbejdskraft, men også i flere tilfælde betragtet det som en gavnlig investering at sørge for deres personales velfærd — også på dette område. Det ses bl. a. i sådanne tilfælde, hvor eksempelvis forsikringselskaber udstrækker denne personalepleje til også at omfatte deres pensionister — her har staten meget at lære og indhente.

Og så for en fuldstændigheds skyld *præsterne*, der i øvrigt lige så lidt som officererne nyder samfundets bevågenhed. Men de har lige som alle, der er ansat i de foran nævnte etater, institutioner, kommuner og firmaer, den fordel, at de selv forholdsvis frit kan bestemme, om de vil være præster i et sogn og bo i et andet — det store flertal ved jo enhver, at der er sørget for, hvad bolig angår.

At boligens indretning, beliggenhed og hele tilstand spiller en kolossal rolle i forbindelse med overvejelserne om en mand skal søge en stilling, kan enhver offentlig institutions personeladministratorer tale med om.

Det problem har officererne til gengæld ikke — de bliver slet ikke spurgt.

Man kunne da med en vis undren spørge, om disse tilstande er så meget værre for forsvarets faste personel end for alle de mange, der ikke hører til de foran omtalte begunstigede?

Svaret hertil er Ja — og begrundes med bl. a. hvad foran er sagt om den tvungne forflyttelse, der meget ofte sker til steder, hvor ingen lejligheder eller andre familieboliger er at opdrive i de kommuner, man bliver flyttet til.

Indtil for halvandet år siden havde Flyvevåbnets personel den fordel at være boligberettiget i Storkøbenhavn — altså også i Københavns nabokommuner.

Denne fordel må nu efter den nye garniseringsstatus betragtes som bortfaldet, hvorved tilflyttede til f. eks. Flyvestation VÆRLØSE må anses for udelukkede fra umiddelbart at kunne få lejlighed i Storkøbenhavn.

Ballerup og Værløse kommuner skal altså nu klare dette ved siden af at dække behovet for den kraftigt voksende mængde af familier, der bl. a. på grund af industriernes udflytning fra København har brug for lejligheder i disse kommuner. Men familiefædrene bestemmer dog stadigvæk, om de vil med derud og siger måske fra, hvis passende bolig ikke kan fremskaffes — eller forbliver i den lejlighed, de har i byen.

Sådan kan den gifte befalingsmand, der ofte imod eget ønske, bliver forsat fra Jylland til Sjælland eller vice versa, ikke disponere. Han må pænt lade familien blive hjemme og rejse og er derefter på ubestemt tid henvist til, i den udstrækning tjenesten tillader det, at besøge kone og børn en dag om ugen efter forudgående og efterfølgende sammenlagt 14—20 timers rejse inden for tidsrummet lørdag middag—mandag morgen. — Der er nogle, der har gjort det i årevis.

Er boligsituationen da så alvorlig for disse mennesker?

Lad følgende eksempel tale — et af mange.

En ung fast officer, der på andet år er tjenstgørende omkring København, efterlod, da han blev forsat, sin familie i Ålborg i en god lejlighed til ca. 150 kroner.

Han har søgt og søgt gennem boligbureauer og annoncer og naturligvis hos kommunens boliganvisning. Havde for to år siden tilstrækkelig kapital til køb (udbetaling) af eget hus. Kapitalen er gradvis forøget, men slet ikke tilnærmelsesvis i det omfang, som kravet om udbetalinger er forøget. Derfor lejlighed — efterhånden for enhver pris inden for, hvad hans løn (1800 kr. om måneden) kan bære. Han anslår selv 350—400 kr., hvilket bl. a. er opgivet til de boligselskaber, han har søgt lejlighed hos. Tre gange har han været lige ved. Første gang var han på frirejse en lørdag til hjemmet, da en husejer søgte ham pr. telefon. Da han opsøgte husejeren om mandagen, var lejligheden udlejet om søndagen. Næste gang havde han fået løfte på at leje en villa, men ejeren havde »hørt«, at han påtænkte selv at købe hus, og så udlejede han til en anden. Tredie gang fik han svar fra boligudvalget — nu måtte det være i orden. — Men den ledige lejlighed kostede næsten 600 kr. på måned.

Man ser for sig den i øvrigt fornøjelige fabel, hvor ræven inviterer storken til middag og serverer suppe på en flad tallerken.

Havde denne tjenestemand søgt og fået en stilling i kommunen eller ved Postvæsenet,

Statsbanerne eller Politiet i samme kommune, havde han haft en lejlighed en måske to måneder efter sin tiltræden — måske endda fra starten.

Løsning:

Er der da ingen løsning på dette problem, før regering og folketing får taget sig sammen til at løse *bele* befolkningens boligproblem. Jo, der er en løsning, og den ligger lige for. Den favoriserer ingen og tager faktisk ikke noget fra andre, men den kræver, at forsvarsministeren og boligministeren og måske indenrigsministeren bliver enige om, at problemet *skal* løses.

F. eks. ved at give forsvarets faste befalingsmænd, der uansøgt forsættes til et tjenestested i kommunen, samme fortrinsret til bolig i kommunen, som der gives kommunens egne tilflyttede tjenestemænd.

Det kan betyde, at en udflytter fra København må vente et halvt måske et helt år med at

afbestille sit togkort — det kan være hårdt nok — men det er for intet at regne mod de foran omtalte ulemper for forsvaret og befalingsmanden, der er »tvangsforflyttet«.

Forsvarets befalingsmænd bærer deres del af samfundets byrder så godt som nogen anden samfundsgruppe — på ganske enkelte områder større — som lejlighedssøgende — urimeligt store.

Dette forhold bør ændres — det er så indlysende, at Flyvevåbnets personel daglig spørger hverandre og sig selv, hvad foretager vore foresatte sig for på dette område at skabe et bedre klima på arbejdsstedet?

Lad mig slutte med at sige, at selvfølgelig har den faste befalingsmand ung som gammel den samme ret som enhver anden borger, idet han kan sige sin stilling op — tage sin afsked og gå over i et andet firma — som enhver anden. — Enkelte gør det — de fleste ikke — og sikken et held — for Flyvevåbnet.

Wil.

OFO- ORIENTERING ☆ ☆ ☆

På det sidst afholdte bestyrelsesmøde i november har bl. a. nedenstående sager været behandlet:

Skat af udkommandotillæg og militærtillæg

Status vedrørende beskatningen af udkommandotillægget er uforandret. Det oplystes, at der fra flere medlemmer var modtaget kopier af den med de lokale skattemyndigheder førte korrespondance. Det synes heraf at fremgå, at der flere steder vises megen forståelse for de af organisationen fremførte synspunkter. Det er dog endnu for tidligt at spå om det endelige udfald.

Vedrørende beskatning af militærtillægget oplystes det, at man sammen med Hærens og Søværnets officersorganisationer og igennem højejeretssagfører Christrup ville rette hen-

vendelse til Statens Ligningsdirektorat, således at en afgørelse kunne komme til at foreligge inden udgangen af 1962. Om dette lykkes afhænger af, hvor store indvendinger, der eventuelt måtte komme over for de af organisationerne fremførte argumenter for et skattefrit, udokumenteret fradrag.

Det diskuteredes i samme forbindelse, hvorvidt OFO skulle udsende en vejledning til medlemmerne om, hvorledes de skulle eller kunne disponere i anledning af den i 1962 modtagne efterbetaling. Da det må formodes, at allerede nogle har ordnet deres mellemværende helt eller delvis med skattevæsenet, og da det måtte anses for umuligt at angive fælles retningslinier, enedes man om at afstå herfra. Det oplystes, at en artikel om problemet — lånt fra »VOR HÆR« — ville blive opta-

get i bladets novembernummer. Såfremt noget afgørende nyt, der kan få indflydelse på den forestående selvangivelses udfyldelse, fremkommer, vil medlemmerne blive orienteret direkte eller i bladets decembernummer, der dog ikke kan forventes før i slutningen af måneden.

Bestillingstillæg

(a) til 27. lønningsklasse og opefter — det oplystes, at sagen forventes afsluttet i allernærmeste fremtid med udsendelse af kundgørelse.

(b) til 25. lønningsklasse og nedefter regner man også med at se et resultat i løbet af december måned, selvom sagen i sin helhed ikke er afsluttet. Det menes dog, at Forsvarsministeriet vil udsende kundgørelse om retningslinierne for udbetaling af bestillingstillæg til stabe og skoler, medens bestillingstillæg til nøglepersonel m. fl. næppe vil komme med i første omgang (FLK skr. af 10. dec., red.).

Diverse

Fra afdeling Værløse er det henstillet til bestyrelsen at foranledige, at de på Flyvevåbnets Officerssskole værende kadetter kunne blive repræsenteret i bestyrelsen.

Henvendelsen er begrundet med:

at antallet af kadetter i den senere tid er forøget betydeligt,

at det må være i organisationens interesse, at kadetterne tidligst muligt og så direkte som muligt bliver gjort interesserede i og orienteret om organisationens arbejde,

at kadetterne kun sjældent vil kunne deltage i afdelingens møder, hvor de øvrige medlemmer bliver holdt løbende orienteret.

Der var enighed om at tage denne henvendelse op til behandling, idet det herunder skulle undersøges, om en ændring af eller tilføjelse til lovene krævedes. I bekræftende fald måtte sagens endelige afgørelse udskydes til repræsentantskabsmødet.

En afdeling har opfordret bestyrelsen til over for Flyverkommandoen at fremføre det

ønskelige i, at medlemmerne får det af Forsvarsministeriet fastsatte varsel på 3 måneder ved forflyttelse, idet den i loven hjemlede økonomiske kompensation for kortere varsel ikke ses at stå i et rimeligt forhold til ulemperne.

En afdeling har spurgt, hvorledes bestyrelsen opfatter begrebet erstatningsfrihed for søndagsvagt, idet det, trods det af Flyverkommandoen herom udsendte, stadig synes som om det fortolkes forskelligt på flyvestationerne.

Det blev oplyst, at det under de forhandlinger, der var ført med organisationerne både i udvalget vedr. ydelser udover den faste lønning og ved senere drøftelser desangående, var blevet meget nøje præciseret, at en søndag — der hører med til alm. off. helligdage som tilkommer borgerne i samfundet — automatisk måtte udløse både døgntillæg og ret til en fridag, men at man i de tilfælde, hvor søndagen går med noget uprogrammeret overarbejde, f. eks. øvelser beredskab, forældredag el. lign., hvor vedkommende vil være til tjeneste en del af dagen, ikke vil kunne oppebære de ovennævnte goder, idet denne form for søndagsarbejde kommer ind under de ydelser, som militærtillægget omfatter.

Samme afdeling har spurgt, om erstatningsfrihed for mistede søn- og helligdage kan kræves givet med tilbagevirkende kraft til 1. april 1962. Det oplystes, at man ifølge de gældende regler vedrørende kompensation for mistede søndage, må mene, at hvis den pågældende kan dokumentere, at han — hvis han tager alle de fridage han har haft i betragtning — ikke har fået erstatningsfrihed for mistede søn- og helligdage, må have krav på at få disse fridage, men at det samtidig må præciseres, at man her må medtage samtlige de tjenestefriheder og friheder af anden art — selv med rådighedspligt i hjemmet — der måtte være givet i den pågældende periode.

Formanden har efter indbydelse fra de svenske officersforbund sammen med de to andre organisationsformænd deltaget i et møde i Stockholm. Under mødet var de udenlandske deltagere blevet orienteret om hele den sven-

ske organisation af tjenestemænd, hvori også »officersforbundet« indgår. Endvidere blev der givet en redegørelse for de af svenskerne førte lønnings- og arbejdstidsforhandlinger, forsikringsaftaler samt om status for personalet, når det var tjenstgørende under FN.

En del af disse problemer har endnu ikke været taget op i de danske organisationer. Formanden mente, at man burde se nærmere på dette herhjemme. Alt i alt blev udbyttet fastslået som værende gensidigt, og der var så mange fælles problemer, at det mentes, at samarbejdet skulle fortsættes snarest. Man vil fra Sverige sende en repræsentant til Danmark — formentlig til et møde i februar 1963.

FM oplyste endvidere, at det var hensigten — formentlig en gang i december måned at udarbejde en redegørelse om besøget og dets udbytte, i hovedsagen til brug for bladet.

Flyveteknisk museum

Af Kongelig Dansk Aeroklubs blad »Flyv« (november nummeret) fremgår det, at der under klubben er stiftet en historisk sektion.

Det fremgår endvidere af dagspressens omtale ved tidligere lejligheder af planerne for et kommende teknisk museum (ved Østerport station), at dette skulle omfatte en flyveteknisk afdeling.

Efter at jeg i forbindelse med udstillingsarrangementet på Bellahøj den 21.—24. juni 1962 i anledning af 50-året for dansk militærflyvning havde lejlighed til at bese Tøjhusmuseets samlinger og magasiner med flyveteknisk materiale, kom jeg atter til at tænke på, at der her var en opgave at tage op — skabelsen af et selvstændigt museum for flyveteknik. Det er jo ingen ny tanke, men derfor kan den måske netop trænge til at blive luftet igen!

1963 er 60-året for flyvning med fly tunge end luft, og vi er stadig i den lykkelige position at have det sted intakt, hvor flyvningen i Danmark begyndte. Stedet er endnu i forsvarrets eje, og der er tilstrækkelig uden-

omsplads til formålet. At det så oven i købet er centralt beliggende, gør det jo kun des mere velegnet. Jeg tænker her naturligvis på Kløvermarken, hvor de gamle hangarer og hovedbygningen findes endnu.

Selv om en restaurering er nødvendig (og kostbar), og selv om yderligere overdækket areal må skaffes, så er der efter min opfattelse her mulighed for at skabe den rigtige, historiske ramme om en museumsvirksomhed, en ramme med atmosfære —.

Men det haster! Bygningerne er gamle og i forfald, og givet er det, at som årene går, forfalder eller direkte går til grunde meget af det materiale, som skal indgå i et sådant museum.

Pengene må kunne skaffes gennem indsamlinger blandt flyveinteresserede, afholdelse af lotteri (med flyverejser som gevinst), tilskud fra staten (tipsmidler?) osv., osv.

Spørgsmålet er for mig ikke, om der er råd til det, men om vi har råd til at lade være. Der har vel næppe nogen sinde foreligget så gode muligheder for at skabe den rette ramme om en virksomhed, som tilfældet er her. Tænk blot på det groteske i at skulle stille vort første militære fly eller vort første jetfly op i en museumshal på f. eks. en 4. sal i modsætning til den mulighed, der her fremføres for at præsentere det i eller foran en hangar. Når et fly først er rigtigt konserveret, skulle holdbarheden ved udendørs opstilling ikke være noget problem. Sådanne opstillinger kendes både herhjemme og i udlandet. At de gamle fly med lærredsbeklædning m. v. må under tag, er indlysende.

Lad mig derfor slutte dette lille indlæg med at foreslå nedsat en komité — sammensat af repræsentanter for alle instanser m. v., der kan have interesse i denne sag — med den opgave at undersøge mulighederne for at skabe et flyveteknisk museum på Kløvermarken for såvel militær som civil flyvning. Efter eksperters udsagn har vi i Danmark materiale til at skabe verdens tredjestørste museum af denne art! Og 1966 er 60-året for den første flyvning i Danmark. Det ville være en passende måde at fejre jubilæet på!

A. H. Dolleris.

VERDEN RUNDT

NATO's luftstyrker i Vesteuropa bliver i den kommende tid væsentligt forstærket, idet de første af de 200 canadiske jetjagere af typen Super Starfighter, der skal stationeres her, er ankommet til luftbasen ved Zweibrücken. Super Starfighter skal afløse jagere af typen F-86 i 8 af de 12 eskadriller jetjagere, Canada har stationeret her. De resterende fire eskadriller CF-100 vil blive sendt hjem i løbet af januar 1963.

Canada bygger selv over 200 Super Starfighter på licens fra Lockheed Aircraft. Den første blev afleveret til luftvåbnet i foråret efter et omfattende afprøvningsprogram i provinsen Alberta. De har en tophastighed på 2.400 km i timen eller to gange lydens.

I løbet af et par år vil NATO's overkommando råde over næsten 1.300 jetjagere af typen Super Starfighter til forsvar af Vesteuropa. Heraf bygges et stort antal på licens på 17 forskellige fabrikker i Belgien, Holland, Italien og Vesttyskland.

De første Starfighter jagere blev fløjet til Europa i det amerikanske luftvåbens kæmpe-mæssige C-130 Hercules transportmaskiner.

Den højt-flyvende F-104 Starfighter gør officielt krav på at være fremragende til lavtflyvningsopgaver som sejrherter i det amerikanske luftvåbens »William Tell« kampvåben konkurrence, som fandt sted fornylig i Las Vegas, Nevada.

I en 12-punkts konkurrence vandt F-104 over 13 andre flyvemaskiner af typerne 10 F-100 og 3 F-105 fløjet af de bedste piloter fra det amerikanske taktiske luftvåben rundt omkring i verden.

Prøverne i jordstøtteopgaver krævede nøjagtig placering af fingerede atomvåben, præcisi-

onsskydning med kanoner og raketter og manøvreedygtighed i andre lavtflyvningsopgaver såsom kastning af napalmbomber.

F-104 overgik sine konkurrenter både med hensyn til flyvning, skydning og bombning i en prøve som af det amerikanske luftvåben blev betragtet som et kamprealistisk laboratorium for taktiske luftvåben såvel som en offentlig demonstration af dets taktiske jagermaskiners effektivitet, alsidighed og anvendelighed.

Den fremragende jagerpilot, der fløj F-104 til sejr, er kaptajn Charles Tofferi, ansat ved den 479. Taktiske Jager Afdeling på George Luftbasen i Californien.

F-104s afgørende sejr — 1700 points foran dets nærmeste konkurrenter — berettiger at 4 europæiske lande, Canada og Japan valgte dem flyvemaskine.

Luftens nyeste jet.

I overværelse af flere tusinde arbejdere ved fabrikkerne og repræsentanter for såvel regeringen som for talrige luftfartsselskaber kørte den første 727 tre-motorede jetlinerprogram-mæssigt ud fra samleskinnen i Boeing Transport Divisions fabrik i Seattle, et nyt, betydningsfuldt skridt for lufttransporten for hundreder af mindre byer, der hidtil ikke har kunnet nyde godt af jetalderens fordele.

Disse byers rolle i handel og industri vil komme til at nyde godt af den ny kort- til mellemdistance jet, idet de nu direkte kan forbindes med det allerede eksisterende verdensomfattende net af langdistance jet'er.

Produktionen af 727 indlededes for to år siden, da United Air Lines og Eastern Airlines hver bestilte 40 fly af den ny model. Siden

har tre andre store selskaber bestilt tilsammen 47 af de tre-motorede 727'ere.

727'eren, der i det ydre viser store forskelligheder fra de velkendte 707 og 720'ere, er Boeings første tremotorede fly siden model 80 fra 1928. Karakteristisk er den tredje agter ude monterede motor, der er indbygget i roden af den skarpt svungne hale, 55 grader, med sin vandrette stabilator på toppen, 11,5 meter over jorden.

Den ny jet får nu installeret yderligere indvendigt udstyr og måleinstrumenter, før den flyttes til den nærliggende kommunale flyveplads i Renton, hvorfra de første flyvninger vil finde sted i begyndelsen af det ny år. Efter at have gennemfløjet Boeings og det statslige luftfartstilsyns omfattende prøve- og certifikatprogram kan de første leveringer til luftfartsselskaberne begynde i slutningen af 1963.

Fremkomsten af 727 markerer 16 års erfaring på Boeings jet-transport område og syv års bestræbelser på at nå frem til en kortdistance jet. Selskabet indledede i 1946 de studier, der førte til de populære 707 og 720 serier, og i februar 1956 påbegyndtes de indledende konstruktionsstudier af kortdistance jet'er. I dag flyver over 300 Boeing jet'er verden over. I civil luftfart har de transporteret over 300 mill. passagerer og fløjet sammenlagt distance på over 1.000 mill. km.

Ny ordre på Vertol helikoptere til U. S. A. marines.

De forenede Staters Marine Korps har til Boeing Company's Vertol Division afgivet en bestilling til en værdi af 18,5 mill. dollars for levering af medium angrebs-transport helikoptere.

Det er en ny kontrakt med den amerikanske flåde om yderligere leveringer af CH-46A »Sea Knight« helikoptere, der allerede er i produktion i Vertol divisionens fabrik i Morton, Pennsylvania. Den første officielle flyvning med CH-46A, der hidtil har været be-

tegnet HRB-1, fandt sted i forrige måned i overværelse af flåde- og marineofficerer.

»Sea Knight« er udtryk for en ny våbenidé hos Marine korpset. Den primære opgave er den hurtige spredning af kamptropper og dertil hørende udstyr. Helikopteren forsynes med to General Electric T-58 turbine motorer, og kan transportere en besætning på tre mand og 17 fuldt udstyrede marinere. Hastigheden er 240 km/., og normal rækkevidde er 184 km.

For tåget til at køre - derfor fløj de.

Englands vintertåge har ikke været i stand til at holde flyvemaskiner på jorden, når de er udrustet med det nye blindlandingsudstyr, som er bestemt for 600 MPH de Havilland Trident tremotorede jetliner.

I sigtbarhed, som var nærmest nul, kørte repræsentanter for Smiths Aviation Division ad landevejen fra Cheltenham for at besøge de Havilland prøvebasen ved Hatfield. Sigtbarheden var så dårlig, at de opgav køreturen og i stedet satte sig i en flyvemaskine og fløj til Hatfield.

Anflyvning og landing på Hatfield blev udført med brug af pladsens almindelige ILS.

Tågen var så tæt, at den vogn, der blev sendt ud på pladsen for at føre dem ind efter landing, vanskeligt kunne finde maskinen på banen.

Maskinen, der blev brugt til blindlandingen — en Vickers Varsity — havde kun et enkelt autopilotsystem, Trident får et tredobbelt system med en sikkerhedsfaktor på en til ti millioner.

Den anden trident (G—ARPB) er nu i Afrika, hvor den gennemgår den første af en serie tropeprøver. På vejen til Afrika slog den hastighedsrekorden London—Rom med en gennemsnitshastighed på 575 MPH ren flyvetid.

Den fjerde seriefremstillede Trident er klar til at flyve i næste måned. Leveringerne til BEA begynder næste sommer, og maskinerne vil begynde flyvninger på de europæiske ruter i september.